

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2019

2021

3

ZDRAVJE IN
DOBRO POČUTJE

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2019

Številka: 323-2/2020/32

Ljubljana, 30. novembra 2021

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja **Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije** (v nadaljevanju: zavod), ki je na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja za območje Republike Slovenije.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o računovodskih izkazih zavoda za leto 2019, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2019.

Računsko sodišče je o **računovodskih izkazih zavoda** za leto 2019, z omejitvijo iz prejšnjega odstavka, izreklo **pozitivno mnenje**, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2019 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O **pravilnosti poslovanja zavoda** v letu 2019 je računsko sodišče izreklo **mnenje s pridržkom**, ker je ugotovilo, da zavod kljub določilom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v upravnem postopku, temveč je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije. V pogodbah o izvajanju programa zdravstvenih storitev zavod ni določil zmogljivosti, potrebnih za izvajanje dogovorjenega programa, v končnem obračunu za leto 2019 pa je izvedel obračun nekaterih zdravstvenih storitev v nasprotju z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2019 ter izvajalcem priznal prenizko ceno za opravljene storitve ter več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2019, in neupravičeno priznal preiskave in opravljene storitve. Zavod je zaradi ugotovljenih nepravilnosti izvajalcem zdravstvenih storitev za opravljene storitve in preiskave plačal za najmanj 3.959 EUR premalo in 2.343 EUR preveč. Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da je zavod izdajal odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja ter nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi v upravnem postopku in so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni bilo v skladu z Zakonom o upravnem postopku. Pri nabavah materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti najmanj 1.081.893 EUR ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju, pri oddaji storitev izvedenskih mnenj pa ni določil ocenjene vrednosti za skupine istovrstnih storitev in je zato oddal

storitve na podlagi evidenčnih postopkov. Zavod tudi ni ravnal v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, ker je javno uslužbenko napredoval v plačni razred pred iztekom triletnega napredovalnega obdobja in ji zato izplačal za 1.655 EUR višjo plačo, uvrstil javnega uslužbenca v višji plačni razred od izhodiščnega plačnega razreda brez navedbe utemeljenih razlogov, javnima uslužbencema izplačal delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 555 EUR, ne da bi generalni direktor sprejel odločitev o plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela pred izplačilom plače za posamezni mesec, 8 javnim uslužbencem je izplačal preveč dodatka za stalno pripravljenost in zaposlenim določil dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače javnega uslužbenca, čeprav je bila zahtevana le osnovna raven znanja jezika narodne manjšine. Poleg tega je nekaterim javnim uslužbencem določil in izplačal sorazmerni del regresa za letni dopust v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih.

Zavod je med revizijskim postopkom sprejel ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti, zato računsko sodišče ni zahtevalo odzivnega poročila.

Kazalo

1. Uvod	9
2. Računovodski izkazi za leto 2019	13
2.1 Obrazložitev revizije	13
2.2 Bilanca stanja	14
2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	15
2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe	17
2.2.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja	17
2.2.4 Denarna sredstva	17
2.2.5 Kratkoročne terjatve in dani predujmi	18
2.2.5.1 Kratkoročne terjatve do kupcev	18
2.2.5.2 Kratkoročno dani predujmi	20
2.2.5.3 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	21
2.2.5.4 Druge kratkoročne terjatve	22
2.2.6 Neplačani odhodki	24
2.2.7 Aktivne časovne razmejitve	25
2.2.8 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	25
2.2.8.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	26
2.2.8.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	26
2.2.8.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	26
2.2.8.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	27
2.2.8.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	28
2.2.9 Neplačani prihodki	29
2.2.10 Pasivne časovne razmejitve	29
2.2.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	30
2.2.11.1 Splošni sklad	30
2.2.11.2 Rezervni sklad	31
2.2.11.3 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	31
2.2.11.4 Druge dolgoročne obveznosti	31
2.2.12 Izvenbilančna evidenca	31
2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov	33
2.3.1 Tekoči prihodki	33
2.3.2 Kapitalski prihodki	36
2.3.3 Transforni prihodki	36

2.3.4	Tekoči odhodki	37
2.3.4.1	Plače in drugi izdatki zaposlenim	37
2.3.4.2	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	38
2.3.4.3	Izdatki za blago in storitve	39
2.3.5	Tekoči transferi	40
2.3.5.1	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	41
2.3.5.2	Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	42
2.3.5.3	Drugi tekoči domači transferi	42
2.3.5.4	Tekoči transferi v tujino	43
2.3.6	Investicijski odhodki	44
2.3.7	Presežek prihodkov nad odhodki	45
2.4	Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	45
2.5	Izkaz računa financiranja	45
3.	Pravilnost poslovanja v letu 2019	46
3.1	Obrazložitev revizije	46
3.2	Plače in drugi izdatki za zaposlene	47
3.2.1	Določitev plačnega razreda	47
3.2.2	Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela	48
3.2.3	Dodatek za stalno pripravljenost	49
3.2.4	Dodatek za dvojezičnost	50
3.2.5	Regres za letni dopust	52
3.2.6	Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela	53
3.3	Tekoči transferi	54
3.3.1	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom	54
3.3.1.1	Povračilo stroškov zdravljenja v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda	54
3.3.1.2	Ostala povračila stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov	55
3.3.1.3	Zagotavljanje izjemnih povračil po tretjem odstavku 259. člena pravil OZZ	57
3.3.2	Nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela	59
3.3.3	Drugi tekoči domači transferi	61
3.3.3.1	Tekoči transferi izvajalcem zdravstvenega programa	61
3.3.3.2	Sofinanciranje obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev	65
3.4	Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki	68
3.4.1	Izdatki za blago in storitve	68

3.4.1.1	Zavarovalniške storitve	71
3.4.1.2	Storitve čiščenja in dobava sanitarno higienskega materiala	72
3.4.2	Investicijski odhodki	75
3.4.3	Opravljanje storitev na podlagi pogodb civilnega prava	77
3.5	Odjave iz OZZ	80
3.6	Oddajanje stvarnega premoženja v najem	82
4.	Mnenje	84
4.1	Mnenje o računovodskih izkazih	84
4.2	Mnenje o pravilnosti poslovanja	84

1. Uvod

Revizijo računovodskih izkazov, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere evidence vodi Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS), in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2019 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 20. 5. 2020.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih ter o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi napake ali prevare ter tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov ter s pravilnostjo poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja zavoda. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o računovodskih izkazih in o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je bil podati mnenje o:

- računovodskih izkazih zavoda za leto 2019, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila FURS, in
- pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2019.

Za dosego prvega cilja smo revidirali podatke, ki so evidentirani v poslovnih knjigah zavoda in izkazani v računovodskih izkazih:

- bilanci stanja na dan 31. 12. 2019,
- izkazu prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2019,
- izkazu računa finančnih terjatev in naložb od 1. 1. do 31. 12. 2019 ter
- izkazu računa financiranja od 1. 1. do 31. 12. 2019.

Za dosego drugega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za zavod na področju plač in drugih izdatkov za zaposlene, tekočih transferov ter javnega naročanja blaga in storitev ter investicij. V vzorec smo vključili poslovne dogodke, ki so se začeli v letu 2019, ter tudi poslovne

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 323-2/2020/3 in 323-2/2020/5.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

dogodke, ki so se začeli pred letom, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje v letu 2019. Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušnim izplačilom, kakšno dejanje v nasprotju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno.

Osnovni podatki o zavodu

Zavod je bil ustanovljen z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju⁵ (v nadaljevanju: ZZVZZ) 1. 3. 1992 kot nosilec in izvajalec javne službe obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: OZZ) za območje Republike Slovenije. Zavod nastopa v pravnem prometu samostojno in brez omejitev – v okviru dejavnosti, določenih z ZZVZZ, Statutom Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁶ (v nadaljevanju: statut) in drugimi splošnimi akti zavoda. Za svoje obveznosti zavod na podlagi 7. člena statuta odgovarja z vsemi sredstvi za izvajanje OZZ. Kot nosilec OZZ je zavod pristojen in zadolžen za vse naloge na tem področju, določene z ZZVZZ, kot izvajalec OZZ pa sprejema podrobnejše predpise o obveznem zavarovanju, s partnerji oblikuje in določa program zdravstvenih storitev v državi, zagotavlja in zbira ter razporeja sredstva za izvajanje zavarovanja ter zagotavlja zavarovanim osebam pravice v skladu z ZZVZZ.

OZZ obsega zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela ter zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Z obveznim zavarovanjem se zavarovanim osebam v obsegu, ki ga določa ZZVZZ, zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev.

Sredstva za OZZ se zagotavljajo s prispevki, ki jih zavodu plačujejo zavarovanci, delodajalci in drugi zavezanci, določeni z ZZVZZ. Prispevki se plačujejo od osnov, določenih z ZZVZZ, po proporcionalnih stopnjah.

Zavod, pristojne zbornice, združenja zdravstvenih in drugih zavodov ter organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, in Ministrstvo za zdravje (partnerji) se za vsako leto dogovorijo o programu storitev OZZ, opredelijo zmogljivosti, potrebne za njegovo izvajanje, in določijo obseg sredstev (sklenejo splošni dogovor). Na tej podlagi se določijo izhodišča za izvajanje programov in za oblikovanje cen programov oziroma storitev ter druge podlage za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvene dejavnosti.

Zavod sklepa pogodbe z zdravstvenimi in drugimi zavodi ter organizacijami, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, in z zasebnimi zdravstvenimi delavci na podlagi njihovih ponudb za uresničevanje programov in storitev, ki jih zavod izbere na podlagi razpisa. Pogodbe določajo vrste, obseg in kakovost ter roke za uresničevanje programa oziroma zdravstvenih storitev na podlagi strokovnih standardov za posameznega izvajalca ali po dejavnostih. V pogodbi se določijo cene programov oziroma storitev, način obračunavanja in plačevanja ter nadzor nad uresničevanjem pogodbe, kakor tudi druge medsebojne pravice in obveznosti pogodbenih strank.

⁵ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19.

⁶ Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.

Organi zavoda so skupščina, upravni odbor in generalni direktor.

Zavod upravlja **skupščina**, ki opravlja naslednje naloge:

- določa politiko in strategijo razvoja zdravstvenega zavarovanja;
- sprejema statut zavoda, izhodišča za organizacijo zavoda in splošne akte za uresničevanje pravic iz OZZ;
- določa finančni načrt zavoda, izhodišča in usmeritve za izvajanje in financiranje programa zdravstvenega zavarovanja in sprejme letno poročilo;
- obravnava druge zadeve in sprejema odločitve, za katere je pooblaščen z ZZVZZ.

Skupščino sestavlja 45 članov (25 predstavnikov zavarovancev in 20 predstavnikov delodajalcev, organiziranih v gospodarskih zbornicah in v drugih splošnih združenjih delodajalcev). Med predstavniki zavarovancev je 15 predstavnikov aktivnih zavarovancev, 7 predstavnikov upokojencev, 2 predstavnika invalidov in 1 predstavnik kmetov, med predstavniki delodajalcev pa je 16 predstavnikov delodajalcev, ki jih volijo organizacije in delodajalci, organizirani v gospodarski zbornici in drugih združenjih delodajalcev, ter 4 predstavniki delodajalcev za področje državne uprave in negospodarskih javnih služb, ki jih imenuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada).

Upravni odbor je izvršilni organ skupščine, ki ji je za svoje delo tudi odgovoren. Opravlja naloge, določene s statutom, in naloge, za katere ga pooblasti skupščina. Sestavlja ga 11 članov, tako da so v njem ustrezno zastopani predstavniki delodajalcev in predstavniki aktivnih zavarovancev, upokojencev, kmetov in invalidov. Na predlog delavcev zavoda skupščina imenuje 2 člana upravnega odbora.

Poslovodni organ zavoda je **generalni direktor**, ki je odgovoren za strokovnost in zakonitost dela zavoda, za svoje delo in za delo zavoda pa je odgovoren skupščini. Imenuje ga skupščina na predlog upravnega odbora za dobo 4 let, k imenovanju pa daje soglasje Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor).

Generalni direktor je odgovoren za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o javnih financah⁷ in Zakonom o računovodstvu⁸ (v nadaljevanju: ZR) ter za pravilnost poslovanja. Odgovornost vključuje tudi vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi napake ali prevare, z izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter s pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah, ter s pravilnostjo poslovanja.

Sedež zavoda je v Ljubljani na Miklošičevi cesti 24. Zavod je organiziran tako, da je služba dostopna zavarovanim osebam na posameznih območjih ter oblikuje organizacijske enote za posamezna področja dejavnosti in za posamezna območja. Sestavljajo ga organizacijske enote: Direkcija in

⁷ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18.

⁸ Uradni list RS, št. 23/99, 30-02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

področna enota Informacijski center ter 10 območnih enot (v nadaljevanju: OE) s 45 izpostavami v Republiki Sloveniji.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bila odgovorna oseba Marjan Sušelj do 2. 3. 2021 kot generalni direktor in od 3. 3. 2021 do 15. 3. 2021 kot vršilec dolžnosti generalnega direktorja, od 16. 3. 2021 dalje pa dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica.

2. Računovodski izkazi za leto 2019

2.1 Obrazložitev revizije

Zavod mora kot posredni uporabnik proračuna voditi poslovne knjige v skladu s predpisi, ki so bili temeljni kriterij pri presoji izkazovanja posameznih postavk izkazov in pri presoji pravilnosti sestavljanja računovodskih izkazov zavoda za leto 2019. Presodili smo, ali so računovodski izkazi sestavljeni v skladu z ZR in naslednjimi pravili oziroma predpisi:

- Zakonom o javnih financah,
- Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava⁹,
- Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁰,
- Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹¹,
- Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹² in
- Slovenskimi računovodskimi standardi (2016)¹³.

Poleg predpisov smo pri preveritvah upoštevali tudi določila notranjih aktov zavoda.

Revizijske dokaze za izrek mnenja o računovodskih izkazih smo pridobili s preiskovanjem, poizvedovanjem in potrjevanjem, z opazovanjem, izračunavanjem ter analitičnimi postopki. Preizkušanje podrobnosti smo izvedli na primernem nestatističnem vzorcu evidentiranih poslovnih dogodkov.

⁹ Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18 in 79/19.

¹⁰ Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19.

¹¹ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15.

¹² Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18.

¹³ Uradni list RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18.

2.2 Bilanca stanja

Tabela 1 Skrajšana bilanca stanja

Postavka	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
SREDSTVA	815.828.876	638.429.758	128
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	19.596.244	19.473.582	101
Neopredmetena sredstva	2.374.446	2.582.847	92
Opredmetena osnovna sredstva	17.156.015	16.829.018	102
Dolgoročne finančne naložbe	11.132	11.132	100
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	54.651	50.585	108
KRATKOROČNA SREDSTVA IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	796.232.632	618.956.176	129
Denarna sredstva	120.711.315	53.260.540	227
Kratkoročne terjatve	367.685.506	338.188.455	109
Dani predujmi in varščine	1.924.218	2.844.856	68
Neplačani odhodki	305.871.515	224.587.419	136
Aktivne časovne razmejitve	40.078	74.906	54
Aktivni konti izvenbilančne evidence	17.409.085	15.358.441	113
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	815.828.876	638.429.758	128
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	675.697.304	566.082.157	119
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	306.216.044	225.165.680	136
Neplačani prihodki	367.452.998	334.902.171	110
Pasivne časovne razmejitve	2.028.262	6.014.306	34
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	140.131.572	72.347.601	194
Splošni sklad	105.148.001	54.014.328	195
Rezervni sklad	34.811.903	17.953.877	194
Dolgoročno razmejeni prihodki	56.577 ¹⁾	8.534	663
Druge dolgoročne obveznosti	115.091 ¹⁾	370.862	31
<i>Pasivni konti izvenbilančne evidence</i>	<i>17.409.085</i>	<i>15.358.441</i>	<i>113</i>

Opomba: ¹⁾ Zavod v računovodskem izkazu bilance stanja na dan 31. 12. 2019 in v Poslovnem poročilu zavoda za leto 2019 poroča o postavki dolgoročno razmejeni prihodki, ki je za 1 EUR (56.577 EUR) večja oziroma postavki druge dolgoročne obveznosti, ki je za 1 EUR manjša (115.091 EUR) kot na kontih bruto bilance zavoda za leto 2019.

Vira: bilanca stanja zavoda na dan 31. 12. 2019, bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Bilančna vsota zavoda je na dan 31. 12. 2019 znašala 815.828.876 EUR in je bila za 177.399.118 EUR ali 28 % višja od stanja preteklega leta. Povišanje je predvsem posledica povečanja kratkoročnih sredstev (denarnih sredstev in neplačanih odhodkov) na aktivni strani in povečanja kratkoročnih obveznosti ter lastnih virov na pasivni strani.

Zneska terjatev za neplačane prispevke iz naslova prispevkov za OZZ, za katere je analitično evidenco po zavezancih v pretežni meri vodila FURS, v manjši meri pa zavod, v reviziji nismo potrjevali.

2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Tabela 2 Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

v EUR						
	Neopredmetena sredstva	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga opredmetena sredstva	Skupaj opredmetena osnovna sredstva	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)+(4)+(5)	(7)=(2)+(6)
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2019	11.712.939	1.192.233	33.664.390	23.741.376	58.597.999	70.310.938
Povečanja	779.568	0	7.280	2.272.002	2.279.282	3.058.850
Zmanjšanja	(5.617)	(36.453)	(141.320)	(540.502)	(718.275)	(723.892)
Stanje 31. 12. 2019	12.486.890	1.155.780	33.530.350	25.472.876	60.159.006	72.645.896
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2019	9.130.092	0	21.544.485	20.224.496	41.768.981	50.899.073
Amortizacija	987.969	0	745.799	1.166.225	1.912.024	2.899.993
Zmanjšanja	(5.617)	0	(138.185)	(540.452)	(678.637)	(684.254)
Povečanje	0	0	0	623	623	623
Stanje 31. 12. 2019	10.112.444	0	22.152.099	20.850.892	43.002.991	53.115.435
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2019	2.582.847	1.192.233	12.119.905	3.516.880	16.829.018	19.411.865
Stanje 31. 12. 2019	2.374.446	1.155.780	11.378.251	4.621.984	17.156.015	19.530.461

Vir: knjigovodske evidence zavoda.

Neopredmetena sredstva se v celoti nanašajo na dolgoročne premoženjske pravice. Neodpisana vrednost neopredmetenih sredstev se je v letu 2019 zmanjšala za 8 %, ker je bila vrednost novih nabav v letu 2019 manjša od obračunane amortizacije za ta sredstva. Nabavna vrednost se je zaradi nakupa licenc za sistemsko programsko opremo povečala za 779.568 EUR.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazal **zemljišča** v vrednosti 1.155.780 EUR oziroma za 36.453 EUR manj kot leto poprej. **Zmanjšanje** vrednosti zemljišč v letu 2019 za 36.453 EUR predstavlja prodajo zemljišča (s poslovnim objektom) v Kamniku.

2.2.1.a Decembra 2019¹⁴ je upravni odbor sprejel sklep o 4. izrednem odpisu sredstev in obveznosti do virov sredstev v letu 2019, v katerega je med drugim vključil tudi odpis stanovanj v Mestni občini Koper (12.895 EUR), Občini Ptuj (6.201 EUR), Mestni občini Maribor (30.559 EUR) in počitniške hiše v Občini Brežice (37.401 EUR), ki so namenjeni prodaji. Na podlagi tega sklepa je zavod v glavni knjigi vrednost teh zgradb izločil iz uporabe in preknjižil s konta zgradbe na konto zemljišča trajno zunaj uporabe, namesto na konto zgradbe trajno zunaj uporabe. Zaradi navedenega so bila na kontih bruto bilance na dan 31. 12. 2019 zemljišča trajno zunaj uporabe previsoko izkazana za 87.056 EUR oziroma zgradbe trajno zunaj uporabe prenizko za ta znesek¹⁵.

Pojasnilo zavoda

Zavod je nova konta 0290000 – Zemljišča trajno zunaj uporabe in 02910000 – Zgradbe trajno zunaj uporabe vzpostavil 13. 1. 2020, kar pa je bilo prepozno glede na že poknjižene prenose na OE Koper in OE Maribor po sklepu upravnega odbora z začetka decembra 2019.

Največji delež vrednosti **zgradb** v neodpisani vrednosti 11.378.251 EUR predstavljajo poslovni objekti za opravljanje dejavnosti zavoda (11.095.841 EUR), manjši del pa počitniški objekti (201.187 EUR) in stanovanja (81.223 EUR). **Povečanje** vrednosti zgradb se nanaša predvsem na gradnjo enostavnega objekta (kolesarnice) na OE Nova Gorica (5.795 EUR). **Zmanjšanje** nabavne vrednosti zgradb predstavlja prodajo poslovnega objekta v Kamniku (64.172 EUR), dela zgradbe v Mozirju (8.270 EUR) ter 3 stanovanj v Ljubljani, Mariboru in Murski Soboti v skupnem znesku 68.878 EUR.

Nabavna vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** se je povečala za 2.272.002 EUR zaradi nakupov računalniške opreme (1.914.124 EUR), pisarniškega pohištva in birotehnične opreme (131.565 EUR), osebnih avtomobilov (51.503 EUR), klimatskih naprav ter opreme za ogrevanje (35.300 EUR), ostale opreme (81.612 EUR) in drobnega inventarja (57.898 EUR). **Zmanjšanje** nabavne vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev (540.502 EUR) je posledica odpisov in izločitev izrabljene oziroma dotrajane opreme in drobnega inventarja, temu ustrezno so se zmanjšali tudi popravki vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev.

Zavod je v letu 2019 obračunal in evidentiral **amortizacijo** v znesku 2.899.993 EUR, od tega za neopredmetena sredstva 987.969 EUR, zgradbe 745.799 EUR in opremo in druga opredmetena osnovna sredstva 1.166.225 EUR.

¹⁴ Št. 9001-16/2019-DI/9 z dne 3. 12. 2019.

¹⁵ Zemljišča oziroma zgradbe trajno zunaj uporabe so bila v registru osnovnih sredstev, v poslovnem poročilu in v tabeli stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki je priloga bilance stanja na dan 31. 12. 2019, ustrezno predstavljena.

2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe

Med **dolgoročnimi finančnimi naložbami** je zavod na dan 31. 12. 2019 enako kot leto poprej izkazoval delnice POMURKE d.d., Murska Sobota - V STEČAJU (9.876 EUR) in poslovni delež v PSK d.o.o. Krško (1.256 EUR).

2.2.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Tabela 3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Dolgoročne terjatve iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Druge dolgoročne terjatve iz poslovanja	56.576	54.948	103
Prenos na kratkoročni del	(1.925)	(4.363)	44
Skupaj	54.651	50.585	108

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med **dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** izkazoval predvsem terjatve od vplačil v rezervne sklade, ustanovljene za kritje stroškov rednega upravljanja posameznih nepremičnih, v skladu s 119. členom Stvarnopravnega zakonika¹⁶ (52.297 EUR) ter terjatev za vračilo šolnine (4.171 EUR). Del dolgoročnih terjatev iz poslovanja, ki je zapadel v plačilo v letu 2020, je bil v bilanci stanja izkazan med kratkoročnimi terjatvami ter se nanaša na vračilo šolnin (1.925 EUR) v letu 2020.

2.2.4 Denarna sredstva

Zavod je med **denarnimi sredstvi** na dan 31. 12. 2019 izkazoval denarna sredstva na podračunu v sistemu enotnega zakladniškega računa države v znesku 120.711.315 EUR. V primerjavi s preteklim letom so se povečala za 67.450.775 EUR oziroma za 127 % predvsem zaradi ustavitve plačevanja zapadlih obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev in drugih obveznosti od 20. 12. 2019¹⁷ do 31. 12. 2019 zaradi upoštevanja z Odlokom o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020¹⁸ (v nadaljevanju: OdPSD18-20-C) določene omejitve porabe izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2019 v znesku 3.055.000.000 EUR. Posledično je zavod realiziral presežek prihodkov nad odhodki v letu 2019 (50.574.077 EUR) in oblikoval rezervni sklad (16.858.026 EUR).

¹⁶ Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13.

¹⁷ Zavod je datum izračunal v odvisnosti od v decembru zapadlih obveznosti tako, da ni presegel omejitev porabe, določene z OdPSD18-20-C.

¹⁸ Uradni list RS, št. 82/18.

2.2.5 Kratkoročne terjatve in dani predujmi

Tabela 4 Kratkoročne terjatve in dani predujmi

Kratkoročne terjatve ter dani predujmi in varščine	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do kupcev	30.617.818	26.921.671	114
Kratkoročno dani predujmi	1.924.218	2.844.856	68
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	5.191.650	8.389.658	62
Druge kratkoročne terjatve	331.876.038	302.877.126	110
Skupaj	369.609.724	341.033.311	108

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Stanje **kratkoročnih terjatev in danih predujmov** na dan 31. 12. 2019, ki predstavljajo največji (45-odstotni) delež bilančne vsote zavoda, se je v primerjavi z letom poprej povečalo za 8 % predvsem zaradi 10 % večjih terjatev do zavezancev za prispevke za socialno varnost in 14 % večjih terjatev do kupcev. Največji delež (89 %) med njimi predstavljajo kratkoročne terjatve do zavezancev za prispevke za OZZ (330.320.479 EUR), za katere je analitično evidenco po zavezancih v pretežni meri vodila FURS, v manjši meri pa zavod (povezava s točko 2.2.5.4). Zneska terjatev za neplačane prispevke, za katere je analitično evidenco vodila FURS, v reviziji nismo potrjevali.

2.2.5.1 Kratkoročne terjatve do kupcev

Tabela 5 Kratkoročne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do kupcev	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	705.730	1.123.832	63
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	29.910.163	25.793.476	116
Prenos iz dolgoročnega dela	1.925	4.363	44
Skupaj	30.617.818	26.921.671	114

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazoval **terjatve do kupcev** v znesku 30.617.818 EUR oziroma za 3.696.147 EUR več kot leto poprej predvsem zaradi večjih terjatev do kupcev v tujini.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazoval največje odprte **terjatve do kupcev v državi** do naslednjih družb: BERLIN-CHEMIE AG, Podružnica Ljubljana v znesku 387.079 EUR (med spornimi terjatvami od 30. 12. 2015 na podlagi sklepa sodišča glede dogovora o ceni zdravlila), VZAJEMNA d.v.z. v znesku 71.111 EUR (uporabnina kartice zdravstvenega zavarovanja v sistemu on-line in nadomeščanja kartice zdravstvenega zavarovanja, najemnina in stroški poslovnih prostorov), TRIGLAV ZZ, d.d.

v znesku 50.729 EUR in ADRIATIC SLOVENICA d.d.¹⁹ v znesku 43.838 EUR (uporabnina kartice zdravstvenega zavarovanja v sistemu on-line in nadomeščanja kartice zdravstvenega zavarovanja) in VIDIM d.o.o. v znesku 57.628 EUR (v celoti sporni terjatvi na podlagi tožbe za ugotovljene nepravilnosti v nadzorih, od leta 2016 v znesku 43.228 EUR ter od leta 2019 v znesku 14.400 EUR).

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazoval **terjatve do kupcev v tujini** v znesku 29.910.163 EUR, ki predstavljajo predvsem (v znesku 29.902.817 EUR) terjatve iz mednarodnega zdravstvenega zavarovanja – konvencije do držav članic Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora²⁰ ter do drugih držav izven Evropske unije (Švica, Makedonija, Srbija, Bosna in Hercegovina, Črna gora ter Avstralija). V letu 2019 je zavod enako kot leta poprej sodeloval s 36 državami.

Zavod obračunava tujim državam stroške za opravljene zdravstvene storitve zavarovancem teh držav, ki so jih uveljavljali v Republiki Sloveniji, in sicer državam Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora ter Švici na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti²¹ in Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti²². Z ostalimi državami je Republika Slovenija sklenila bilateralne sporazume, in sicer Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo²³, Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino²⁴, Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju²⁵, Sporazum med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju²⁶ in Sporazum o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije²⁷.

Evropska zakonodaja in bilateralni sporazumi določajo plačilne roke. Na podlagi uredb za Evropsko unijo, Evropski gospodarski prostor in Švico je rok plačila dejanskih stroškov 18 mesecev po prejemu dokumentacije, rok plačila pavšalov je 18 mesecev po objavi pavšalnega zneska v Uradnem listu Evropske unije, medtem ko se roki plačil dejanskih stroškov in pavšalov po sporazumih gibljejo od 2 mesecev do 6 mesecev.

¹⁹ Družba je z dne 3. 1. 2020 izbrisana iz AJPES.

²⁰ Norveška, Islandija in Liechtenstein.

²¹ UL L, št. 166 z dne 30. 4. 2004, str. 1.

²² UL L, št. 284 z dne 30. 10. 2009, str. 1.

²³ Zakon o ratifikaciji Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo (Uradni list RS, št. 35/00) in Uredba o ratifikaciji Administrativnega sporazuma o izvajanju Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo (Uradni list RS, št. 80/00 in 11/01).

²⁴ Zakon o ratifikaciji sporazuma o Socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino ter Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino (Uradni list RS, št. 37/08 in 23/11).

²⁵ Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ter Administrativnega dogovora o izvajanju sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju (Uradni list RS, št. 30/10).

²⁶ Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o Socialnem zavarovanju ter Administrativnega dogovora o izvajanju sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju (Uradni list RS, št. 66/11).

²⁷ Zakon o ratifikaciji Sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije ter Administrativnega dogovora o izvajanju sporazuma o izvajanju Sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije (Uradni list RS-MP, št. 16/11).

Največje terjatve do kupcev v tujini na dan 31.12.2019 je zavod izkazoval do Avstrije (10.915.691 EUR), Nemčije (7.967.718 EUR), Hrvaške (3.957.973 EUR) in Italije (3.609.569 EUR). V primerjavi z letom poprej so se te terjatve povečale za 17 % oziroma za 4.236.307 EUR, ker je več tujih zavarovancev koristilo zdravstvene storitve pri slovenskih izvajalcih.

2.2.5.2 Kratkoročno dani predujmi

Tabela 6 Kratkoročno dani predujmi

Kratkoročno dani predujmi	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Izvajalcem zdravstvene dejavnosti	950.865	1.236.716	77
Dobaviteljem – služba	7.650	12.537	61
Za zdravljenje v tujini	935.621	1.551.922	60
Za denarne dajatve	30.082	43.681	69
Skupaj	1.924.218	2.844.856	68

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Predujmi izvajalcem zdravstvene dejavnosti so dani na podlagi pogodb izvajalcem, ki niso uporabniki enotnega kontnega načrta. Dani predujmi izvajalcem zdravstvene dejavnosti so bili v primerjavi z letom poprej nižji za 32 % (za 920.638 EUR) zaradi konec leta 2019 upoštevane z OdPSD18–20-C določene omejitve porabe izdatkov za zdravstveno blagajno.

Konec leta 2019 je zavod izkazoval največ danih predujmov izvajalcem zdravstvene dejavnosti s koncesijo, med katerimi je največ specialistov – zasebnikov, zobozdravnikov in splošnih zdravnikov zasebnikov, in sicer v zneskih, manjših od 1.000 EUR. Zavod je izkazoval akontacije, večje od 70.000 EUR, do KIRURGIJE BITENC d.o.o. v znesku 195.057 EUR ter do NAŠE AMBULANTE, MIRO LASBAHER s.p. v znesku 72.231 EUR.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazoval **predujme za zdravljenje v tujini** v znesku 935.621 EUR, za 616.301 EUR manj kot leto poprej predvsem zaradi nižjih predujmov izvajalcem dejavnosti za zdravljenje v tujini, ki jih zahtevajo tuji izvajalci zdravstvenih storitev za začetek obravnave zavarovanih oseb, napotenih na zdravljenje v tujino.

2.2.5.3 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 7 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države	5.017.238	5.116.923	98
Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države	71.555	2.316.836	/
Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna občine	42.479	902.914	/
Terjatve do ZPIZ ¹⁾	60.378	52.985	114
Skupaj	5.191.650	8.389.658	62

Opomba: ¹⁾ Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZPIZ).

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države predstavlja predvsem terjatev do Ministrstva za zdravje v znesku 5.006.486 EUR za povračilo dela sredstev, izplačana izvajalcem zdravstvene dejavnosti za kritje stroškov plač in nadomestila plač pripravnikov in specializantov (za november 2019) na podlagi 25. člena Zakona o zdravniški službi²⁸.

Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države in občine v znesku 114.034 EUR (za 3.105.716 EUR manj kot leto poprej zaradi konec leta 2019 upoštevane z OdPSD18–20-C določene omejitve porabe izdatkov za zdravstveno blagajno) predstavljajo predujmi izvajalcem zdravstvene dejavnosti v znesku 39.847 EUR²⁹ in kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države in občine za službo in trg v znesku 74.187 EUR.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 izkazoval **terjatve do ZPIZ** v znesku 60.378 EUR za december 2019.

²⁸ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19.

²⁹ Od tega 29.647 EUR predujmov zdravstvenim izvajalcem, katerih ustanoviteljica je država, ter 10.200 EUR predujmov zdravstvenemu izvajalcu, katerega ustanoviteljica je občina.

2.2.5.4 Druge kratkoročne terjatve

Tabela 8 Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	1.499.541	1.207.782	124
Druge kratkoročne terjatve in terjatve za vstopni DDV	56.018	53.349	105
Terjatve do zavezancev za prispevke za socialno varnost	330.320.479	301.615.995	110
Skupaj	331.876.038	302.877.126	110

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij predstavljajo terjatve do zavarovalnic za pavšalne odškodnine v znesku 1.351.114 EUR, terjatve do zavoda za izplačana nadomestila plač zaposlenim zaradi bolezni, nege družinskega člana, spremstva in krvodajalstva v znesku 93.741 EUR, terjatve za preveč plačane davke in prispevke v znesku 52.139 EUR³⁰ in terjatve za invalidnine ZPIZ v znesku 2.547 EUR.

Druge kratkoročne terjatve predstavljajo predvsem terjatve za preveč izplačana povračila fizičnim osebam (56.018 EUR), od tega največji del predstavlja terjatev do zavarovane osebe v znesku 34.252 EUR³¹.

Terjatve do zavezancev za prispevke za socialno varnost so terjatve do zavezancev za plačilo prispevkov za OZZ, ki so za 10 % večje kot leto poprej. Zavod je večino terjatev (314.722.221 EUR oziroma 95 %) evidentiral na podlagi določb Navodila nadzornikom za evidentiranje terjatev javnofinančnih prihodkov, terjatve javnofinančnih prihodkov, posredovane v davčno izvršbo, in odpis terjatev javnofinančnih prihodkov. Za te terjatve je analitično evidenco po posameznem zavezancu vodila FURS.

V reviziji zbirne bilance stanja proračuna Republike Slovenije na dan 31. 12. 2019³² smo v okviru preveritve podatkov FURS ugotovili, da so terjatve do zavezancev za plačilo prispevkov za OZZ, ki pripadajo zavodu, prenizko izkazane za 17.848.938 EUR, ker so terjatve, ki se nanašajo na leto 2019, izkazane v letu 2020.

³⁰ Od tega akontacija davka od dohodkov pravnih oseb 51.134 EUR.

³¹ Dne 22. 1. 2020 je zavod zavarovani osebi, ki je na pristojno sodišče 25. 1. 2016 vložila tožbo zoper odločbo zavoda, po sodbi in sklepu Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani (Psp 202/2019 z dne 17. 10. 2019) nakazal 16.386 EUR, ki predstavlja vsoto razlike med novo priznanim zneskom (46.804 EUR) in zneskom preplačila (34.252 EUR) ter zamudnimi obrestmi (3.834 EUR).

³² Revizijsko poročilo *Zbirna bilanca stanja proračuna Republike Slovenije na dan 31. 12. 2019*, št. 320-9/2019/60 z dne 23. 9. 2020 [URL: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/Datoteke/Revizije/2020/ZBS19/ZBS19_RevizijskoP.pdf], 24. 9. 2020.

Zapadle terjatve za prispevke za socialno varnost so po evidencah FURS na dan 31. 12. 2019 znašale 101.082.660 EUR, med njimi je 45.773.576 EUR pogojno izterljivih. FURS je zaradi neizterljivosti v letu 2019 odpisala za 16.421.408 EUR terjatev za prispevke za OZZ, od tega 6.112.414 EUR 10.401 fizični osebi in 10.308.994 EUR 2.344 pravnim osebam.

Tabela 9 Neplačani prispevki za socialno varnost na dan 31. 12. 2019

Neplačani prispevki	Fizične osebe 31. 12. 2019 v EUR	Pravne osebe 31. 12. 2019 v EUR	Skupaj 31. 12. 2019 v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
Zapadle terjatve	64.263.260	36.819.400	101.082.660
Nezapadle terjatve			213.639.561
Skupaj			314.722.221

Vir: Dogovor o posredovanju podatkov med FURS in ZZS – Poročila za obdobje od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019, št. 0211-12/2019-6 z dne 31. 1. 2020.

FURS je v obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 za 69.836.752 EUR dolga izdala sklepe o davčni izvršbi, na podlagi teh sklepov pa je izterjala 23.686.201 EUR plačil. V letu, na katero se nanaša revizija, je FURS izvedla 804 davčne nadzore, na podlagi katerih je dodatno odmerila prispevke za zdravstveno zavarovanje³³ v znesku 2.317.835 EUR³⁴.

Zavod je na podlagi 59. člena ZZVZZ v prvih 3 mesecih leta 2019 izvedel 40 revizij plačevanja prispevkov, v katerih je preveril, ali so delodajalci za zaposlene, ki so po evidencah zavoda prijavljeni v OZZ, izplačali plače, obračunali prispevke in obračune prispevkov oddali FURS, ter 10 revizij izkazanih osnov za izračun nadomestil plač. Zavod je 30 zapisnikov o opravljenih revizijah predal FURS za davčni inšpekcijski pregled, FURS je na podlagi teh zapisnikov opravila nadzor pri 3 zavezancih. Od 1. 4. 2019 dalje zavod zaradi Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o notranji organizaciji³⁵ po odločitvi kolegija zavoda z dne 21. 9. 2018 revizij plačevanja prispevkov in osnov za izračun nadomestila plače ne izvaja več. Posledično je bilo spremenjeno sodelovanje s FURS, in sicer je bila v letu 2019 na pobudo zavoda izvedena prenova protokolov.

Kljub temu da zneska terjatev za neplačane prispevke, vodenih pri FURS in evidentiranih v poslovnih knjigah zavoda, v reviziji nismo potrjevali, pa opozarjamo, da so terjatve za neplačane prispevke in neplačani prispevki precenjeni za tisti del nerazporejenih plačil (od 3.119.514 EUR³⁶), kjer je bil pri

³³ Nadzor davkov in prispevkov od dohodkov fizičnih oseb iz zaposlitve (389), nadzor davka od dohodka iz dejavnosti (102) in nadzor na področju prispevkov za zdravstveno zavarovanje (313).

³⁴ Poročilo o dodatno odmerjenih prispevkih za zdravstveno zavarovanje v postopkih davčnega nadzora za obdobje od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019, št. 061-30/2019-37 z dne 23. 7. 2019 in Poročilo o dodatno odmerjenih prispevkih za obvezno zdravstveno zavarovanje v postopkih davčnega nadzora za obdobje od 1. 7. 2019 do 31. 12. 2019, št. 061-48/2020-1 z dne 4. 2. 2020.

³⁵ Št. 9001-3/2019-DI/5 z dne 26. 2. 2019.

³⁶ Tako kot sprotna opomba 32.

plačilu naveden napačen sklic, oziroma za tisti del terjatev, ki se niso zapirale s pripadajočimi plačili, ampak šele ob zapadlosti.

Zavod vodi analitično evidenco o obremenitvah, plačilih in stanju terjatev ali obveznosti za prispevke OZZ za osebe, ki so vključene v OZZ na podlagi 11., 12., 13., 14. in 20. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ (v nadaljevanju: samoplačniki). Na dan 31. 12. 2019 je bilo v OZZ kot samoplačniki vključeno 43.088 oseb³⁷ oziroma 2.377 oseb manj kot leto poprej. Zavod je 31. 12. 2019 izkazoval za 15.598.258 EUR terjatev za neplačane prispevke OZZ za samoplačnike, med katerimi je 93 % oziroma 14.780.021 EUR zapadlih terjatev. Od vseh zapadlih terjatev je bilo 6 % oziroma 886.429 EUR terjatev pogojno izterljivih. Zadnji dan leta 2019 je bilo v postopku izterjave, ki ga izvaja FURS, za 10.500.027 EUR oziroma 73 % vseh zapadlih terjatev. V letu 2019 je FURS z izvršbami izterjala 1.454.933 EUR. Zavod je konec leta 2019 odpisal 352.727 EUR³⁸ terjatev do samoplačnikov, ki so izpolnjevali pogoje za odpis po ZDavP-2. Zavod je v letu 2019 samoplačnikom izdal 49.254 opominov, 18.427 odločb o neplačanih prispevkih in predal v izvršbo na FURS približno 17.100 izvršilnih naslovov.

2.2.6 Neplačani odhodki

Tabela 10 Neplačani odhodki

Neplačani odhodki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči odhodki	4.126.178	3.751.791	110
Tekoči transferi	301.745.337	220.835.628	137
Skupaj	305.871.515	224.587.419	136

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Neplačani odhodki so odhodki, ki do konca leta 2019 še niso bili poravnani, vendar so že nastali v obračunskem obdobju, za katero se sestavlja bilanca stanja. V primerjavi z letom poprej je stanje višje za 81.284.096 EUR oziroma za 36 % predvsem zaradi zamika plačila zapadlih neplačanih obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev in refundacij nadomestil pravnim osebam iz leta 2019 na prve dni januarja 2020 zaradi konec leta 2019 upoštevane z OdPSD18-20-C določene omejitve porabe izdatkov za zdravstveno blagajno. Največ neplačanih odhodkov (68 %) se nanaša na priznane, a še neplačane programe in storitve zdravstvene dejavnosti.

³⁷ Večina samoplačnikov (99 %) je bila zavarovana po 20. točki prvega odstavka 15. člena ZZVZZ – osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjujejo pogojev za zavarovanje po eni izmed ostalih točk prvega odstavka 15. člena ZZVZZ.

³⁸ Na podlagi 105. člena Zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2; Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19 in 66/19) je zavod odpisal za 717 EUR terjatev, ki niso presegale 1 EUR, in za 352.009 EUR terjatev zaradi drugih razlogov, opredeljenih v ZDavP-2 (absolutno zastaranje terjatev, zaključen osebni stečaj, terjatev umrlega samoplačnika ni presegala 80 EUR).

Neplačani tekoči odhodki so se nanašali na obveznosti do drugih dobaviteljev zavoda, katerih storitve oziroma blago se ne nanaša na zdravstveno dejavnost oziroma katerih storitve in blago niso transferi (1.473.672 EUR), na obveznosti za decembrske plače in druge prejemke zaposlenih na zavodu (2.313.520 EUR) in na obveznosti za preveč plačane prispevke iz naslova prispevkov za OZZ po evidenci zavoda (338.986 EUR).

Neplačani tekoči transferi so se nanašali na:

- bolnišnice, socialnovarstvene zavode, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ter nekatere druge izvajalce v znesku 104.088.074 EUR (34 %),
- zdravstvene domove, lekarne in nekatere druge izvajalce v znesku 62.027.212 EUR (21 %),
- zasebne izvajalce zdravstvenih storitev (ambulante, lekarne, dobavitelji medicinsko-tehničnih pripomočkov) v znesku 41.601.992 EUR (14 %),
- denarna povračila v znesku 66.103.888 EUR (22 %),
- neplačane obveznosti do zdravstvenih zavarovalnih institucij drugih držav v skladu z mednarodnimi sporazumi, konvencijami in do tujih zdravstvenih ustanov za zdravljenje naših državljanov v tujini v znesku 27.924.170 EUR (9 %).

2.2.7 Aktivne časovne razmejitve

Na dan 31. 12. 2019 je zavod med **aktivnimi časovnimi razmejitvami** izkazal vnaprej vračunane prihodke zaradi podaljšanja proračunskega leta (34.671 EUR), predujem za vrednotnice (žetone) in navitje poštinskih strojev (3.307 EUR) ter prejeti varščini za najem poslovnih prostorov (2.100 EUR).

2.2.8 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 11 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	2.100	233.436	/
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.932.927	1.798.616	107
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	71.209.125	59.833.686	119
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	66.915.785	53.455.058	125
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	166.156.107	109.844.884	151
Skupaj	306.216.044	225.165.680	136

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

2.2.8.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine so se na dan 31. 12. 2019 nanašale na prejete varščini za najem poslovnih prostorov (2.100 EUR).

2.2.8.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Tabela 12 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Obveznosti za čiste plače in nadomestila plač	1.170.039	1.072.596	109
Obveznosti za prispevke iz kosmatih plač in drugih prejemkov zaposlenih	410.937	378.485	109
Obveznosti za davke iz plač in drugih prejemkov zaposlenih	242.301	225.446	107
Druge kratkoročne obveznosti do zaposlenih	109.650	122.089	90
Skupaj	1.932.927	1.798.616	107

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2019 se nanašajo na čiste plače in nadomestila plač, prispevke in davke iz plač in drugih prejemkov ter druge obveznosti (prevoz, prehrana, odpravnine, jubilejne nagrade) do zaposlenih za december 2019.

2.2.8.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Tabela 13 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	43.020.193	30.756.594	140
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – dejavnost	41.601.992	29.563.386	141
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – služba	1.418.201	1.193.208	119
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	27.933.162	28.821.322	97
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini – dejavnost	27.924.149	28.810.029	97
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini – služba	9.013	11.293	80
Prenos dela dolgoročnih obveznosti	255.770	255.770	100
Skupaj	71.209.125	59.833.686	119

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi so se nanašale predvsem na obveznosti do zasebnih izvajalcev zdravstvenih storitev, zasebnih lekarn in dobaviteljev medicinsko-tehničnih pripomočkov (41.601.992 EUR).

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini so se nanašale predvsem na obveznosti zavoda do tujih nosilcev zdravstvenega zavarovanja za stroške zdravstvenih storitev, ki so jih v tujini uveljavljale zavarovane osebe iz Republike Slovenije med stalnim in začasnim bivanjem v drugih državah (27.909.370 EUR), od tega največ do Hrvaške (10.874.237 EUR), Avstrije (4.939.523 EUR) in Nemčije (4.152.730 EUR). Zmanjšanje za 3 % se nanaša na toliko manjše dejanske stroške po zakonodaji Evropske unije.

Med kratkoročnimi obveznostmi do dobaviteljev zavod v bilanci stanja na dan 31. 12. 2019 izkazuje tudi del dolgoročnih obveznosti iz poslovanja, ki so zapadle v plačilo v letu 2020, v znesku 255.770 EUR.

2.2.8.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 14 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za dajatve na plače	356.103	327.508	109
Obveznosti za davek na dodano vrednost	34.632	37.040	93
Druge (ostale) kratkoročne obveznosti	66.491.855	53.058.984	125
Obveznosti na podlagi odtegljajev od zaposlenih	33.195	31.526	105
Skupaj	66.915.785	53.455.058	125

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 med **drugimi (ostalimi) kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja** izkazoval predvsem obveznosti iz prejetih zahtevkov za denarna povračila (povračilo nadomestil plač zaradi bolezenske odsotnosti nad 30 dni, potnih stroškov in drugih denarnih povračil, nastalih v letu 2019, ki so bila izplačana v letu 2020) v znesku 66.103.888 EUR oziroma za 26 % več kot leto poprej³⁹. V skupnem znesku 338.986 EUR izkazuje obveznosti do samoplačnikov za plačane prispevke za OZZ. Znesek se nanaša na preplačane prispevke za OZZ upokojencev, ki so samoplačniki, dokler ne dobijo končne odločbe o upokojitvi in pokojnine. Takrat ZPIZ zanje plača prispevke za nazaj od dneva uveljavitve pravice do pokojnine, zavod pa do takrat plačane prispevke upokojencem vrne. Obveznosti iz avtorskih pogodb, pogodb o delu in iz naslova sejin so znašale 43.162 EUR.

³⁹ Obveznosti so odvisne od prejetih zahtevkov pravnih oseb za refundacije in od prejema vlog za neposredni obračun nadomestil. Na roke vlaganja zahtevkov zavod nima vpliva.

2.2.8.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 15 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države	8.876	14.114	63
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna občine	4.077	3.212	127
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	104.088.959	70.272.952	148
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine	62.053.987	39.554.363	157
Kratkoročne obveznosti do ZPIZ	208	243	86
Skupaj	166.156.107	109.844.884	151

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Med **kratkoročnimi obveznostmi do posrednih uporabnikov proračuna države** je zavod izkazoval predvsem obveznosti do izvajalcev zdravstvene dejavnosti, katerih ustanoviteljica je država (bolnišnice, socialnovarstveni zavodi, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano). V primerjavi z letom poprej so se povečale za 48 % oziroma za 33.816.007 EUR zaradi zamika plačil iz leta 2019 v leto 2020. Največje obveznosti so bile izkazane do UKC Ljubljana (26.619.732 EUR), UKC MARIBOR (12.186.043 EUR), ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA LJUBLJANA (7.658.329 EUR), SPLOŠNE BOLNIŠNICE CELJE (5.492.084 EUR) in SPLOŠNE BOLNIŠNICE NOVO MESTO (4.045.494 EUR).

Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine so se nanašale predvsem na obveznosti do izvajalcev zdravstvene dejavnosti, katerih ustanoviteljica je občina (zdravstveni domovi in lekarne). V primerjavi z letom poprej so se povečale za 57 % oziroma za 22.499.624 EUR zaradi zamika plačil iz leta 2019 v leto 2020. Največje obveznosti so bile izkazane do Lekarne Ljubljana (12.545.719 EUR), LEKARN MARIBOR (4.173.496 EUR), Gorenjskih lekarn (3.522.894 EUR) in Celjskih lekarn (3.287.792 EUR).

2.2.9 Neplačani prihodki

Tabela 16 Neplačani prihodki

Neplačani prihodki	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Neplačani davčni prihodki	330.320.479	301.615.995	110
Nedavčni prihodki	37.122.605	33.274.978	112
Drugi neplačani prihodki	9.914	11.198	89
Skupaj	367.452.998	334.902.171	110

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Neplačani prihodki predstavljajo vse še neplačane terjatve zavoda in so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 10 % oziroma za 32.550.827 EUR.

Opozarjamo, da so bili neplačani prihodki precenjeni za tisti del nerazporejenih plačil (od 3.119.514 EUR), za katera so bile terjatve že izkazane, pa še niso zapadle oziroma je bil pri plačilu naveden napačen sklic (povezava s točko 2.2.5.4).

2.2.10 Pasivne časovne razmejitve

Tabela 17 Pasivne časovne razmejitve

Pasivne časovne razmejitve	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Vnaprej vračunani odhodki	3.307	9.064	36
Prehodno obračunani odhodki za dane predujme	2.024.955	6.005.242	34
Skupaj	2.028.262	6.014.306	34

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Pasivne časovne razmejitve so se nanašale na prehodno obračunane odhodke za dane predujme domačim (997.712 EUR) in tujim (935.621 EUR) izvajalcem zdravstvenih storitev, predujme za službo zavoda (61.540 EUR), predujme za denarne dajatve (30.082 EUR) in vnaprej vračunane odhodke za navitje poštinskih strojev (3.307 EUR).

2.2.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 18 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Lastni viri	140.016.480	71.976.739	195
<i>Splošni sklad</i>	<i>105.148.001</i>	<i>54.014.328</i>	<i>195</i>
<i>Rezervni sklad</i>	<i>34.811.903</i>	<i>17.953.877</i>	<i>194</i>
<i>Dolgoročne pasivne časovne razmejitve</i>	<i>56.576</i>	<i>8.534</i>	<i>663</i>
Dolgoročne obveznosti	115.092	370.862	31
<i>Dolgoročne obveznosti iz poslovanja</i>	<i>370.862</i>	<i>859.858</i>	<i>43</i>
<i>Prenos na kratkoročni del</i>	<i>(255.770)</i>	<i>(488.996)</i>	<i>52</i>
Skupaj	140.131.572	72.347.601	194

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

2.2.11.1 Splošni sklad

Tabela 19 Splošni sklad

Splošni sklad	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	19.530.461	19.411.865	101
Splošni sklad za finančne naložbe	11.132	11.132	100
Splošni sklad za drugo	85.606.408	34.591.331	247
Skupaj	105.148.001	54.014.328	195

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Splošni sklad izkazuje lastne vire sredstev. Na dan 31. 12. 2019 je zavod izkazoval splošni sklad v znesku 105.148.001 EUR, kar je za 95 % oziroma 51.133.673 EUR več kot leto poprej, predvsem zaradi povečanja sklada za drugo iz naslova presežka prihodkov nad odhodki v letu 2019.

Splošni sklad za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva je enak neodpisani vrednosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (19.530.461 EUR). V letu 2019 se je povečal za 118.596 EUR, kar je enako povečanju sedanje vrednosti osnovnih sredstev zavoda.

Splošni sklad za finančne naložbe je enak stanju dolgoročnih naložb v vrednostne papirje in druge poslovne deleže drugih poslovnih subjektov (11.132 EUR).

Splošni sklad za drugo se je v primerjavi z letom poprej povečal za 51.015.077 EUR, kar je predvsem posledica izkazanega pozitivnega rezultata zavoda v letu 2019 v znesku 50.574.077 EUR.

2.2.11.2 Rezervni sklad

Zavod v skladu s 60. členom statuta za oblikovanje rezervnega sklada namenja 25 % presežka prihodkov nad odhodki, zmanjšanega za neporabljene načrtovane izdatke, prenesene v realizacijo v naslednje obračunsko obdobje. Sredstva rezervnega sklada se uporabijo za pokrivanje nepredvidenih in povečanih izdatkov zaradi epidemij, elementarnih nesreč, pokritja primanjkljaja ali drugih rizikov. Po sklepu skupščine zavoda z dne 18. 12. 2018 se je rezervni sklad v letu 2019 skladno s 60. členom statuta povečal za 16.858.026 EUR oziroma za 94 %.

2.2.11.3 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Zavod na dan 31. 12. 2019 izkazuje stanje dolgoročno razmejenih prihodkov v znesku 56.576 EUR, ki je enako stanju dolgoročnih terjatev do zaposlene za šolnino.

2.2.11.4 Druge dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti na dan 31. 12. 2019 predstavljajo obveznost iz finančnega najema poslovnih prostorov do HETA Asset Resolution d.o.o.⁴⁰ v znesku 359.589 EUR (od tega je prenosa na kratkoročni del 253.827 EUR), investicijskega vlaganja drugih v poslovni objekt zavoda v znesku 11.273 EUR (od tega je prenosa na kratkoročni del 1.943 EUR).

2.2.12 Izvenbilančna evidenca

Tabela 20 Izvenbilančna evidenca

Izvenbilančna evidenca	31. 12. 2019 v EUR	31. 12. 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Regresni zahtevki	8.007.991	7.727.508	104
Nerazporejeni prispevki	3.119.514	4.614.829	68
Prejete garancije in druga zavarovanja	2.662.816	2.559.368	104
Sporne terjatve v sodnih postopkih	367.143	396.119	93
Mednarodna izterjava prispevkov	3.201.277	0	/
Odpisane terjatve	50.344	60.617	83
Skupaj	17.409.085	15.358.441	113

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2019.

Zavod je na dan 31. 12. 2019 na aktivnih in pasivnih kontih **izvenbilančne evidence** izkazal za 13 % oziroma za 2.050.644 EUR večje stanje kot leto poprej. Razlog za povečanje so v letu 2019 prvič

⁴⁰ Družba HETA Asset Resolution d.o.o., pravna naslednica družbe HYPO LEASING d.o.o., z matično številko 5834163000, se je preimenovala v MONETIC d.o.o. Sprememba imena (firme družbe) je vpisana v sodni register pristojnega sodišča v Ljubljani in je začela veljati s 3. 12. 2020.

izkazane terjatve iz naslova mednarodne izterjave prispevkov (3.201.277 EUR) ter za 1.495.315 EUR manjši nerazporejeni prispevki po evidencah FURS kot leto poprej. Kljub temu da zneskov nerazporejenih plačil dajatev nismo potrjevali, pa opozarjamo, da so bile potencialne obveznosti v izvenbilančni evidenci precenjene za največ 3.119.514 EUR.

Terjatve iz naslova mednarodne izterjave prispevkov, ki jih je zavod izkazal prvič na dan 31. 12. 2019 v znesku 3.201.277 EUR, se nanašajo na terjatve do fizičnih in pravnih oseb za neplačan prispevek za zdravstveno zavarovanje. Ko pristojni organ za izterjavo tovrstnega dolga izčrpa vse možnosti poplacha in izterjave v domači državi, uporabi mednarodni postopek z namenom, da se dolg poplača s premoženjem, s katerim dolžnik razpolaga v tujini. Postopek mednarodne izterjave prispevkov se vrši med 3 deležniki, in sicer zavodom, FURS in nosilcem socialne varnosti v tujini.

V Republiki Sloveniji je FURS pristojna za pripravo predlogov za uvedbo mednarodne izterjave prispevkov v drugih državah članicah EU v skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Uredbo (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kot tudi nacionalno zakonodajo (ZDavP-2), ki določa izvršilne naslove in postopke izterjave v Republiki Sloveniji kot državi prosilki⁴¹.

Zavod je februarja 2019 s FURS podpisal Protokol o izmenjavi podatkov za namen vodenja postopkov mednarodne izterjave prispevkov.

⁴¹ Zavod je kot nosilec socialne varnosti pristojen za pošiljanje predlogov za uvedbo mednarodne izterjave neplačanih obveznih prispevkov za socialno varnost za davčnega zavezanca v tujino. Predlog, ki ga izda FURS in pošlje zavodu (nosilec primera), zavod posreduje v izterjavo tujim nosilcem socialne varnosti (nasprotni udeleženec). Ko tuji nosilec socialne varnosti zadevo zaključi, je zavod dolžan o zaključku postopka obvestiti FURS. Če so plačila izvedena direktno na poslovni račun zavoda, jih mora zavod prenakazati na poslovni račun FURS. Zavod do 31. 12. 2019 ni beležil prejema plačil iz tujine.

2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov

Tabela 21 Skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov

Postavka	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)x100
PRIHODKI	3.103.487.906	2.890.493.779	107
Tekoči prihodki	2.546.593.115	2.371.186.684	107
Davčni prihodki	2.478.194.402	2.311.707.181	107
Nedavčni prihodki	68.398.713	59.479.503	115
Kapitalski prihodki	587.748	161.816	363
Transforni prihodki	556.307.043	519.145.279	107
ODHODKI	3.052.913.829	2.858.528.461	107
Tekoči odhodki	58.946.213	50.207.501	117
Tekoči transferi	2.989.585.386	2.803.769.260	107
Investicijski odhodki	4.382.230	4.551.700	96
Presežek prihodkov nad odhodki	50.574.077	31.965.318	158

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2019.

Med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki zavoda predstavljajo največji delež tekoči prihodki (82 % celotnih prihodkov) in tekoči transferi (98 % celotnih odhodkov). Prihodki od plačanih prispevkov za OZZ, ki so po ekonomski klasifikaciji razvrščeni v davčne in transferne prihodke, so v letu 2019 znašali 2.948.050.815 EUR (95 % celotnih prihodkov).

2.3.1 Tekoči prihodki

Davčni prihodki

Tabela 22 Davčni prihodki

Davčni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prispevki zaposlenih	1.077.438.305	1.003.388.907	107
Prispevki delodajalcev	1.205.052.840	1.121.570.343	107
Prispevki samozaposlenih	139.355.776	133.706.786	104
Ostali prispevki za socialno varnost	57.812.507	54.197.707	107
Drugi davki in prispevki	(1.465.026)	(1.156.562)	127
Skupaj	2.478.194.402	2.311.707.181	107

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Davčni prihodki, ki predstavljajo 80 % celotnih prihodkov, so se v primerjavi z letom 2018 povečali za 166.487.221 EUR oziroma za 7 % zaradi večjega števila prejemnikov plač. Sestavljajo jih plačani prispevki zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih in ostali prispevki za socialno varnost (plačane zamudne obresti iz zamude plačila prispevkov, prispevki samoplačnikov in prispevki delojemalcev od raznih nadomestil). Največji del (92 %) predstavljajo prispevki delodajalcev (1.205.052.840 EUR) in prispevki zaposlenih (1.077.438.305 EUR).

Zavod na kontu podskupine 706 – Drugi davki in prispevki izkazuje nerazporejene prispevke za OZZ, ki nastanejo in se kot takšni evidentirajo, ker FURS ob prejemu plačila posameznih terjatev še nima evidentiranih ali pa zapira terjatve do davčnih zavezancev šele ob zapadlosti, čeprav je bilo plačilo že izvršeno, ali davčni zavezanci v plačilnih nalogih navedejo napačne sklice ali ne navedejo davčnih števil. Na podlagi dnevnih izpiskov Uprave Republike Slovenije za javna plačila o prometu in stanju na podračunu in poročil o členitvi vplačanih dajatev je zavod v letu 2019 evidentiral prerazporeditve oziroma preknjižbe s konta podskupine 706 – Drugi davki in prispevki na ustrezne konte prihodkov. Konec leta 2019 je zavod izkazoval negativni znesek nerazporejenih prispevkov (1.465.026 EUR), kar je posledica popravkov, ki jih je bilo več kot novonastalih nerazporejenih prispevkov zdravstvenega zavarovanja. Zavod v obrazcu izkaza prihodkov in odhodkov drugih uporabnikov v podskupini kontov 706 – Drugi davki ne more izkazati negativnega zneska, zato je zmanjšal prihodke od prispevkov na kontih podskupine 701 za enak znesek, kot da bi se ves negativni znesek nerazporejenih prispevkov nanašal na prispevke delodajalcev.

Nedavčni prihodki

Tabela 23 Nedavčni prihodki

Nedavčni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	358.371	384.600	93
Upravne takse in pristojbine	177.625	145.125	122
Denarne kazni	314.870	341.101	92
Prihodki od prodaje blaga in storitev	2.614.930	2.733.370	96
Drugi nedavčni prihodki	64.932.917	55.875.307	116
Skupaj	68.398.713	59.479.503	115

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Udeležbo na dobičku in dohodke od premoženja predstavljajo prihodki od premoženja v znesku 355.273 EUR in prihodki od obresti v znesku 3.098 EUR. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšali za 7 % zaradi za 16.550 EUR manjših prihodkov od najemnin za poslovne prostore in za 10.708 EUR manjših prihodkov od obresti. Prihodke od premoženja sestavljajo predvsem najemnine za poslovne prostore (296.686 EUR) in stanovanja (43.849 EUR).

Prihodke iz upravnih taks in pristojbin predstavljajo pristojbine, ki jih zavod obračunava na podlagi ZZVZZ, Pravilnika o razvrščanju zdravil na listo⁴² ter Pravilnika o razvrščanju živil za posebne zdravstvene namene na listo⁴³. Zavod vodi evidenco o zdravilih, ki so razvrščena na listo zdravil, in o najvišji priznani vrednosti za razvrščena medsebojno zamenljiva zdravila ter obračunava pristojbino predlagateljem za stroške postopkov razvrščanja v evidenco. Prihodki so se v primerjavi z letom poprej povečali za 32.500 EUR.

Prihodki od denarnih kazni predstavljajo prihodke od zaračunanih pogodbenih kazni izvajalcem zdravstvenih storitev zaradi ugotovljenih nepravilnosti v finančno-medicinskih nadzorih. Zavod poleg nadzora nad uresničevanjem pravic zavarovanih oseb opravlja nadzore nad evidencami in obračunavanjem opravljenih zdravstvenih storitev ter nad izvajanjem sklenjenih pogodb z izvajalci. Če zavod ugotovi kršitev pogodbene obveznosti, naloži izvajalcu povrnitev škode. Zavod je v letu 2019 izvedel 761 nadzorov. V primerjavi z letom poprej so prihodki od denarnih kazni nižji za 26.231 EUR.

Prihodke od prodaje blaga in storitev je zavod pridobil z opravljanjem storitev za druge. Največji delež predstavljajo prihodki od opravljanja storitev za zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje – predvsem uporabnina za sistem on-line in obveščanje zavarovancev (63 %) in storitev vodenja matične evidence za ZPIZ (26 %).

Drugi nedavčni prihodki zavoda v letu 2019 predstavljajo predvsem prihodki od regresnih zahtevkov (22.497.191 EUR) – od tega je bilo za 20.949.460 EUR plačil zavarovalnic na podlagi Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu⁴⁴ ter za 1.547.730 EUR ostalih regresnih zahtevkov. V to skupino prihodkov sodijo še prejeta sredstva farmacevtskih družb na podlagi dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila (21.562.101 EUR) ter prihodki od opravljenih zdravstvenih storitev tujim osebam v Sloveniji (19.969.490 EUR). V letu 2019 je bilo na podlagi mednarodnega zdravstvenega zavarovanja največ sredstev nakazanih iz Avstrije (7.804.716 EUR), Nemčije (4.819.787 EUR), Hrvaške (2.489.824 EUR) in Italije (2.259.574 EUR). Drugi nedavčni prihodki so bili za 9.057.610 EUR oziroma 16 % večji kot leto poprej predvsem zaradi v letu 2019 za 8.176.930 EUR večjih plačil na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je zavod sklenil s farmacevtskimi družbami.

⁴² Uradni list RS, št. 35/13.

⁴³ Uradni list RS, št. 110/10.

⁴⁴ Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G.

2.3.2 Kapitalski prihodki

Tabela 24 Kapitalski prihodki

Kapitalski prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	580.798	156.074	372
Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	6.950	1.630	426
Prihodki od prodaje opreme, drugih osnovnih sredstev	0	4.112	/
Skupaj	587.748	161.816	363

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Kapitalski prihodki so se glede na preteklo leto povečali za 263 % oziroma za 425.932 EUR predvsem zaradi za 335.640 EUR večjih prihodkov od prodaje dela zgradbe in zgradbe s pripadajočim zemljiščem ter za 178.333 EUR večjih prihodkov od prodaje stanovanj.

2.3.3 Transferni prihodki

Tabela 25 Transferni prihodki

Transferni prihodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	118.199.913	98.886.361	120
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	19.027.832	17.690.271	108
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	419.079.298	402.568.647	104
Skupaj	556.307.043	519.145.279	107

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Transferne prihodke predstavljajo prispevki za OZZ za upokoјence, invalide, brezposelne in druge zavarovane osebe, ki jih vplačujejo državni proračun, občine in skladi socialnega zavarovanja, prejeta sredstva iz državnega proračuna za kritje stroškov plač in nadomestila plač pripravnikov, sekundarijev in specializantov ter druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo. Največ sredstev iz naslova prispevkov za zdravstveno zavarovanje so v letu 2019 nakazali ZPIZ 417.552.724 EUR, državni proračun 39.356.750 EUR⁴⁵, občine 19.027.832 EUR in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) 8.843.163 EUR. Glede na preteklo leto so se transferni prihodki povečali za 37.161.764 EUR oziroma za 7 %, predvsem zaradi za 30.000.000 EUR večjih prihodkov iz državnega proračuna za kritje stroškov plač in nadomestila plač pripravnikov in

⁴⁵ Od tega so največji prispevki delodajalcev za zdravstveno zavarovanje od starševskih nadomestil (18.976.358 EUR), refundacije založenih sredstev za socialno ogrožene (16.450.630 EUR) in prispevki delodajalcev za zdravstveno zavarovanje zapornikov (3.593.730 EUR).

specializantov, ter za 15.065.137 EUR večjih prispevkov za zdravstveno zavarovanje upokojencev, ki jih plačuje ZPIZ.

2.3.4 Tekoči odhodki

Tabela 26 Tekoči odhodki

Tekoči odhodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in drugi izdatki zaposlenim	22.866.222	21.674.455	105
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	3.706.470	3.496.958	106
Izdatki za blago in storitve	15.514.330	14.380.631	108
Plačila domačih obresti	1.165	351	332
Rezerve	16.858.026	10.655.106	158
Skupaj	58.946.213	50.207.501	117

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Med tekočimi odhodki zavod evidentira odhodke za delo službe zavoda. Tekoči odhodki so v primerjavi z letom poprej večji za 17 %, predvsem zaradi za 6.202.920 EUR oblikovanih dodatnih rezerv.

2.3.4.1 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim so skupaj s prispevki delodajalca za socialno varnost v letu 2019 znašali 26.572.692 EUR in predstavljajo 45 % tekočih odhodkov oziroma 0,9 % celotnih odhodkov zavoda.

Tabela 27 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in dodatki	20.390.282	19.320.584	106
Regres za letni dopust	765.947	727.359	105
Povračila in nadomestila	1.228.986	1.250.858	98
Sredstva za delovno uspešnost	266.034	204.490	130
Sredstva za nadurno delo	66.180	37.091	178
Drugi izdatki zaposlenim	148.793	134.073	111
Skupaj	22.866.222	21.674.455	105

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Plače in drugi izdatki zaposlenim so se povečali v primerjavi z letom poprej za 5 %, predvsem zaradi Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju⁴⁶, o katerem se je vlada dogovorila s sindikati javnega sektorja decembra 2018.

Tabela 28 Drugi izdatki zaposlenim

Drugi izdatki zaposlenim	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Jubilejne nagrade	41.812	24.573	170
Odpravnine	98.521	104.556	94
Solidarnostne pomoči	2.079	2.657	78
Drugi izdatki zaposlenim	6.381	2.287	279
Skupaj	148.793	134.073	111

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Zavod je v letu 2019 za **druge izdatke zaposlenim** porabil 148.793 EUR, kar je 11 % več kot v predhodnem letu predvsem zaradi večjega števila upravičencev do izplačila jubilejnih nagrad.

Zavod je v letu 2019 izplačal **odpravnine zaradi upokojitve** 16 prejemnikom (1 manj kot leto poprej), **jubilejne nagrade** 78 prejemnikom (26 več kot leto poprej) in **solidarnostne pomoči** 3 prejemnikom (1 manj kot leto poprej).

2.3.4.2 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Tabela 29 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki delodajalcev za socialno varnost	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.837.811	1.734.437	106
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	1.472.324	1.389.508	106
Prispevek za zaposlovanje	12.447	11.893	105
Prispevek za starševsko varstvo	20.767	19.599	106
Dodatno pokojninsko zavarovanje	363.121	341.521	106
Skupaj	3.706.470	3.496.958	106

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

⁴⁶ Uradni list RS, št. 80/18.

Izdatki za prispevke delodajalcev za socialno varnost so se povečali v primerjavi z letom poprej zaradi povečanja plač in drugih izdatkov zaposlenim, ki so se povečali zaradi Dogovora o plačah in drugih stroškov dela v javnem sektorju.

2.3.4.3 Izdatki za blago in storitve

Tabela 30 Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Pisarniški in splošni material ter storitve	3.183.899	2.943.980	108
Posebni material in storitve	14.131	26.650	53
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	3.389.463	2.989.209	113
Prevozni stroški in storitve	140.075	142.415	98
Izdatki za službena potovanja	137.773	128.509	107
Tekoče vzdrževanje	3.407.757	3.790.774	90
Najemnine in zakupnine	3.008.979	2.477.147	121
Kazni in odškodnine	1.410	1.328	106
Drugi operativni odhodki	2.230.843	1.880.619	119
Skupaj	15.514.330	14.380.631	108

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Izdatki za blago in storitve so v primerjavi z letom poprej večji za 1.133.699 EUR oziroma za 8 %. Največji del izdatkov je predstavljalo **tekoče vzdrževanje** (22 % izdatkov), od tega tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme 1.393.199 EUR, tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme 1.631.932 EUR ter tekoče vzdrževanje poslovnih, stanovanjskih in drugih objektov 199.941 EUR. V primerjavi z letom poprej so se izdatki za tekoče vzdrževanje zmanjšali za 10 % predvsem zaradi za 23 % nižjih izdatkov za tekoče vzdrževanje poslovnih objektov ter za 22 % nižjih izdatkov za tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme.

V izdatkih za **energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije** so v letu 2019 največji delež predstavljali izdatki za poštino in kurirske storitve (2.642.910 EUR), poraba kuriva in stroški ogrevanja (364.799 EUR), izdatki za električno energijo (244.496 EUR) ter izdatki za vodo in komunalne storitve (82.216 EUR).

Največ sredstev za **pisarniški in splošni material ter storitve** je zavod v letu 2019 porabil za nabavo drugega splošnega materiala in storitev (923.534 EUR), računalniške storitve (738.303 EUR), čistilni material in storitve (569.923 EUR), storitve varovanja zgradb in prostorov (357.637 EUR), pisarniški material in storitve (253.198 EUR), računovodske, revizorske in svetovalne storitve (142.705 EUR), založniške in tiskarske storitve (68.476 EUR) ter prevajalske storitve (51.052 EUR). V primerjavi z letom poprej so se ti izdatki skupno povečali za 8 %, predvsem zaradi za 110 % večjih izdatkov za prevajalske storitve, za 48 % večjih izdatkov za založniške in tiskarske storitve, za 78 % večjih izdatkov za računovodske, revizorske in svetovalne storitve, za 40 % večjih izdatkov za

storitve varovanja zgradb in prostorov, za 28 % večjih izdatkov čistilnega materiala in storitev ter za 20 % večjih izdatkov za računalniške storitve.

Izdatki za **poslovne najemnine in zakupnine** v znesku 3.008.979 EUR se nanašajo predvsem na najem programske računalniške opreme (2.539.983 EUR), najem poslovnih objektov, garaž in drugih objektov (196.902 EUR), najem komunikacijske opreme in podatkovnih vodov (106.354 EUR) ter na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (103.656 EUR). V primerjavi z letom poprej so se izdatki za poslovne najemnine in zakupnine skupno povečali za 21 %, predvsem zaradi za 515 % večjih izdatkov za najemnine in zakupnine za druge objekte ter za 20 % večjih izdatkov za najem programske računalniške opreme.

Dobrih 14 % izdatkov za blago in storitve so v letu 2019 predstavljali **drugi operativni odhodki**, od katerih se jih je največ nanašalo na plačila po podjemnih pogodbah in davek na določene prejemke (1.184.912 EUR), sodne stroške, storitve odvetnikov in notarjev z zamudnimi obrestmi (425.650 EUR), stroške konferenc, seminarjev, simpozijev in izobraževanja zaposlenih (247.834 EUR), druge (ostale) operativne odhodke (161.020 EUR) ter izplačila za delo prek študentskega servisa (99.603 EUR). V primerjavi z letom poprej so se ti izdatki povečali za skupno 19 %, od tega največ izplačila po podjemnih pogodbah in davek na določene prejemke za delo imenovanih zdravnikov, zdravnikov izvedencev in zdravnikov zdravstvene komisije (za 305.928 EUR oziroma 35 %), izdatki za strokovna izobraževanja zaposlenih (za 40.242 EUR oziroma 42 %), stroški konferenc, seminarjev in simpozijev (za 23.814 EUR oziroma 60 %) ter izplačila za članarine v mednarodnih organizacijah in druge članarine (za 11.051 EUR oziroma 126 %).

2.3.5 Tekoči transferi

Tabela 31 Tekoči transferi

Tekoči transferi	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	389.280.976	353.754.604	110
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	34.120	48.823	70
Drugi tekoči domači transferi	2.559.819.575	2.414.941.426	106
Tekoči transferi v tujino	40.450.715	35.024.407	115
Skupaj	2.989.585.386	2.803.769.260	107

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

2.3.5.1 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Tabela 32 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Transferi posameznikom in gospodinjstvom	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Boleznine	377.796.453	344.340.587	110
Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom	11.484.523	9.414.017	122
Skupaj	389.280.976	353.754.604	110

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so v letu 2019 predstavljali 13 % tekočih transferov zavoda. Večji del teh transferov v znesku 259.301.863 EUR (66,6 %) se nanaša na nadomestila plač zaradi bolezni nad 30 dni, ki so za 10,4 % (oziroma za 24.323.344 EUR) večja kot leto poprej. V letu 2019 so se v primerjavi z letom poprej povečala tudi nadomestila zaradi poškodb izven dela za 10 % (oziroma za 3.852.989 EUR), nadomestila zaradi nege za 8 % (za 2.768.356 EUR) in nadomestila zaradi poškodbe pri delu za 5 % (za 999.766 EUR).

Zavod je v letu 2019 izplačal **nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela** v skupnem znesku 377.796.453 EUR predvsem zaradi:

- bolezni nad 30 dni (259.301.863 EUR),
- poškodb zunaj dela (42.643.991 EUR),
- nadomestil zaradi nege (36.349.633 EUR),
- poškodb pri delu (21.505.831 EUR),
- spremstva (7.021.385 EUR),
- krvodajalstva (5.545.772 EUR) in
- poškodb po tretji osebi (5.142.052 EUR).

Zavod je v letu 2019 izkazal 11.484.523 EUR **drugih transferov posameznikom in gospodinjstvom**, ki jih sestavljajo:

- povračila potnih stroškov v zvezi z zdravljenjem bolezni in poškodb (2.234.619 EUR),
- povračila stroškov zdravljenja bolezni in poškodb zavarovancem na podlagi plačanih računov (2.639.428 EUR),
- povračila za zdravila in cepiva (2.975.533 EUR),
- povračila za živila in parenteralno prehrano (1.581.003 EUR),
- povračila za medicinske pripomočke (1.858.577 EUR),
- povračila zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, za plačane zdravstvene storitve socialno ogroženim osebam (187.063 EUR) in za
- prevoze zavarovancev v tujino zaradi zdravljenja v tujini (8.300 EUR).

Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom so se v primerjavi z letom poprej povečali za 22 % oziroma za 8.272.899 EUR.

2.3.5.2 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

Tabela 33 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Stroški šolanja psov, vodnikov slepih	34.120	48.823	70
Skupaj	34.120	48.823	70

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam v znesku 34.120 EUR predstavljajo stroške šolanja psov, vodnikov slepih. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšali za 30 % oziroma za 14.703 EUR.

2.3.5.3 Drugi tekoči domači transferi

Tabela 34 Drugi tekoči domači transferi

Drugi tekoči domači transferi	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	3.715.922	3.523.292	105
Tekoči transferi v javne zavode	2.159.350.568	2.036.035.971	106
Tekoči transferi v državni proračun	40.787	38.748	105
Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki	396.712.298	375.343.415	106
Skupaj	2.559.819.575	2.414.941.426	106

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Zavod med **tekočimi transferi v sklade socialnega zavarovanja** izkazuje plačila prispevkov delodajalca od bolezni (predvsem za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje) za fizične osebe.

Tekoči transferi v javne zavode za opravljene zdravstvene storitve so predstavljali največji del drugih tekočih domačih transferov (84 %). Nanašali so se predvsem na tekoče transfere v javne zavode za zdravstvene storitve (osnovne, specialistične in bolnišnične zdravstvene dejavnosti ter dejavnosti socialnovarstvenih zavodov) v znesku 1.782.035.545 EUR. Poleg teh sodijo med tekoče transfere v javne zavode tudi del transferov za zdravila in lekarniško dejavnost (271.261.288 EUR), del transferov v javne zavode za medicinske pripomočke (19.104.034 EUR), transferi za preskrbo s cepivi, krvjo in krvnimi pripravki (7.910.666 EUR) ter drugo.

Zavod v državni proračun plačuje prispevke delodajalca za zaposlovanje in porodniško varstvo od bolnih za fizične osebe in jih izkazuje med **tekočimi transferi v državni proračun** (40.787 EUR).

Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki (396.712.298 EUR), se nanašajo predvsem na plačila zasebnikom s koncesijo za izvajanje osnovne, specialistične in bolnišnične zdravstvene dejavnosti ter dejavnosti nastanitvenih ustanov za bolniško nego (273.388.083 EUR). Ti so največ plačil prejeli za specialistično zunajbolnišnično zdravstveno dejavnost (76.832.651 EUR), za splošno zunajbolnišnično zdravstveno dejavnost (61.891.414 EUR) in za zobozdravstveno dejavnost (44.795.417 EUR). Med navedenimi transferi je evidentiran tudi del sredstev za zdravila in dejavnost zasebnih lekarn (62.928.160 EUR), del sredstev za medicinske pripomočke, ki jih zagotavljajo zasebna podjetja (55.169.019 EUR), sredstva za obnovitveno rehabilitacijo (3.576.124 EUR) ter zdravstveno letovanje otrok in šolarjev (1.655.913 EUR).

2.3.5.4 Tekoči transferi v tujino

Tabela 35 Tekoči transferi v tujino

Tekoči transferi v tujino	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči transferi za zdravljenje v tujini	8.885.155	7.774.557	114
Tekoči transferi na podlagi zakonodaje/sporazumov Evropske unije – pavšal	11.762.859	10.373.347	113
Tekoči transferi na podlagi zakonodaje/sporazumov Evropske unije – dejanski stroški	19.802.701	16.876.503	117
Skupaj	40.450.715	35.024.407	115

Vira: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

Tekoči transferi v tujino predstavljajo plačila tujim nosilcem zdravstvenega zavarovanja (organom za zvezo) za kritje stroškov zdravljenja zavarovanih oseb v tujini v skladu z zakonodajo Evropske unije in mednarodnimi sporazumi (37.404.049 EUR) ter plačila izvajalcem zdravstvenih storitev v tujini na podlagi individualnih računov za zavarovane osebe, ki so bile napotene na zdravljenje v tujino zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji na podlagi 44.a člena ZZVZZ (3.046.666 EUR). Na podlagi ZZVZZ in Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja⁴⁷ (v nadaljevanju: pravila OZZ) imajo zavarovanci pravice do zdravstvenih storitev med potovanjem in bivanjem v tujini. Tekoči transferi v tujino so se v primerjavi z letom poprej povečali za 15 % (oziroma za 5.426.308 EUR) predvsem zaradi za 17 % (oziroma za 2.926.198 EUR) višjih povračil stroškov za zdravstvene storitve, zdravila in materiale, ki so obračunani po dejanskih stroških, za zavarovane osebe, ki začasno oziroma stalno bivajo v drugi državi.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 61/00, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 59/02, 18/03, 30/03, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14, 85/14, 10/17 – ZČmIS in 64/18.

2.3.6 Investicijski odhodki

Tabela 36 Investicijski odhodki

Investicijski odhodki	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Nakup zgradb in prostorov	254.603	253.828	100
Nakup prevoznih sredstev	51.503	24.250	212
Nakup opreme	2.179.990	2.203.163	99
Nakup drugih osnovnih sredstev	42.741	37.347	114
Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	7.738	385.275	/
Investicijsko vzdrževanje in obnove	959.714	1.055.949	91
Nakup nematerialnega premoženja	790.233	506.513	156
Projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	95.708	85.375	112
Skupaj	4.382.230	4.551.700	96

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2018 in 2019.

V letu 2019 so bili **investicijski odhodki** za 4 % oziroma za 169.470 EUR manjši kot leto poprej predvsem zaradi 377.537 EUR manjših izdatkov za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije ter za 283.720 EUR večjih izdatkov za nakup nematerialnega premoženja. Največji delež investicijskih odhodkov v letu 2019 so predstavljali nakup opreme (50 %), investicijsko vzdrževanje in obnove (22 %) ter nakup nematerialnega premoženja (18 %).

Izdatki za nakup **opreme** so v letu 2019 znašali 2.179.990 EUR, od tega za nakup:

- strojne računalniške opreme, strežnikov in diskovnih sistemov 1.435.689 EUR,
- aktivne in pasivne mrežne komunikacijske opreme 493.297 EUR,
- pohištva in pisarniške opreme 111.393 EUR,
- telekomunikacijske opreme 37.300 EUR,
- opreme za tiskanje in razmnoževanje 22.315 EUR,
- opreme za hlajenje in ogrevanje 14.025 EUR,
- opreme za varovanje 3.124 EUR in
- ostale opreme 62.847 EUR.

Izdatki za **investicijsko vzdrževanje in obnove** so v letu 2019 znašali 959.714 EUR, od tega največ za prenovo nadstropja v poslovni stavbi zavoda v Ljubljani (212.963 EUR) in posodobitev sistema ogrevanja in toplotne postaje poslovne stavbe v Ljubljani (269.761 EUR).

Izdatki za nakup **nematerialnega premoženja** (nakup licenčne programske opreme) so v letu 2019 znašali 790.233 EUR in so bili za 56 % oziroma za 283.720 EUR višji kot leto poprej.

2.3.7 Presežek prihodkov nad odhodki

Zavod v letu 2019 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v znesku 50.574.077 EUR.

2.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Zavod v letu 2019 ni izvajal transakcij, ki bi vplivale na račun finančnih terjatev in naložb.

2.5 Izkaz računa financiranja

Tabela 37 Izkaz računa financiranja

Izkaz računa financiranja	Leto 2019 v EUR	Leto 2018 v EUR	Indeks 2019/2018
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Zadolževanje	0	0	/
Odplačila dolga	0	0	/
Neto zadolževanje	0	0	/
Povečanje (zmanjšanje) sredstev na računih	50.574.077	31.965.318	158

Vir: izkaz računa financiranja zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2019.

Zavod v izkazu računa financiranja v letu 2019 ni izkazoval prometa oziroma neto zadolževanja ali odplačil dolga. Povečanje sredstev na računih zavoda (50.574.077 EUR) predstavlja presežek prihodkov nad odhodki v letu 2019.

3. Pravilnost poslovanja v letu 2019

3.1 Obrazložitev revizije

Pri reviziji pravilnosti poslovanja zavoda smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na naslednjih področjih:

- plače in drugi izdatki za zaposlene,
- tekoči transferi,
- izdatki za blago in storitve ter
- investicijski odhodki.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih stroškov dela smo upoštevali predpise in notranje akte, ki urejajo posamezno področje. Pri tem smo izhajali iz določb Zakona o delovnih razmerjih⁴⁸ (v nadaljevanju: ZDR-1), Zakona o sistemu plač v javnem sektorju⁴⁹ (v nadaljevanju: ZSPJS), Zakona o javnih uslužbencih⁵⁰, Zakona za uravnoteženje javnih financ⁵¹ (v nadaljevanju: ZUJF), Kolektivne pogodbe za javni sektor⁵², Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁵³, Kolektivne pogodbe delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije⁵⁴ in Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del⁵⁵, Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁵⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji), Sklepa o prevedbi delovnih mest, sistemiziranih v ZZZS pred prehodom na

⁴⁸ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19.

⁴⁹ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF.

⁵¹ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A in 72/19.

⁵² Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

⁵³ Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSPD, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKolP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/18, 31/19 in 80/19.

⁵⁴ Št. 014-1/8-92 z dne 23. 12. 1992, s spremembami od 1. 5. 1994 do 4. 6. 2012.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 60/08, 106/15, 46/17 in 80/18.

⁵⁶ Št. 0071-1/2008/1 z dne 18. 7. 2008, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/6 z dne 29. 9. 2009, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/9 z dne 18. 11. 2009, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/11 z dne 22. 12. 2009, Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/20 z dne 13. 1. 2016, Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/24 z dne 8. 9. 2017. Pravilnik o sistemizaciji je sprejel generalni direktor zavoda.

nov plačni sistem, v delovna mesta, sistemizirana v novem Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest⁵⁷, Pravilnika o napredovanju delavcev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁵⁸ ter podzakonskih predpisov za področje plač in drugih prejemkov zaposlenim.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju dodeljevanja tekočih transferov smo upoštevali predvsem določbe ZZVZZ in Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2019⁵⁹ (v nadaljevanju: dogovor 2019).

Pri preveritvi izdatkov za blago in storitve ter investicijskih odhodkov smo presojali, ali so bila ravnanja zavoda v skladu z določili Zakona o javnem naročanju⁶⁰ (v nadaljevanju: ZJN-3) in s Pravilnikom o javnem naročanju⁶¹ (v nadaljevanju: pravilnik o javnem naročanju).

3.2 Plače in drugi izdatki za zaposlene

V letu 2019 se je v zavodu na novo zaposlilo 45 javnih uslužbencev, z delom v zavodu pa jih je prenehalo 46. V zavodu je bilo na dan 31. 12. 2019 zaposlenih 879 javnih uslužbencev, od tega je bilo za nadomeščanje odsotnih javnih uslužbencev zaposlenih 14 javnih uslužbencev.

3.2.1 Določitev plačnega razreda

Tretji odstavek 16. člena ZSPJS določa, da javni uslužbenec lahko na podlagi ZSPJS napreduje vsaka 3 leta za 1 ali 2 plačna razreda, če izpolnjuje predpisane pogoje. Kot napredovalno obdobje se šteje čas od zadnjega napredovanja v višji plačni razred. Za napredovalno obdobje se upošteva čas, ko je javni uslužbenec delal na delovnih mestih, za katera je predpisana enaka stopnja strokovne izobrazbe. Pristojni organ oziroma predstojnik najmanj 1-krat letno preveri izpolnjevanje pogojev za napredovanje.

3.2.1.a Ugotovili smo, da je zavod v primeru javne uslužbenke, zaposlene na delovnem mestu strokovni svetovalec II v tarifnem razredu VII/1, ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZSPJS, saj je uslužbenka s 1. 4. 2015 napredovala za 2 plačna razreda, kljub temu da od sklenitve pogodbe o zaposlitvi v novembru 2012, s katero je bila javna uslužbenka premeščena z delovnega mesta strokovni delavec za izvajanje zavarovanja I v V. tarifnem razredu, še niso minila 3 leta (ta pogoj bi bil izpolnjen šele v letu 2016). Posledično je tako zaposlena tudi s 1. 4. 2018 prehitro napredovala v 35. plačni razred in bila uvrščena za 2 razreda previsoko. V letu 2019 bi morala biti uslužbenka s 1. 1. 2019 uvrščena v 34. namesto v 36. plačni razred, oziroma v 35. namesto

⁵⁷ Št. 0071-1/2008/2 z dne 18. 7. 2008. Sklep o spremembi sklepa št. 0071-1/2008/5 z dne 5. 10. 2009, Sklep o popravku Sklepa št. 0071-1/2008/5 z dne 5. 10. 2009, št. 0071-1/2008/8 z dne 18. 11. 2009, Sklep o popravku Sklepa št. 0071-1/2008/8 z dne 18. 11. 2009, št. 0071-1/2008/13 z dne 5. 5. 2010.

⁵⁸ Uradni list RS, št. 27/09 in 79/19.

⁵⁹ Št. 1720-1/2019 z dne 21. 2. 2019 (uporablja se od 1. 1. 2019), aneks št. 1 z dne 16. 5. 2019, št. 1720-1/2019-A1, aneks št. 2 z dne 18. 7. 2019, št. 1720-1/2019-A2 in aneks št. 3 z dne 24. 10. 2019, št. 1720-1/2019-A3.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18.

⁶¹ Št. 0071-5/2018-DI/1 z dne 9. 5. 2018.

v 37. plačni razred s 1. 11. 2019. Ocenjujemo, da je zavod zaradi navedene nepravilnosti javni uslužbenki v letu 2019 obračunal in izplačal za 1.655 EUR preveč plače.

Drugi odstavek 19. člena ZSPJS določa, da se lahko v primeru, če obstajajo za to utemeljeni razlogi, javnega uslužbenca ob zaposlitvi, na podlagi soglasja, premestitvi na drugo delovno mesto oziroma imenovanju v naziv ali višji naziv uvrsti v plačni razred, ki je za največ 5 plačnih razredov višji od plačnega razreda delovnega mesta oziroma naziva, vendar ne v višji plačni razred, kot ga je možno doseči z napredovanjem.

Ukrep zavoda

Zavod je 13. 7. 2021 odpravil nepravilnosti pri določitvi in obračunavanju plače javne uslužbenke v skladu s prvim odstavkom 3.a člena ZSPJS.

3.2.1.b Ugotovili smo, da je zavod v letu 2014 javnega uslužbenca zaposlil na delovnem mestu svetovalec področja I in ga uvrstil za 5 plačnih razredov višje od izhodiščnega razreda. Zavod ob zaposlitvi javnega uslužbenca ni obrazložil uvrstitve javnega uslužbenca za 5 plačnih razredov višje od izhodiščnega razreda, s čimer je zavod ravnal v nasprotju z določbo drugega odstavka 19. člena ZSPJS. Ocenjujemo, da je zavod zaradi navedenega javnemu uslužbencu v letu 2019 obračunal in izplačal za 5.719 EUR višjo plačo.

3.2.2 Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela

ZSPJS v prvem odstavku 22.e člena določa, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu, če je na ta način mogoče zagotoviti racionalnejše izvajanje nalog uporabnika proračuna. Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme predstojnik oziroma direktor uporabnika proračuna za posamezni mesec na podlagi pisnega dogovora med javnim uslužbencem in predstojnikom oziroma direktorjem ali javnim uslužbencem, pooblaščenim za organizacijo dela, ki ga lahko skleneta za daljše obdobje.

Izplačilo delovne uspešnosti za povečan obseg dela je podrobneje opredeljeno z Uredbo o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbenke⁶², ki v prvem odstavku 2. člena določa, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v posameznem mesecu pod pogoji, ki jih določa zakon, če opravi povečan obseg dela:

- pri opravljanju rednih delovnih nalog uporabnika proračuna ali projekta, načrtovanega v okviru sprejetega finančnega načrta uporabnika proračuna,
- v okviru sodelovanja pri izvajanju posebnega projekta, ki ga določi vlada s svojim aktom in za katerega so zagotovljena dodatna sredstva.

⁶² Uradni list RS, št. 53/08 in 89/08.

3.2.2.a Zavod je najmanj dvema javnima uslužbencema, s katerima je sklenil dogovor o povečanem obsegu dela, izplačal za 555 EUR delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela v nasprotju s prvim odstavkom 22.e člena ZSPJS, saj generalni direktor ni sprejel pisne odločitve o povečanem obsegu dela javnega uslužbenca in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za posamezni mesec pred izplačilom plače za posamezen mesec.

- Javni uslužbenki na delovnem mestu vodja službe ZZZS III je bila pri plači za maj 2019 izplačana delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela zaradi nezasedenega delovnega mesta v znesku 60 EUR na podlagi aprila sklenjenega dogovora o opravljanju povečanega obsega dela. Sklep o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela je bil izdan po izplačilu plače za maj 2019 (11. 6. 2019).
- Javnemu uslužbencu na delovnem mestu nadzorni zdravnik I je bila pri plači za marec 2019 izplačana delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela zaradi nezasedenega delovnega mesta nadzorni zdravnik I v znesku 495 EUR na podlagi februarja sklenjenega dogovora o opravljanju povečanega obsega dela. Sklep o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela je bil izdan po izplačilu plače za marec 2019 (18. 4. 2019).

Ukrep zavoda

Od junija 2020 dalje zavod pred izplačilom plač izvede kontrolo podatkov za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, ki obsega primerjavo podatkov o prejemnikih in višini delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, ki so bili preneseni v obračun plač, s podatki v izdanih sklepih o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

3.2.3 Dodatek za stalno pripravljenost

ZSPJS v tretjem odstavku 32. člena določa, da javnemu uslužbencu pripada dodatek za stalno pripravljenost, ki javnemu uslužbencu v skladu s četrtem odstavkom istega člena pripada le za čas, ko dela v času, ki je manj ugoden. Zavod je v letu 2019 organiziral stalno pripravljenost javnih uslužbencev za zagotavljanje neprekinjenega delovanja informacijskega sistema zavoda in z njim povezanih ključnih informacijskih storitev zavoda. Izvajanje stalne pripravljenosti so opravljali posamezni javni uslužbenci zavoda področne enote Informacijskega centra (v nadaljevanju: PE IC) in Informacijskega centra območnih enot (v nadaljevanju: ICOE). Stalna pripravljenost se skladno s 5. členom Navodila o organiziranju stalne pripravljenosti⁶³ (v nadaljevanju: navodilo o stalni pripravljenosti) organizira ob delavnikih popoldne in ponoči tako, da se za čas stalne pripravljenosti upošteva čas, ko delavec ni na delovnem mestu glede na evidentirano prisotnost v aplikaciji za vodenje evidence delovnega časa. Direktor PE IC odredi izvajanje stalne pripravljenosti s sklepom (prvi odstavek 4. člena navodila o stalni pripravljenosti). Na podlagi prvega odstavka 8. člena navodila o stalni pripravljenosti vodje posameznih oddelkov PE IC pripravijo razpored javnih uslužbencev v stalni pripravljenosti in ga posredujejo koordinatorjem. Prvi odstavek 11. člena navodila o stalni pripravljenosti določa, da pripada delavcu za čas stalne pripravljenosti dodatek za stalno pripravljenost, ki ga določa zakon oziroma kolektivna pogodba na ravni dejavnosti.

⁶³ Št. 389-3/2014-IC/12 z dne 26. 6. 2017.

3.2.3.a Zavod je v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom 32. člena ZSPJS najmanj 8 javnim uslužbencem zavoda PE IC in ICOE, zaposlenim na delovnih mestih svetovalec področja II, višji področni svetovalec III, strokovni sodelavec VII/2 (I) in vodja oddelka I, izplačal dodatek za stalno pripravljenost za več ur, kot so bili javni uslužbenci dejansko v stalni pripravljenosti. Zavod je javnim uslužbencem, ki so bili razporejeni za izvajanje stalne pripravljenosti, delovno obveznost stalne pripravljenosti vnašal v evidenco delovnega časa pred začetkom opravljanja stalne pripravljenosti. V primerih, ko so javni uslužbenci na dan, ko so bili razporejeni za stalno pripravljenost, opravljali tudi delo na domu, so se opravljene ure stalne pripravljenosti prištele opravljenim uram dela na domu in uram redne delovne obveznosti, zaradi česar je pri javnih uslužbencih prišlo do seštevk opravljenih ur delovne obveznosti več kot 24 ur dnevno. Posledično so javni uslužbenci prejeli dodatek za stalno pripravljenost za več ur, kot so jih dejansko opravili v času stalne pripravljenosti, saj so zaradi načina evidentiranja prejeli tako plačilo rednega dela kot dodatek za stalno pripravljenost.

Ukrep zavoda

Zavod je v sistemu evidence delovnega časa (EAWT) zagotovil avtomatično kontrolo stalne pripravljenosti in prisotnosti na delu. Ker se stalna pripravljenost, skladno s sklepom o stalni pripravljenosti oziroma mesečnim razporedom, vnaša v aplikacijo evidence delovnega časa vnaprej, se ta spremeni v primeru, ko redno delo ali delo od doma ter seštevki stalne pripravljenosti preseže 24 ur na način, da aplikacija pri seštevku več kot 24 ur avtomatično odšteje ure stalne pripravljenosti. Zavod je v evidenci delovnega časa pripravil poročilo za kontrolo stalne pripravljenosti in odsotnosti, ki se bo izvajala pred vsakim obračunom plač, saj tudi v teh primerih seštevki ur ne sme preseči 24 ur.

3.2.4 Dodatek za dvojezičnost

ZSPJS v prvem odstavku 28. člena določa, da dodatek za dvojezičnost pripada javnim uslužbencem, ki delajo na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, kjer je italijanski ali madžarski jezik tudi uradni jezik, pod pogojem, da je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela. Višina dodatka za te javne uslužbence na podlagi druge alineje drugega odstavka 28. člena ZSPJS znaša od 3 do 6 % osnovne plače, v skladu s tretjim odstavkom 28. člena ZSPJS pa jo določi predstojnik na podlagi zahtevane stopnje znanja jezika narodne skupnosti ter dejanske uporabe tega jezika pri opravljanju dela. Generalni direktor je 27. 7. 2008 na podlagi druge alineje drugega odstavka in tretjega odstavka 28. člena ZSPJS izdal sklep o določitvi dodatka za dvojezičnost, v katerem je določil, da se delavcem, ki so na podlagi 211. člena Kolektivne pogodbe delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije prejemali dodatek za delo na dvojezičnem območju, dodeli dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače.

Pravilnik o sistemizaciji je sprejel generalni direktor za območje celotne Slovenije, torej za vseh 10 OE zavoda in vseh 46 izpostav. Pravilnik o sistemizaciji ureja sistemizacijo delovnih mest, postopke za oblikovanje delovnih mest, pogoje za zasedbo delovnih mest ter merila in kriterije za razvrščanje vodilnih in vodstvenih delovnih mest. Drugi odstavek 2. člena tega pravilnika določa, da so v okviru posameznega delovnega mesta opredeljene in povzete temeljne naloge delovnega mesta, stopnje pričakovane ravni potrebnih kompetenc ter pogoji za zasedbo delovnega mesta na posameznih področjih dela. Prilogi pravilnika o sistemizaciji sta Seznam sistemiziranih delovnih mest (Priloga 1) in Opisni listi delovnega mesta (Priloga 2).

V Seznamu sistemiziranih delovnih mest so praviloma povzeta delovna mesta iz 14. in 16. člena Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del. Priloga 2 pravilnika o sistemizaciji predstavlja vrsto kataloga delovnih mest z opisi nalog in pogoji za zasedbo posameznega delovnega mesta in je pripravljena za celotno območje Slovenije. Zavod nima sistemizacije za posamezne OE ali izpostave, ki bi upoštevala specifične delovnih mest na dvojezičnih območjih. Opis posameznega delovnega mesta je torej splošen in ustreza potrebam za tiste OE in izpostave, kjer jezika narodnih skupnosti nista uradna jezika, pomanjkljiv pa je za delovna mesta na OE in izpostavah, kjer mora zavod zagotoviti poslovanje tudi v enem od jezikov narodnih skupnostih kot uradnih jezikov na teh območjih.

V drugem odstavku 7. člena pravilnika o sistemizaciji je določeno, da se na opisnem listu delovnega mesta določijo pogoji za zasedbo delovnega mesta, in sicer zahtevane delovne izkušnje, smer zahtevane izobrazbe, klasifikacija poklica, zahtevana dodatna znanja in potrebne kompetence s pričakovano stopnjo izražene prisotnosti le-teh.

Po drugem odstavku 11. člena pravilnika o sistemizaciji se jezikovna znanja, ki so zahtevana kot dodatna znanja, v opisnih listih delovnih mest opredeljujejo po 3 stopnjah zahtevnosti (I., II. in III. stopnja zahtevnosti), izpolnjevanje pogojev jezikovnih znanj kot dodatnih znanj pa se skladno s tretjim odstavkom 11. člena pravilnika o sistemizaciji ugotavlja z verificiranimi potrdili pristojnih izobraževalnih institucij. Na območjih, kjer prebivata avtohtoni narodni manjšini, se na delovnih mestih, ki vključujejo poslovanje s strankami, skladno s 15. členom pravilnika o sistemizaciji kot dodatno znanje zahteva tudi poznavanje jezika avtohtone narodne manjšine na I. stopnji zahtevnosti, ki po drugem odstavku 11. člena pravilnika o sistemizaciji predstavlja osnovno raven znanja tujega jezika.

Zavod je v letu 2019 izplačeval dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače 49 javnim uslužbencem, ki so opravljali delo na OE, kjer prebivata avtohtoni narodni manjšini. Ti javni uslužbenci so zasedali različna delovna mesta v različnih tarifnih razredih⁶⁴ ter imeli različne stopnje znanja jezika avtohtonih narodnih manjšin. Opisni listi posameznih delovnih mest, na katera so bili razporejeni javni uslužbenci, ki so v letu 2019 prejeli dodatek za dvojezičnost, med drugim določajo, da delo obsega tudi delo z zunanjimi strankami, ne vsebujejo pa zahteve po znanju jezika avtohtone narodne manjšine na I. stopnji zahtevnosti, kar ni v skladu z drugim odstavkom 11. člena pravilnika o sistemizaciji, po katerem se jezikovna znanja, ki so zahtevana kot dodatna znanja, v opisnih listih delovnih mest opredeli po 3 stopnjah zahtevnosti. Dodatek za dvojezičnost so prejeli tudi javni uslužbenci na delovnih mestih finančno-računovodski delavec V in kontrolor obračunov zdravstvenih storitev, zdravil in medicinskih pripomočkov. Dodatek so prejeli na podlagi opredelitve v opisnih listih, da njihovo delo obsega tudi delo z zunanjimi strankami. Po naši oceni delo na teh delovnih mestih ne obsega poslovanja s strankami oziroma aktivno znanje in stalna uporaba jezika narodne manjšine nista pogoj za nemoteno in kakovostno opravljanje dela na teh delovnih mestih, kot določa sklep generalnega direktorja o določitvi višine dodatka za dvojezičnost.

⁶⁴ 17 javnih uslužbencev je zasedalo delovno mesto v tarifnem razredu V, 5 javnih uslužbencev v tarifnem razredu VI, 16 javnih uslužbencev v tarifnem razredu VII/1, 10 javnih uslužbencev v tarifnem razredu VII/2 in 1 javni uslužbenec v tarifnem razredu VIII.

3.2.4.a Na podlagi sklepa generalnega direktorja o določitvi dodatka za dvojezičnost je zavod vsem 49 javnim uslužbencem določil dodatek v višini 6 % osnovne plače, kljub temu da se skladno s 15. členom pravilnika o sistemizaciji na tistih delovnih mestih, ki vključujejo poslovanje s strankami, kot dodatno znanje zahteva poznavanje jezika avtohtone narodne manjšine zgolj na I. stopnji zahtevnosti. Po drugem odstavku 11. člena pravilnika o sistemizaciji znanje jezika narodne manjšine na I. stopnji zahtevnosti predstavlja osnovno raven znanja jezika, zato je zavod ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 28. člena ZSPJS. Glede na to, da je bilo v pravilniku o sistemizaciji kot dodatno znanje zahtevano le osnovno znanje jezika, kar je v skladu z akti zavoda najnižja stopnja znanja jezika narodne manjšine, predstojnik ni imel podlage za določitev najvišje dopustne višine dodatka za dvojezičnost.

Ukrep zavoda

Januarja 2020 je zavod sprejel Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: pravilnik o spremembi sistemizacije delovnih mest), po katerem se za zagotavljanje pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti določi znanje jezika italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti kot pogoj za zasedbo na delovnih mestih, ki vključujejo poslovanje s strankami, v OE Koper in Murska Sobota. Na delovnih mestih, na katerih javni uslužbenci pri opravljanju dela uporabljajo jezik narodne skupnosti občasno, se določi osnovna raven znanja tega jezika in dodatek za dvojezičnost v višini 3 % osnovne plače, na delovnih mestih, na katerih javni uslužbenci pri opravljanju dela uporabljajo jezik narodne skupnosti pretežni del delovnega časa, pa višja raven znanja tega jezika in dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače. Pravilnik o spremembi sistemizacije delovnih mest določa tudi način izkazovanja znanja jezika narodne skupnosti. V opisnih listih 15 delovnih mest, ki so priloga pravilnika o spremembi sistemizacije delovnih mest, so določene organizacijske enote, v katerih se za delo na teh delovnih mestih zahteva znanje jezika narodne skupnosti, in zahtevana raven znanja jezika. Na podlagi pravilnika o spremembi sistemizacije delovnih mest je generalni direktor izdal Sklep o dodatku za dvojezičnost z veljavnostjo od 1. 2. 2020, ki določa delovna mesta v OE Koper in Murska Sobota, na katerih se zahteva znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika, in višino dodatka za dvojezičnost.

3.2.5 Regres za letni dopust

ZDR-1 v prvem odstavku 131. člena določa, da mora delodajalec delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače, ki je v letu 2019 znašala 886,63 EUR⁶⁵. Četrty odstavek istega člena pa določa, da delavcu s pravico do izrabe sorazmernega dela letnega dopusta pripada pravica le do sorazmernega dela regresa. Sorazmerni del dopusta in posledično regresa za letni dopust ureja 161. člen ZDR-1, ki določa, da ima delavec, ki sklene delovno razmerje ali mu preneha delovno razmerje med koledarskim letom in ima v posameznem koledarskem letu obdobje zaposlitve krajše od enega leta, pravico do $\frac{1}{12}$ letnega dopusta za vsak mesec zaposlitve.

⁶⁵ Zakon o spremembah Zakona o minimalni plači, Uradni list RS, št. 83/18.

3.2.5.a Zavod javnim uslužbencem, s katerimi je sklenil delovno razmerje v letu 2019 in v mesecu sklenitve delovnega razmerja niso bili zaposleni cel mesec, ni določal sorazmernega dela regresa za letni dopust za nepolni mesec zaposlitve v zavodu v skladu s prvim odstavkom 161. člena ZDR-1. Javnim uslužbencem, ki so sklenili delovno razmerje do 15. dne v mesecu, je zavod tudi za nepolni mesec zaposlitve izplačal regres za letni dopust v znesku $\frac{1}{12}$ minimalne plače v letu 2019, javnim uslužbencem, ki so sklenili delovno razmerje po 15. dnevu v mesecu, pa regresa za letni dopust za ta mesec ni izplačal. Zavod bi moral izračunati sorazmerni del regresa za letni dopust za nepolni mesec zaposlitve javnih uslužbencev tako, da bi $\frac{1}{12}$ minimalne plače v letu 2019 delil s skupnim številom dni v mesecu zaposlitve in množil s številom dni zaposlitve javnega uslužbenca v zavodu v tem mesecu.

Ukrep zavoda

Zavod je pri izplačilu regresa za letni dopust za leto 2021 poročunal preveč oziroma premalo izplačan regres za letni dopust za leto 2019.

3.2.6 Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela

ZDR-1 v prvem odstavku 130. člena določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov prevoza na delo in z dela. Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela za javne uslužbenke ureja Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁶⁶, ki v 5. členu določa, da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela pripada javnemu uslužbencu glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, če ta razdalja znaša več kot 2 km. Zavod javnim uslužbencem povrne stroške na delo in z dela na podlagi podatkov v pisni izjavi.

3.2.6.a Ugotovili smo, da zavod pri povračilu stroškov prevoza na delo in z dela za javno uslužbenko na delovnem mestu višji referent I ni ugotavljal najcenejše poti od kraja bivališča do delovnega mesta, ampak je upošteval ceno in vrsto prevoza, ki ju je javna uslužbenka navedla v izjavi za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela iz leta 2014. Ocenjujemo, da je zavod javni uslužbenki v letu 2019 izplačal za 153 EUR preveč stroškov prevoza na delo in z dela. Čeprav določbe ZUJF, na podlagi katerih je bil sklenjen Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, izrecno ne določajo, da se pri ugotavljanju povračil stroškov prevoza uporablja najcenejši javni prevoz, pa je treba pri določitvi povračil stroškov upoštevati določbe prvega odstavka 1. člena ZUJF, v katerem je jasno in povsem nedvoumno določen cilj zakona, to je zagotovitev vzdržnosti javnih financ, ob tem pa tudi gospodarno ravnanje z javnimi sredstvi.

Ukrep zavoda

Javna uslužbenka je dne 1. 1. 2020 predložila novo izjavo o povračilu stroškov prevoza na delo in iz dela, pri čemer je navedla novo ceno vozovnice javnega potniškega prometa. Zavod je javni uslužbenki od 1. 1. 2020 povrnil stroške prevoza na delo in iz dela v višini najcenejšega javnega prevoza.

⁶⁶ Uradni list RS, št. 40/12.

3.3 Tekoči transferi

3.3.1 Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom

Z OZZ se zavarovanim osebam zagotavlja v obsegu, ki ga določa ZZVZZ, plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev. Za postopek, v katerem se odloča o pravicah iz OZZ, se v skladu s 85. členom ZZVZZ uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku⁶⁷ (v nadaljevanju: ZUP). Na podlagi tretjega odstavka 256. člena pravil OZZ odloča o pravicah iz OZZ OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija na drugi stopnji.

3.3.1.1 Povračilo stroškov zdravljenja v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda

ZZVZZ ureja pravico do zdravljenja v tujini v členih 44.a (izčrpane možnosti zdravljenja v Sloveniji), 44.b (presežena dopustna čakalna doba ali določena čakalna doba, ki sicer ni presežena, vendar presega razumen čas v Sloveniji) in 44.c (zdravljenje v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda). V skladu s 44.c členom ZZVZZ ima zavarovana oseba pod določenimi pogoji pravico do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja, nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini. Zavod je v letu 2019 na podlagi 44.c člena ZZVZZ odobril 1.579 vlog in za ta povračila namenil 274.402 EUR.

3.3.1.1.a Kadar se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, in pred odločitvijo ni potreben poseben ugotovitveni postopek, mora pristojni organ v skladu z 222. členom ZUP izdati odločbo in jo vročiti stranki čim prej, najpozneje pa v 1 mesecu od dneva, ko je prejel popolno vlogo za začetek postopka, oziroma od dneva, ko je bil začel postopek po uradni dolžnosti. V drugih primerih, ko se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v 2 mesecih. V 50 primerih smo ugotovili, da zavod ni ravnal v skladu z 222. členom ZUP, ker je izdal odločbo v obdobju, daljšem od 2 mesecev od prejema popolne vloge. Poleg tega je zavod zavarovanim osebam v 4 primerih povrnil stroške zdravstvenih storitev, do katerih je bila zavarovana oseba upravičena, več kot 4 mesece po tem, ko je odločba že postala izvršljiva.

Pojasnilo zavoda

Postopki povračil stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini zahtevajo ugotavljanje dejanskega stanja, ki se lahko ugotavlja tudi s pozivanjem stranke k dopolnitvi (do popolne vloge) z ustreznimi dokazili med samim postopkom. Pogosto je težavno tudi pridobivanje ustreznih strokovnih mnenj zdravnika izvedenca. Dogaja se, da je prejeto izvedensko mnenje nejasno in ga je treba vrniti zdravniku izvedencu v ponovni pregled, presojo, dopolnitev in podobno. Določitev ustreznih elementov za obračun in podaja izvedenskega mnenja ni vedno enostavna in terja tudi posvetovanje med zdravniki in zunanjimi

⁶⁷ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

institucijami. Pri reševanju zahtevkov prihaja do zamud tudi zaradi (ne)predvidenih daljših odsotnosti uradnih oseb, ki vodijo postopke oziroma zdravnikov izvedencev.

3.3.1.1.b Pri pregledu vzorčnih enot smo ugotovili, da je zavod zavarovanim osebam izplačal za 0,34 % (43 EUR) več stroškov zdravljenja, in sicer je zavod:

- pri izračunu povračila stroškov zdravljenja v tujini zavarovani osebi, pri preračunu plačanega računa iz hrvaških kun v evre, uporabil napačen tečaj 7,408 HRK namesto pravilnega 7,4268 HRK na dan plačila računa ter zavarovani osebi tako izplačal 5 EUR (oziroma 0,25 %) več, kot če bi bil pri obračunu uporabljen pravilen tečaj,
- zavarovani osebi povrnil za 38 EUR (oziroma 5 %) več stroškov zdravljenja v tujini, saj je pri izračunu vrednosti ločeno zaračunljivega materiala (v nadaljevanju: LZM) upošteval cenik, ki je bil priloga k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2018⁶⁸, kljub temu da je bil v času obračuna storitev že dostopen cenik za ločeno zaračunljivi material za leto 2019.

Ugotovljena odstopanja vrednostno sicer niso pomembna, kažejo pa na pomanjkljive notranje kontrole pri obračunu povračil stroškov zdravljenja v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice.

3.3.1.2 Ostala povračila stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov

Na podlagi prvega odstavka 78. člena ZZVZZ lahko pravice iz OZZ uveljavi oseba, ki ji je priznana lastnost zavarovane osebe. Za dokazovanje lastnosti zavarovane osebe se uporablja kartica zdravstvenega zavarovanja, ki jo izda zavod, lahko pa tudi osebna izkaznica. Pogoji, pod katerimi oseba pridobi lastnost zavarovane osebe, so opredeljeni v 15. ter 20. do 22. členu ZZVZZ. Lastnost zavarovane osebe v OZZ pridobi oseba v skladu s prvim odstavkom 6. člena pravil OZZ z dnem, ko so pri njej izpolnjeni pogoji za vključitev v obvezno zavarovanje po zakonu in pravilih, in jo izgubi z dnem, ko za takšno zavarovanje ne izpolnjuje pogojev. Po prvem odstavku 252. člena pravil OZZ izvajalec zdravstvenih storitev in dobavitelj medicinskih pripomočkov ne smeta zavarovani osebi zaračunati nikakršnih doplačil za delež vrednosti storitev iz OZZ, kar zadeva vrsto storitev, njihov standard, trajnostno dobo in podobno. Skladno s prvo alinejo 2. točke drugega odstavka 252. člena pravil OZZ lahko izvajalec zdravstvenih storitev zahteva, da zavarovana oseba plača celotno pogodbeno ceno, če ne predloži kartice zdravstvenega zavarovanja oziroma drugega dokumenta, iz katerega je razvidna urejenost zavarovanja. V tem primeru izvajalec zavarovano osebo napoti na zavod, kjer lahko uveljavlja povračilo računa, če izkaže, da je imela v času uveljavljanja zdravstvenih storitev urejeno zdravstveno zavarovanje. Enak način povračila stroškov je predviden v 2. in 3. točki četrtega odstavka 252. člena pravil OZZ za primer, ko zavarovana oseba dobavitelju medicinskih pripomočkov ne predloži kartice zdravstvenega zavarovanja oziroma drugega dokumenta, iz katerega je razvidna urejenost zavarovanja, ali ustrezne naročilnice. Generalni direktor zavoda je v letu 2012 sprejel Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju povračil⁶⁹ (v nadaljevanju: organizacijsko navodilo na področju povračil), ki ureja postopke na področju reševanja vlog za

⁶⁸ Št. 1720-1/2018 z dne 31. 1. 2018, aneks št. 1 z dne 14. 6. 2018, št. 170-1/2018-A1, aneks št. 2 z dne 18. 10. 2018, št. 1720-1/2018-A2.

⁶⁹ Št. 0072-5/2012-DI/1, januar 2012.

povračila in njihovih izplačil. Obveščanje vlagateljev o rešitvi vloge ureja 16. člen organizacijskega navodila na področju povračil, ki med drugim v 2. točki določa, da se v primeru ugoditve vlogi brez izdaje odločbe po opravljenem izplačilu iz aplikacije Povračila (po zaključku posameznega plačilnega naloga) avtomatično izpiše obvestilo o nakazilu, ki ga je treba pripraviti in odpremiti po pošti.

3.3.1.2.a Upravni postopek se zaključi z izdajo odločbe, s katero organ meritorno odloči o zadevi, ali z izdajo sklepa, s katerim se postopek ustavi iz določenih procesnih razlogov. Odločba je skladno z 207. členom ZUP konkretni upravni akt, izdan v upravnem postopku, s katerim upravni organ odloči, ali v konkretni upravni zadevi stranki pripada pravica ali pravna korist, ki jo ta uveljavlja, oziroma ali obstajajo zakonski pogoji, da se lahko stranki naloži določena obveznost. Po 210. členu ZUP se odločba izda pisno in obsega: uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, če se izda v fizični obliki, podpis uradne osebe in žig organa. V primerih, za katere tako določa zakon ali na podlagi zakona izdan predpis, posamezni deli v odločbi niso obvezni. Če se odločba izdela samodejno, ima lahko namesto podpisa in žiga faksimile. Na podlagi 1.025 vlog je zavod vlagateljem v letu 2019 odobril in izplačal ostala povračila v skupnem znesku 113.174 EUR in jim skladno z 2. točko 16. člena organizacijskega navodila na področju povračil po opravljenem izplačilu poslal obvestilo o povračilu stroškov – ostala povračila, da so upravičeni do povračila stroškov in da lahko v 8 dneh od prejema obvestila zahtevajo izdajo odločbe, če se z obvestilom ne strinjajo. Ugotovili smo, da zavod ni ravnal v skladu z 207. členom ZUP, ker izplačila ostalih povračil stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov niso temeljila na izdani odločbi, poleg tega pa so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov – ostala povračila.

Ukrepi zavoda

Zavod je Ministrstvu za zdravje predlagal, da se postopek, ki bi povzel obstoječo prakso zavoda pri reševanju vloge za povračilo stroškov zavarovani osebi, zakonsko uredi v okviru priprave predloga novega Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ter ministrstvu predložil predlog dopolnitev določb predloga novega zakona. Januarja 2020 je zavod ministrstvu posredoval predlog za imenovanje predstavnikov zavoda v delovne podskupine za pripravo osnutka Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

3.3.1.3 Zagotavljanje izjemnih povračil po tretjem odstavku 259. člena pravil OZZ

Pravila OZZ v tretjem odstavku 259. člena določajo, da lahko zavod zavarovani osebi izjemoma odobri medicinski pripomoček, zdravilo ali živilo oziroma celotno ali delno povračilo stroškov, ki niso pravica (v nadaljevanju: izjemna povračila). Na podlagi te določbe pravil OZZ je zavod v letu 2019 zavarovanim osebam odobril 3.888 zahtevkov za izplačilo izjemnih povračil v skupnem znesku 7.792.317 EUR, od tega je bilo največ izjemnih povračil za zdravila (2.920.880 EUR), za medicinske pripomočke (1.813.043 EUR), za živila za posebne namene (1.581.003 EUR) ter za zobno nego (1.328.539 EUR). V letu 2019 je bilo izvajanje tretjega odstavka 259. člena pravil OZZ podrobneje urejeno za zdravstvene storitve in medicinsko-tehnične pripomočke v Organizacijskem navodilu o izvajanju tretjega odstavka 259. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja na področju medicinsko-tehničnih pripomočkov, zobozdravstvenih in zdravstvenih storitev⁷⁰ (v nadaljevanju: organizacijsko navodilo za zdravstvene storitve), za zdravila in živila pa v Navodilu o povračilu in plačilu stroškov vrednosti zdravil in živil⁷¹ (v nadaljevanju: navodilo za zdravila).

Skladno z organizacijskim navodilom za zdravstvene storitve se pri ugotavljanju upravičenosti do izjemne odobritve medicinskega pripomočka, zobozdravstvene ali zdravstvene storitve upošteva, da gre za izjemno bolezensko stanje (kar pomeni, da so takšni primeri v Sloveniji redki) ali da se z izjemno odobritvijo lahko utemeljeno pričakuje ozdravitev ali izboljšanje zdravstvenega stanja oziroma preprečitev nadaljnjega poslabšanja zdravstvenega stanja, pri čemer navedenega ni mogoče doseči z medicinskimi pripomočki ali zobozdravstvenimi oziroma zdravstvenimi storitvami, ki so pravica iz OZZ. Pri odločanju o izjemnih odobritvah se smiselno uporablja ZUP, če navodilo ne določa drugačnega postopka odločanja. Postopek za izjemno odobritev se začne na podlagi vloge zavarovane osebe, katere obravnava je v pristojnosti Direkcije, ki v postopku obravnave vloge zaprosi za mnenje zdravnika ustrezne medicinske stroke. Če Direkcija na podlagi mnenja zdravnika in druge dokumentacije ugotovi, da je zavarovana oseba upravičena do izjemne odobritve, zavarovani osebi izda dopis o izjemni odobritvi. V dopisu navede, kaj (predmet in količino odobritve) in kako (izdaja ali izposoja medicinskega pripomočka ali povračilo stroškov zobozdravstvene oziroma zdravstvene storitve) je odobreno, v kakšnem odstotku vrednosti je odobreno, ali gre za enkratno odobritev ali odobritev za določeno obdobje, obrazložitev izjemne odobritve in katera OE bo opravila povračilo stroškov. Direkcija izda dopis o izjemni odobritvi v 14 delovnih dneh od dneva, ko je prejela vlogo, oziroma v 3 delovnih dneh od prejetja mnenja zdravnika. Višina povračila stroškov za medicinski pripomoček, zobozdravstvene ali zdravstvene storitve se določi ob upoštevanju prvega odstavka 23. člena ZZVZZ. Zavod lahko poravnava obveznosti za odobrene medicinske pripomočke, zobozdravstvene ali zdravstvene storitve neposredno dobavitelju medicinskih pripomočkov, lekarni ali izvajalcu zobozdravstvenih ali zdravstvenih storitev (v primeru večjih vrednosti) ali odobrena sredstva nakaže na bančni račun zavarovane osebe. Zavod zavarovani osebi pošlje dopis o izjemni odobritvi in morebitne pozive za dopolnitev vloge priporočeno s povratnico in po zaključku plačilnega naloga še izpis obračuna povračila z navadno pošto.

⁷⁰ Z dne 11. 1. 2012.

⁷¹ Generalni direktor je 8. 2. 2020 izdal novo Navodilo o povračilu in plačilu stroškov vrednosti zdravil in živil, št. 0072-17/2018-DI/25, v katerem je zapis določb, ki urejajo izjemno odobritev zdravila ali živila zavarovani osebi na podlagi 259. člena pravil OZZ, enak kot v Navodilu o povračilu in plačilu stroškov vrednosti zdravil in živil, ki je veljal v obdobju, na katero se nanaša revizija.

Navodilo za zdravila je določilo, da se pri ugotavljanju upravičenosti do izjemne odobritve zdravila ali živila upošteva terapevtski pomen zdravila ali živila (zdravilo ali živilo z dokazanim pozitivnim vplivom na izide zdravljenja ali s pozitivnim vplivom na kakovost življenja) ter cenovni in etični vidik. Postopek odločanja o izjemni odobritvi se je začel na podlagi vloge zavarovane osebe, ki je morala poleg sestavin, določenih v ZUP, vsebovati:

- izvid zdravnika z diagnozo in mnenjem o zdravstvenem stanju ter predpisanim ali predlaganim zdravljenju z zdravilom oziroma živilom, ki je bilo predmet vloge,
- receptni obrazec, na podlagi katerega je bilo kupljeno zdravilo ali živilo, razen če za nakup zdravila ali živila receptni obrazec ni bil potreben,
- izvirnik računa za kupljeno živilo ali zdravilo,
- podatek o transakcijskem računu, na katerega se nakaže plačilo oziroma povračilo stroškov.

Vloge zavarovanih oseb za izjemno odobritev zdravila ali živila je obravnavala Direkcija, ki je lahko zaprosila za mnenje o ustreznosti zdravljenja z zdravilom nadzorne zdravnike zavoda, ustrezno kliniko ali izvedenca ustrezne klinične stroke. V primeru ugoditve vlogi je Direkcija zavarovani osebi izdala obvestilo o izjemni odobritvi, v katerem se je navedlo zdravilo ali živilo, za katero se je odobrilo povračilo oziroma plačilo stroškov, odstotni delež vrednosti povračila oziroma plačila stroškov, obdobje povračila oziroma plačila stroškov, in če je bilo potrebno, največja dnevna ali mesečna količina zdravila ali živila, za katero se povrnejo ali plačajo stroški. V obvestilu se je navedlo tudi, da zavarovana oseba v 8 dneh od prejema obvestila lahko zahteva izdajo obrazložene odločbe. Direkcija je morala izdati obvestilo o izjemni odobritvi v 30 dneh od prejema popolne vloge oziroma v 5 delovnih dneh od prejetja mnenja o ustreznosti zdravljenja z zdravilom, vendar najpozneje v 60 dneh od prejema popolne vloge. V primeru izdanega obvestila oziroma odločbe o izjemni odobritvi se je nakazilo na transakcijski račun, ki ga je navedla zavarovana oseba, izvedlo 30. dan od dneva izdaje obvestila oziroma odločbe o izjemni odobritvi, pred tem pa le, če je zavarovana oseba podala izjavo, da ne bo zahtevala izdaje obrazložene odločbe. Če je bilo zavarovani osebi odobreno zdravilo ali več zdravil oziroma živilo ali več živil, katerega cena ali katerih skupna cena na računu za mesečno zdravljenje je znašala 100 EUR ali več, se je plačilo izvršilo neposredno tuji lekarni ali izvajalcu najpozneje v 30 dneh od prejema na podlagi obvestila oziroma odločbe o izjemni odobritvi izdanega računa oziroma predračuna (ki ga je zavod prejel neposredno od tuje lekarne ali izvajalca in se je glasil na zavarovano osebo s pripisom, da je plačnik zavod).

Po naši oceni določba pravil OZZ, ki pooblašča zavod, da zavarovani osebi odobri medicinski pripomoček, zdravilo ali živilo oziroma celotno ali delno povračilo stroškov, ki niso pravica iz OZZ, ni v skladu z določili ZZVZZ. ZZVZZ v 23. členu določa zdravstvene storitve, katerih plačilo je zavarovanim osebam v celoti ali delno zagotovljeno z OZZ, in ne pooblašča zavoda, da zavarovanim osebam odobrava plačilo zdravstvenih storitev, ki niso pravica iz OZZ. Pooblastilo zavodu, da presoja, katere zdravstvene storitve, ki v ZZVZZ niso opredeljene kot pravica iz OZZ, se bodo zavarovanim osebam krile iz sredstev OZZ, bi lahko urejal le zakon. Podzakonski akt ne sme v vsebinskem smislu določati ničesar brez zakonske podlage in zunaj vsebinskih okvirov, ki morajo biti v zakonu izrecno določeni ali iz njega vsaj z razlago ugotovljivi⁷². Glede na navedeno bomo na Ustavno sodišče

⁷² Odločba Ustavnega sodišča, št. U-I-50/97 z dne 16. 12. 1999.

Republike Slovenije vložili zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti tretjega odstavka 259. člena pravil OZZ.

3.3.2 Nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela

Tretji odstavek 137. člena ZDR-1 delodajalcu nalaga, da ta izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu. V primerih nezmožnosti za delo delavca zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu izplačuje delodajalec nadomestilo plače delavcu iz lastnih sredstev do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost z dela. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja. Četrty odstavek 137. člena ZDR-1 določa, da če gre za 2 ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 30 delovnih dni, pa traja v posameznem primeru prekinitev med eno in drugo odsotnostjo manj kot 10 delovnih dni, izplača delodajalec za čas nadaljnje odsotnosti od prekinitve dalje nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja.

ZZVZZ v 28. členu določa, da imajo pravico do nadomestila med začasno zadržanostjo od dela zavarovanci iz 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 8. točke prvega odstavka 15. člena tega zakona⁷³, zavarovanci iz 7. točke prvega odstavka 15. člena⁷⁴ tega zakona pa, če plačujejo prispevek od osnove, določene za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. 31. člen ZZVZZ določa, da je osnova za nadomestilo povprečna mesečna plača in nadomestila oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. Osnove za plačevanje prispevkov iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena ZZVZZ⁷⁵ se ne vštevajo v osnovo za nadomestilo med začasno zadržanostjo od dela. ZZVZZ ne določa drugih dohodkov, ki se v osnovo za izračun nadomestila ne vštevajo.

Pravila OZZ v prvem odstavku 140. člena določajo, da je osnova za nadomestilo zavarovančeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem

⁷³ Zavarovanci po tem zakonu, kot jih določajo navedene točke omenjenega člena, so: 1. osebe, ki so v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji; 2. osebe v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji, poslani na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino, če niso obvezno zavarovane v državi, v katero so bile poslani; 3. osebe, zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah in ustanovah, tujih konzularnih in diplomatskih predstavništvih s sedežem v Republiki Sloveniji, če ni z mednarodno pogodbo drugače določeno; 4. osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, zaposlene pri tujem delodajalcu, ki niso zavarovane pri tujem nosilcu zdravstvenega zavarovanja; 5. osebe, ki na območju Republike Slovenije samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic; 6. družbeniki osebnih družb, družbeniki družb z omejeno odgovornostjo in ustanovitelji zavodov, če so družbeniki družb oziroma ustanovitelji zavodov poslovodne osebe, ki opravljajo poslovodno funkcijo kot edini ali glavni poklic; 8. vrhunski športniki in vrhunski šahisti – člani telesnokulturnih in šahovskih organizacij v Republiki Sloveniji, ki niso zavarovani iz drugega naslova.

⁷⁴ Zavarovanci iz 7. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ so kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic.

⁷⁵ Osnova za plačevanje prispevkov od dohodkov iz drugega pravnega razmerja, na podlagi katerega zavarovanci niso zavarovani kot osebe, ki so v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji, prejetih na podlagi opravljenega dela oziroma storitev, kadar se plačilo, prejeta na podlagi tega pravnega razmerja, na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, je vsak posamezen prejet dohodek. Osnova za plačevanje prispevkov iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic, je 25 % povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za oktober predhodnega koledarskega leta.

je nastala začasna zadržanost od dela, oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela.

Pravila OZZ v prvem odstavku 141. člena določajo, da se v osnovo za izračun nadomestila ne vštevajo:

- regres, jubilejna nagrada, odpravnina ob upokojitvi, solidarnostna pomoč;
- povračila stroškov v zvezi z delom;
- dohodek, prejet v naravi;
- poračuni plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila;
- nadomestila, izplačana v breme pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
- bonitete;
- dohodki iz drugega pogodbenega razmerja;
- osnove za plačevanje prispevkov iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena zakona.

Po naši oceni 31. člen ZZVZZ ne določa jasno, ali osnova za nadomestilo – povprečna mesečna plača in nadomestila oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov predstavlja izplačila v koledarskem letu ali za koledarsko leto pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. Menimo, da bi moral način izračuna osnove za nadomestilo jasno izhajati že iz samega zakona, saj določitev osnove za nadomestilo vpliva na višino nadomestila zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela kot pravico iz OZZ. Eno izmed načel pravne države, ki ga določa 2. člen Ustave Republike Slovenije⁷⁶, je namreč, da morajo biti predpisi jasni in pomensko določljivi, zlasti pa je to pomembno pri predpisih in določbah, ki vsebujejo pravne norme, ki določajo pravice in dolžnosti subjektov. Zato bomo na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložili zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti 31. člena ZZVZZ oziroma skladnosti določil 140. in 141. člena pravil OZZ z zakonom.

Pojasnilo zavoda

Zavod meni, da določba ZZVZZ ni pomensko odprta. Že iz same zakonske določbe namreč izhaja, da se navedeno izplačilo ne upošteva v osnovi za odmero nadomestila plače, in sicer iz jezikovne razlage. Navedena določba namreč govori o plačah "v koledarskem letu" in ne "za koledarsko leto", iz česar izhaja, da gre za izplačila v koledarskem letu, morebitna dodatna izplačila v prihodnjem koledarskem letu za prejšnje koledarsko leto pa se pri določanju osnove za odmero nadomestila ne upoštevajo. Pravila OZZ zgolj konkretizirajo zakonsko določbo, ko določajo, da se v osnovo vštevajo plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela (141. člen pravil OZZ), ter iz osnove izrecno izvemajo poračune plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila (140. člen pravil OZZ). S takšno ureditvijo se preprečuje stalno poračunavanje nadomestil plače zaradi morebitnih naknadnih poračunov že izplačanih plač, ki se vštevajo v osnovo za odmero nadomestila plače, s čimer se zagotavlja pravna predvidljivost in s tem pravna varnost tako na strani zavarovancev kot tudi na strani delodajalcev in zavoda, saj se pravno razmerje iz naslova nadomestil plače reši na vnaprej jasen in znan način, to je ob znanih osnovah za obračun nadomestila plače v času njegovega obračuna in izplačila. Sistem obračuna nadomestil plače s poračunavanjem bi po drugi strani pomenil enormen obseg

⁷⁶ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

dodatnega administrativnega dela, saj bi bilo treba opraviti celoten izračun nadomestila še enkrat (delodajalec in zavod), ter vložitev ponovnih zahtevkov za refundacijo s strani delodajalca. Še posebej si je enormen obseg dela lahko predstavljati sedaj, ko je ponovno uvedeno izplačevanje redne delovne uspešnosti v javnem sektorju, ki se lahko izplačuje obdobjno za več mesecev nazaj. V teh primerih gre za poračune in bi bilo treba vsem zavarovancem, ki so v bolniškem staležu in ki se jim je poračun izplačal za obdobje, ki šteje v osnovo za obračun nadomestila, nadomestilo tudi na novo odmeriti in izplačati poračun.

3.3.3 Drugi tekoči domači transferi

3.3.3.1 Tekoči transferi izvajalcem zdravstvenega programa

ZZVZZ v 63. členu določa, da se zavod, pristojne zbornice, združenja zdravstvenih zavodov in drugih zavodov ter organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, ter ministrstvo, pristojno za zdravstvo, vsako leto dogovorijo o programu storitev OZZ, opredelijo zmogljivosti, potrebne za njegovo izvajanje, in določijo obseg sredstev. Na tej podlagi določijo izhodišča za izvajanje programov in za oblikovanje cen programov oziroma storitev ter druge podlage za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev. Če izhodišča za naslednje leto niso sprejeta do konca decembra, o njih najpozneje v enem mesecu odloči arbitraž, ki jo sestavlja enako število predstavnikov zavoda, predstavnikov pristojnih zbornic in združenj zdravstvenih zavodov ter predstavnikov Ministrstva za zdravje. Kadar tudi v okviru arbitraže ni mogoče doseči sporazuma, o spornih vprašanih odloči vlada.

V skladu s 65. členom ZZVZZ zavod z izvajalci zdravstvenih storitev sklene pogodbe, v katerih se določijo vrste, obseg, kakovost in cene programov oziroma zdravstvenih storitev, način obračunavanja in plačevanja ter nadzor nad uresničevanjem pogodbe, kakor tudi druge medsebojne pravice in obveznosti pogodbenih strank.

Dogovor 2019, ki je določal program zdravstvenih storitev in izhodišča za njegovo izvajanje ter oblikovanje cen za pogodbeno leto 2019, so partnerji sklenili 21. 2. 2019, aneks št. 1 k dogovoru 16. 5. 2019, aneks št. 2 k dogovoru 18. 7. 2019 ter aneks št. 3 k dogovoru 24. 10. 2019.

Pri elementih za oblikovanje cene programov oziroma storitev se v skladu s 66. členom ZZVZZ upoštevajo:

- plače in drugi prejemki v skladu s predpisi, kolektivnimi pogodbami in drugimi splošnimi akti,
- materialni stroški,
- amortizacija, predpisana z zakonom,
- druge zakonske obveznosti.

Dogovor 2019 je v sedmem odstavku 14. člena določal, da valorizacija materialnih stroškov, vkalkuliranih v cene zdravstvenih storitev, temelji na povprečni letni stopnji rasti cen življenjskih potrebščin, ki jih objavi Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj v osnovnih makroekonomskih izhodiščih. V primeru njihove spremembe se valorizacija materialnih stroškov uskladi s spremenjenimi izhodišči od 1. 1. dalje.

Po 39. členu dogovora 2019 se je obračun opravljenih zdravstvenih storitev izvedel v skladu s Prilogo III tega dogovora, v kateri je bilo določeno, da se obračun opravljenih zdravstvenih storitev izvede na podlagi meril, sprejetih v dogovoru 2019, ter na podlagi poročila o realizaciji dogovorjenega programa. Obračun obveznosti med izvajalci in zavodom se je v letu 2019 izvedel za prvi kvartal, prvo polletje in za koledarsko leto (končni letni obračun). V obračun za posamezno obdobje so se, razen kjer je bilo z dogovorom 2019 določeno drugače, vključile poleg prenosov nedoseženega načrta in neplačane realizacije iz preteklega obdobja vse opravljene storitve v tekočem obdobju, vendar največ do načrta storitev za to obdobje. Pri tem sta se upoštevala obdobjni načrt in realizacija storitev tako, da se je preseganje ali nedoseganje realizacije storitev glede na načrt v obravnavanem obdobju prenašalo v naslednje obračunsko obdobje. Prenosi niso bili možni iz enega koledarskega leta v drugo.

V letu 2019 je zdravstvene storitve na podlagi sklenjenih pogodb izvajal 1.701 izvajalec, od tega 201 javni zavod in 1.500 zasebnih izvajalcev s koncesijo. Število pogodbenih partnerjev se je v primerjavi z letom 2019 povečalo za 5. Preverili smo pravilnost tekočih transferov, ki jih je zavod nakazal 6 bolnišnicam, 4 zdravstvenim domovom, 8 koncesionarjem in 4 socialnim zavodom v skladu s končnim letnim obračunom storitev.

3.3.3.1.a Zmogljivosti, potrebne za izvajanje dogovorjenega programa, opredeljuje 7. člen dogovora 2019. Ugotovili smo, da zavod v 2 primerih pri opredelitvi zmogljivosti v pogodbah z izvajalci zdravstvenih storitev ni ravnal v skladu tem členom.

- Junija 2019 sta zavod in ZD LENDAVA - EH LENDVA sklenila pogodbo o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2019⁷⁷ s prilogami, med temi tudi s Seznamom voznikov za izvajanje programa nujne medicinske pomoči, nujnih in nenujnih reševalnih prevozov, ne da bi opredelila letni fond ur zaposlitve voznikov vozil. Navedeno ni v skladu s sedmim odstavkom 7. člena dogovora 2019, ki določa, da za izvajanje programov nujne medicinske pomoči, nenujnih reševalnih prevozov in sanitetnih prevozov pacientov izvajalci in zavod v pogodbah med drugim opredelijo tudi letni fond ur zaposlitve voznikov vozil.
- Maja 2019 sta ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA in zavod sklenila Pogodbo o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2019⁷⁸, ne da bi v prilogah k pogodbi opredelila vodjo centra za krepitev zdravja, njeno izobrazbo, delež zaposlitve in vrste aktivnosti, ki jih izvaja, kot to določa osmi odstavek 7. člena dogovora 2019.

3.3.3.1.b Na podlagi 22. člena dogovora 2019 se v pogodbah med izvajalci in zavodom določijo cene za zdravstvene programe, 21. člen dogovora pa določa, da so kalkulacije za planiranje in financiranje programov zdravstvenih storitev navedene v Prilogi I, I/a in I/b. Junija 2019 sta zavod in ARISTOTEL d.o.o. sklenila aneks št. 2 k pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za obdobje 2018 do 2022⁷⁹, s katerim sta določila mesečni pavšal sredstev laboratorija za referenčno ambulantno od 1. 4. 2019 v obsegu 1 tima v znesku 1.854,98 EUR. V skladu z dogovorom 2019 se je storitev laboratorija za referenčno ambulantno v obsegu 1 tima obračunala po vrednosti 927,50 EUR. V aneksu št. 2 je navedena cena storitve laboratorija za referenčno ambulantno za 1 tim, ki ni v skladu

⁷⁷ Št. 1721-14/2019 z dne 5. 6. 2019.

⁷⁸ Št. 1721-3/2019-KK/6 z dne 22. 5. 2019.

⁷⁹ Št. 1721-6/2018-KK/10 z dne 6. 6. 2019.

s kalkulacijo v Prilogi I, kljub nepravilno določeni ceni v aneksu pa je ARISTOTEL d.o.o. obračunaval storitev laboratorija za referenčno ambulantno v obsegu 1 tima v znesku 927,50 EUR.

3.3.3.1.c Skladno z drugim odstavkom 16. člena dogovora 2019 so bolnišnice za programa ginekoloških ambulant ter ambulant za boleznij dojke lahko obračunale kot ločeno zaračunljiv material samo tumorske markerje za dejavnost boleznij dok. V nasprotju s prej navedeno določbo dogovora 2019 je zavod SPLOŠNI BOLNIŠNICI TRBOVLJE priznal in plačal za program ambulate za boleznij dojke tudi ločeno zaračunljiv material Q0035 – Citopatološke preiskave punktata dojke v skupnem znesku 1.162 EUR.

Ukrep zavoda

Zavod je poračunal preveč plačan ločeno zaračunljiv material v letu 2019 septembra 2021 pri obračunu storitev za prvo polletje 2021.

3.3.3.1.d V več primerih zavod ni ravnal v skladu s 39. členom dogovora 2019, ker obračuna opravljenih zdravstvenih storitev ni izvedel v skladu z merili iz dogovora 2019 in je izvajalcu priznal prenizko ceno za opravljene storitve in več oziroma manj zdravstvenih storitev, ko jih je bilo opravljenih v letu 2019. Ocenjujemo, da je zavod zaradi tega izvajalcem za opravljanje storitev plačal za 720 EUR preveč in za 3.959 EUR premalo.

- Na podlagi devetega odstavka 1. točke Priloge III/a izvajalci, ki so od vključno leta 2018 dalje zaposlili zdravnika na podlagi razpisa zavoda (dodatni timi), prejmejo za dodatne time prva 4 leta 80 % sredstev iz kalkulacije za ambulantno družinske medicine oziroma za otroški in šolski dispanzer, in sicer v deležu, ki ga z urnikom zagotavlja dodatni zdravnik z licenco. Mesečni znesek 80 % pavšala za december 2019 je 8.897,49 EUR, zavod je ZDRAVSTVENEMU DOMU SEVNICA obračunal 8.818,14 EUR, kar je 79 EUR premalo.
- Na podlagi osemnajstega odstavka 1. točke Priloge III/a zavod od 1. 4. 2019 izvajalcem, ki imajo referenčno ambulantno, plača opravljene storitve največ do višine načrtovanega obsega storitev. ZD LENDAVA - EH LENDVA je opravil 6.325 storitev, kar je manj od načrtovanih 6.750, vendar mu je zavod priznal 6.328 storitev in zato izplačal 70 EUR preveč.
- Zavod je ZDRAVSTVENEMU DOMU SEVNICA upošteval delež obveznega zdravstvenega zavarovanja 99,85 % in ne 99,28 %, kot ga je izvajalec dejansko realiziral, zato je izvajalcu plačal 91 EUR premalo.
- Zavod in SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE sta v pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2019⁸⁰ načrtovala 339 proktoskopij in 40 rektoskopij. V letu 2019 je SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE opravila 425 proktoskopij in 2 rektoskopiji. V končnem obračunu storitev za leto 2019 je zavod priznal in plačal 356 proktoskopij⁸¹ in 2 rektoskopiji. Pri končnem letnem obračunu se v skladu s tretjim odstavkom Priloge III dogovora 2019 na ravni izvajalca omogoči prelivanje sredstev med proktoskopijo in rektoskopijo, in sicer maksimalno do višine pogodbeno dogovorjenih sredstev, korigiranih s povprečnim deležem OZZ

⁸⁰ Št. 1721-7/2019-KR/ z dne 5. 6. 2019.

⁸¹ Zavod plača do 5 % presegevanja pogodbenega plana v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti za dejavnost proktoskopije (1. točka Priloge III/b dogovora 2019).

v koledarskem letu. V nasprotju s prej navedeno določbo dogovora 2019 zavod SPLOŠNI BOLNIŠNICI JESENICE ni omogočil prelivanja sredstev med proktoskopijo in rektoskopijo, zato ji je priznal in plačal 1.026 EUR premalo.

- Dogovor 2019 v 5. točki priloge III/a določa, da izvajalci za program zdravstvene vzgoje, ki je plačana v pavšalu, glede na odstotek realiziranega števila ur za izvajanje vsebin zdravstvene vzgoje v skupnem letnem planu učinkovitih ur, pri končnem letnem obračunu prejmejo 80 % pogodbeno dogovorjene vrednosti programa, v kolikor je realizirano letno število ur za izvajanje vsebin zdravstvene vzgoje v skupnem letnem planu učinkovitih ur od 20 % do 29,99 %. Zavod je izvajalcema ZD Logatec in ZD LENDAVA - EH LENDVA, ki sta dosegla 29,22 % oziroma 29,13 % realiziranega letnega števila ur za izvajanje vsebin zdravstvene vzgoje v skupnem letnem planu učinkovitih ur, obračunal za skupno 135 EUR preveč sredstev, ker ni upošteval določbe 5. točke priloge III/a k dogovoru 2019.
- Zavod je SPLOŠNI BOLNIŠNICI TRBOVLJE plačal 515 EUR preveč, ker je pri končnem letnem obračunu v specialistični dejavnosti mamografija, ki ni del DORE, priznal 204 točke več, kot jih je opravila.
- V skladu s šestim odstavkom 16. člena dogovora 2019 so bolnišnice načrtovale sredstva za patohistološke in citološke preiskave (v nadaljevanju: citopatološke preiskave) v odstotku od vkalkuliranih sredstev za materialne stroške v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti, ki se načrtuje v točkah (vključno s funkcionalno diagnostiko) ali storitvah (dermatologija). Ta sredstva se izločijo iz cene storitev. Bolnišnice jih obračunavajo kot ločeno zaračunljive storitve največ do skupne višine planiranih sredstev za ta namen v deležu OZZ. V primeru enkratnega dodatnega programa ali plačila preseganja programa v skladu z merili iz Priloge III se skupna planirana sredstva pri končnem letnem obračunu povečajo sorazmerno glede na predvideno plačilo preseganja pogodbenega plana točk v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti. SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE je načrtovala 160.108 EUR in je za ta znesek sklenila pogodbo z zavodom, pri čemer pri izračunu načrtovanih sredstev za citopatološke preiskave ni upoštevala odstotka od vkalkuliranih sredstev za materialne stroške dejavnosti dermatologije, zaradi česar je načrtovala za 8.056 EUR manj (nekorigiran znesek za delež OZZ). Pri končnem letnem obračunu se skupna planirana sredstva povečajo sorazmerno glede na predvideno plačilo preseganja pogodbenega plana točk v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti, kar pomeni, da je bila SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE upravičena do največ 186.999 EUR sredstev za citopatološke preiskave (pogodbeni plan). SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE je opravila za 174.710 EUR citopatoloških preiskav, zavod pa ji je za citopatološke preiskave obračunal in plačal 171.947 EUR, kar je za 2.763 EUR premalo.

Ukrep zavoda

Zavod je poračunal previsoka oziroma prenizka izplačila za opravljene storitve v letu 2019 septembra 2021 pri obračunu storitev za prvo polletje 2021.

3.3.3.1.e Zavod in SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE sta z Aneksom št. 1 k pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2019⁸² načrtovala začasno preoblikovanje programa specialistične zunajbolnišnične dejavnosti kirurgije v dejavnosti mobilni paliativni tim

⁸² Št. 1721-7/2019-KR/5-A1 z dne 1. 10. 2019.

od 1. 10. 2019 do 31. 12. 2019 v obsegu 6.999 storitev. SPLOŠNA BOLNIŠNICA JESENICE je realizirala 7.045 storitev, ki jih je zavod v celoti obračunal. Prvi odstavek Priloge III dogovora 2019 določa, da se v obračun obveznosti med izvajalci in zavodom, razen v primerih, kjer je z dogovorom 2019 drugače določeno, vključijo vse opravljene storitve v tekočem obdobju, vendar največ do plana storitev za to obdobje. Programi, plačani po realizaciji, so opredeljeni v drugem odstavku Priloge III dogovora 2019, vendar mobilnega paliativnega tima ta določba ne opredeljuje. Ker je zavod obračunal vse opravljene storitve, ki so za 46 storitev presegale plan, je obračunal 461 EUR preveč.

Ukrep zavoda

Zavod je poračunal previsoko izplačilo za opravljene storitve v letu 2019 septembra 2021 pri obračunu storitev za prvo polletje 2021.

3.3.3.2 Sofinanciranje obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev

V skladu z drugim odstavkom 13. člena ZZVZZ se zavarovanim osebam z OZZ zagotavlja v obsegu, ki ga določa ZZVZZ, plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev. Zdravstvene storitve, katerih plačilo je v celoti ali delno zagotovljeno z OZZ, določa prvi odstavek 23. člena ZZVZZ. Med zdravstvene storitve, katerih financiranje je v celoti zagotovljeno z OZZ, spada po 1. točki prvega odstavka 23. člena ZZVZZ zdravljenje in rehabilitacija:

- otrok, učencev in študentov, ki se redno šolajo, in otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter otrok in mladostnikov z nezgodno poškodbo glave in okvaro možganov (četrta alineja);
- malignih bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih bolezni, paraplegije, tetraplegije, cerebralne paralize, epilepsije, hemofilije, duševnih bolezni, razvitih oblik sladkorne bolezni, multiple skleroze in psoriaze (osma alineja).

Skladno s 26. členom ZZVZZ je skupščina zavoda v soglasju z ministrom za zdravje v pravilih OZZ določila natančnejši obseg zdravstvenih storitev iz prvega odstavka 23. člena ZZVZZ, ki se zagotavlja v breme OZZ, natančnejši postopek uveljavljanja pravic, standarde in normative.

Pravila OZZ v 50., 51. in 52. členu opredeljujejo pravico do obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev. Zavod zagotovi zavarovanim osebam z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, cerebralno paralizo, z najtežjo obliko generalizirane psoriaze, multiplo sklerozo in paralizikom ob določeni funkcionalni okvari možnost udeležbe v skupinski ter njim prilagojeni rehabilitaciji, ki jo strokovno vodi ustrezna klinika ali inštitut ali drug zdravstveni zavod. Udeleženci rehabilitacije imajo zagotovljeno sofinanciranje fizioterapije in stroškov bivanja, kar s pogodbo določita zavod in organizator skupinske rehabilitacije. Zavod v letnem programu določi število dni skupinske rehabilitacije in sredstva za njeno izvajanje v posameznem letu (50. člen pravil OZZ). Otrokom in mladostnikom s cerebralno paralizo, drugimi težjimi in trajnimi telesnimi okvarami, otrokom z juvenilnim revmatoidnim artitisom, sladkorno boleznijo, fenilketonurijo in celiakijo je zagotovljena udeležba na organiziranih skupinskih usposabljanjih za obvladovanje bolezni oziroma stanja, ki jih strokovno vodijo ustrezne klinike, inštituti ali drugi zdravstveni zavodi. Zavod sofinancira potrebne

zdravstvene storitve, stroške terapevtskih delovnih skupin ter stroške bivanja. Usposabljanje traja največ 14 dni na leto (51. člen pravil OZZ). Otroku, ki je bil večkrat hospitaliziran ali je pogosteje bolan, zavod sofinancira del stroškov letovanja v organizirani in strokovno vodeni zdravstveni koloniji na podlagi pogodbe o sofinanciranju z izbranimi organizatorji zdravstvenih letovanj, ki izberejo udeležence na podlagi predlogov osebnih otroških zdravnikov. Zavod v letnem programu za letovanje opredeli število udeležencev in sredstva, ki jih nameni za sofinanciranje dela stroškov letovanja (52. člen pravil OZZ).

Na podlagi 50., 51. in 52. člena pravil OZZ je upravni odbor 26. 2. 2019 sprejel sklepa o planu skupinske obnovitvene rehabilitacije ter planu zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev za leto 2019, v katerih je določeno število upravičencev, terapevtov in spremljevalcev skupinske obnovitvene rehabilitacije za posamezno medicinsko diagnozo s prispevkom zavoda za njihovo dnevno oskrbo, trajanje in skupen znesek sredstev za njeno izvajanje ter število otrok in šolarjev s prispevkom zavoda za njihovo dnevno oskrbo, povprečno trajanje in skupen znesek sredstev za sofinanciranje zdravstvenega letovanja. V sklepih ni opredeljen način določitve števila upravičencev, terapevtov in spremljevalcev, višina prispevka zavoda za njihovo dnevno oskrbo ter trajanje rehabilitacije in letovanja. Zavod je na podlagi sklepov upravnega odbora 1. 3. 2019 v Uradnem listu Republike Slovenije objavil javna razpisa za izbiro organizatorjev skupinske obnovitvene rehabilitacije ter za izbiro organizatorjev zdravstvenih letovanj otrok in šolarjev v letu 2019. Na podlagi izvedenih javnih razpisov je zavod sklenil pogodbe z 8 organizatorji skupinske obnovitvene rehabilitacije v skupnem znesku 3.640.649 EUR ter z 51 organizatorji zdravstvenih letovanj otrok in šolarjev v skupnem znesku 1.830.126 EUR. Zavod je izbranim organizatorjem na podlagi sklenjenih pogodb izplačal 3.573.695 EUR za skupinsko obnovitveno rehabilitacijo ter 1.649.788 EUR za zdravstveno letovanje otrok in šolarjev.

Izbira udeležencev skupinske obnovitvene rehabilitacije je bila skladno z določili razpisne dokumentacije in sklenjenimi pogodbami v pristojnosti organizatorjev skupinske obnovitvene rehabilitacije. S pogodbo o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije se je organizator zavezal, da bodo udeleženci izbrani izključno s triažo, upoštevajoč načela medicinske doktrine, pri čemer za triažo ne bo potrebna napotnica osebnega zdravnika in jo bo plačal organizator. Posamezni udeleženec skupinske obnovitvene rehabilitacije ima lahko hkrati samo enega spremljevalca ali osebnega asistenta. Organizator skupinske obnovitvene rehabilitacije je moral skladno s pogodbo o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije imenovati komisijo za pritožbe, na katero so se lahko pritožile zavarovane osebe, ki niso bile izbrane oziroma so menile, da triaža ni bila izvedena v skladu s pravili OZZ in to pogodbo.

3.3.3.2.a Skladno s 85. členom ZZVZZ in 256. členom pravil OZZ se za postopek, v katerem se odloča o pravicah iz OZZ, uporablja ZUP, če ni z zakonom drugače določeno. O pravici do nadomestila, povračila potnih stroškov, pridobitvi, spremembi ali izgubi lastnosti zavarovane osebe, pravici proste izbire zdravnika in drugih pravic iz tega zakona ter drugih zahtevah iz OZZ skladno s 84. členom ZZVZZ odloča OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija na drugi stopnji. Enako glede pristojnosti za odločanje predpisujejo pravila OZZ. Zavod je pristojnost za odločanje o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, ki o teh pravicah niso odločali v upravnem postopku, kar ni v skladu s 84. in 85. členom ZZVZZ.

Po naši oceni določbe pravil OZZ, ki opredeljujejo pravico do obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev, niso v skladu z določili ZZVZZ. Glede na določbo 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ skupinska

obnovitvena rehabilitacija ter letovanje otrok in šolarjev predstavljata posebno vrsto oziroma posebno obliko izvajanja zdravljenja in rehabilitacije, ki bi se morala skladno s 23. členom tega zakona v celoti financirati iz sredstev OZZ. Z določbami 50. do 52. člena pravil OZZ, iz katerih izhaja, da zavod te zdravstvene storitve le sofinancira, je zato zožena pravica do zdravljenja in rehabilitacije, ki izhaja iz četrte in osme alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ. Sistem pravic iz OZZ in v tem okviru tudi njihove omejitve lahko ureja le zakon. Podzakonski akt ne sme v vsebinskem smislu določati ničesar brez zakonske podlage in zunaj vsebinskih okvirov, ki morajo biti v zakonu izrecno določeni ali iz njega vsaj z razlago ugotovljivi⁸³. Skladno s 84. in 85. členom ZZVZZ bi morale tudi o pravici do zdravstvenega letovanja v upravnem postopku odločati OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija na drugi stopnji. V ZZVZZ ali v drugem zakonu ni podlage za to, da zavod pooblastilo za odločanje o pravici do zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev prenese na organizatorje zdravstvenega letovanja in s tem dopusti odločanje o pravicah v postopku, ki ni upravni postopek. Takšna ureditev po naši oceni zavarovanim osebam ne nudi predpisanega pravnega varstva. Zato smo februarja 2020 na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložili zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 50., 51. in 52. člena pravil OZZ.

Ukrep zavoda

V letu 2020 je zavod ministrstvu posredoval dopis, v katerem je navedel seznam predstavnikov zavoda, ki bi bili imenovani v delovne podskupine za pripravo osnutka Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ter opozoril na osnovna sistemska vprašanja za novo zakonsko ureditev, glede katerih je treba po mnenju zavoda pred začetkom priprave besedila osnutka zakona pridobiti jasna izhodišča na ustrezni politični ravni. Med temi vprašanji je tudi vprašanje, ali naj se ohrani posebna ureditev pravice do obnovitvene rehabilitacije, organiziranega usposabljanja in zdravstvenega letovanja (veljavni 50. do 53. člen pravil OZZ).

Državni zbor je 12. 6. 2020 začel zakonodajni postopek o Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T), ki ga je državnemu zboru predložil Državni svet Republike Slovenije s ciljem ureditve skupinske obnovitvene rehabilitacije in zdravstvenega letovanja otrok na zakonski ravni ter razširitve kroga upravičencev do skupinske obnovitvene rehabilitacije na osebe s Parkinsonovo boleznijo, osebe s težjo oziroma težko motnjo v duševnem razvoju in osebe s poškodbo glave. Poleg tega predlog predvideva tudi financiranje udeležbe na skupinskih usposabljanjih za obvladovanje bolezni oziroma stanja tudi za otroke s poškodbo glave in otrokom s prekomerno telesno težo.⁸⁴ Vlada se s predlogom ni strinjala, saj po njenem mnenju predlog zakona zgolj s prenosom določb iz pravil OZZ v ZZVZZ sistemsko ne rešuje ureditve pravice do obnovitvene rehabilitacije invalidov, pravice do udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje in obvladovanje bolezni oziroma stanja in pravice do zdravstvenega letovanja predšolskih otrok, šolarjev in otrok s posebnimi potrebami.⁸⁵ Dopolnjen predlog zakona je bil v državnem zboru sprejet 22. 9. 2021. Z uveljavitvijo Zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju⁸⁶ (ZZVZZ-P) bo od 1. 1. 2023 zavarovanim

⁸³ Tako kot sprotne opombe 72.

⁸⁴ Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, št. 500-01-3/2020/13 z dne 10. 6. 2020.

⁸⁵ EVA: 2018-1211-1208, št. 00702-67/2020/6 z dne 16. 7. 2020.

⁸⁶ Uradni list RS, št. 159/21. Velja od 16. 10. 2021, uporablja se od 1. 1. 2023.

osebam na podlagi dopolnjenega 23. člena ZZVZZ zagotovljeno plačilo 3 novih preventivnih programov v celoti, in sicer:

- skupinskih zdravstvenih programov zaradi krepitev zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti, ki so v koledarskem letu večkrat hospitalizirani ali vsaj 2-krat bolni,
- skupinskih zdravstvenih programov zaradi usposabljanja za obvladovanje zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti s cerebralno paralizo, živčno-mišičnimi boleznimi ali druge vrste gibalne oviranosti, poškodbo glave, otrok z juvenilnim revmatoidnim artritisom, s sladkorno boleznijo, fenilketonurijo, celiakijo ali prekomerno telesno težo ter otrok z motnjo avtističnega spektra, z razvojnimi zaostanki ali intelektualno nezmožnostjo in
- skupinskih zdravstvenih programov za izboljševanje, ohranjanje ali preprečevanje poslabšanja zdravstvenega stanja oseb z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, tetraplegijo, cerebralno paralizo, poškodbo glave, z najtežjo obliko hemiplegije ali generalizirane psoriaze, multiplo sklerozo, s poliomelitisom, Parkinsonovo boleznijo ali težko motnjo v duševnem razvoju ob določeni funkcionalni okvari.

3.4 Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki

Zavod je v letu 2019 izvedel 1.085 postopkov oddaje javnih naročil v skupni pogodbeni vrednosti 12.819.380 EUR z DDV. Od tega je izvedel 884 postopkov, pri katerih je bila ocenjena vrednost nižja od 20.000 EUR brez DDV pri naročanju blaga in storitev oziroma od 40.000 EUR brez DDV pri naročanju gradenj in za katere se ZJN-3 ni uporabljal, ter 174 postopkov naročil za socialne in druge posebne storitve, pri katerih je bila ocenjena vrednost nižja od 750.000 EUR in za katere se ZJN-3 prav tako ni uporabljal. Pogodbena vrednost naročil, za katere se ZJN-3 ni uporabljal, je znašala 1.754.054 EUR z DDV.

Zavod je izvedel 27 postopkov oddaje javnih naročil, ki jih je bilo zaradi njihove ocenjene vrednosti treba izvesti po določbah ZJN-3, od tega 19 postopkov naročil male vrednosti, 6 odprtih postopkov, 1 postopek s pogajanjem brez predhodne objave in 1 postopek konkurenčnega dialoga, v skupni pogodbeni vrednosti 11.065.326 EUR z DDV.

3.4.1 Izdatki za blago in storitve

V prvem odstavku 24. člena ZJN-3 je določeno, da mora naročnik izračunati ocenjeno vrednost javnega naročila upoštevaje celotno skupno vrednost plačil brez DDV, vključno s katerokoli opcijo in morebitnimi podaljšanji naročila, kakor je izrecno navedeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Po četrtem odstavku istega člena pa naročnik ne sme izbrati metode za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročilih, da bi se izognil uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Ocenjena vrednost za javna naročila blaga ali storitev, ki se redno ponavljajo ali se bodo predvidoma podaljšala v določenem obdobju, se skladno z desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 izračuna na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil iste vrste, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, pri čemer se upoštevajo spremembe količine ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu, ali na podlagi skupne ocenjene

vrednosti zaporednih javnih naročil, oddanih v 12 mesecih po prvi dobavi oziroma izvedbi ali v poslovnem letu, če je to daljše od 12 mesecev. Naročnik lahko odda istovrstno blago oziroma storitve v več ločenih postopkih oddaje javnih naročil skozi določeno časovno obdobje, vendar mora za oddajo vsakega posameznega naročila izvesti postopek javnega naročila glede na skupno ocenjeno vrednost vseh naročil v določenem obdobju.

3.4.1.a Zavod je v letu 2018 izvedel odprti postopek oddaje javnega naročila za najem podatkovnih komunikacij med lokacijami zavoda, med 2 lokacijama v Ljubljani in OE Maribor, med sedežem zavoda in Malo ulico 3 v Ljubljani ter med sedežem zavoda in lokacijo rezervnega podatkovnega centra. Na podlagi izvedenega odprtega postopka je zavod julija 2018 z izbranimi ponudniki za posamezne sklope sklenil triletno pogodbo, ki so začele veljati oktobra in decembra 2018 ter aprila 2019. Zavod je v letu 2019 naročal podatkovne povezave od Miklošičeve 24 v Ljubljani do OE Maribor ter optično komunikacijo zavoda v omrežje zNET/HKOM na podlagi 2 enostavnih postopkov (evidenčna naročila), izvedenih na podlagi Navodila o javnem naročanju⁸⁷ in pravilnika o javnem naročanju:

- v letu 2017 izvedenega enostavnega postopka za najem optične komunikacije zavoda v omrežje zNET/HKOM z ocenjeno vrednostjo 5.364 EUR brez DDV za obdobje 3 let pri ponudniku A1 Slovenija, d. d., s katerim je v letu 2019 ustvaril promet v znesku 2.363 EUR, in
- v letu 2018 izvedenega enostavnega postopka za najem podatkovne povezave od Miklošičeve 24 v Ljubljani do OE Maribor z ocenjeno vrednostjo 19.664 EUR z DDV za obdobje 14 mesecev pri ponudnikih A1 Slovenija, d. d. in T – 2 d.o.o., s katerima je v letu 2019 skupno ustvaril promet v znesku 5.129 EUR.

Ocenjena vrednost posameznih naročil najema podatkovne povezave od Miklošičeve 24 v Ljubljani do OE Maribor in optične komunikacijske povezave zavoda v omrežje zNET/HKOM, ki jih je zavod v letu 2019 najemal pri ponudnikih T – 2 d.o.o. in A1 Slovenija, d. d. na podlagi v letih 2017 in 2018 izvedenih enostavnih postopkov, je bila sicer nižja od 20.000 EUR brez DDV, skupna ocenjena vrednost najema vseh podatkovnih povezav, ki jih je zavod v letu 2019 najemal pri različnih ponudnikih v 12 mesecih, pa je bila višja od 20.000 EUR brez DDV, zato bi moral zavod za izbiro ponudnikov najema podatkovnih povezav od Miklošičeve 24 v Ljubljani do OE Maribor in optične komunikacijske povezave zavoda v omrežje zNET/HKOM uporabiti ustrezen postopek iz 39. člena ZJN-3. Zavod je s ponudnikoma A1 Slovenija, d. d. in T – 2 d.o.o. za najem podatkovnih povezav od Miklošičeve 24 v Ljubljani do OE Maribor in najem optične komunikacijske povezave zavoda v omrežje zNET/HKOM v letu 2019 ustvaril promet v skupnem znesku 7.492 EUR, kar štejemo kot nepravilnost.

⁸⁷ Št. 0071-5/2010-DI/4 z dne 30. 3. 2016, veljaven do 9. 5. 2018.

3.4.1.b ZJN-3 v a) točki prvega odstavka 46. člena določa, da lahko naročnik uporabi postopek s pogajanjem brez predhodne objave za javno naročilo gradenj, blaga ali storitev tudi v primeru, če za javno naročilo na splošnem področju v odprtem, omejenem ali v postopku naročila male vrednosti ni oddana nobena ponudba ali pa nobena od ponudb ni ustrezna, pod pogojem, da se prvotni pogoji javnega naročila bistveno ne spremenijo. Pri tem se ponudba šteje za neustrezno, če ni relevantna za javno naročilo, ker brez bistvenih sprememb očitno ne ustreza potrebam in zahtevam naročnika, ki so določene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Zavod je dne 4. 6. 2018 na portalu javnih naročil objavil naročilo male vrednosti pod št. JN003624/2018. Predmet naročila male vrednosti je bilo naročilo storitev tiskanja in razpošiljanja obrazcev UPN, opominov, odločb in obvestil (v nadaljevanju: storitve tiskanja). Zavod je do roka za oddajo ponudb prejel 2 ponudbi, katerih vrednost je presegla mejno vrednost za uporabo postopka naročila male vrednosti ter zagotovljena sredstva zavoda. Zavod je obe ponudbi izločil iz postopka kot nedopustni in dne 22. 6. 2018 sprejel odločitev o (ne)oddaji javnega naročila za storitve tiskanja. Zavod je nato dne 11. 7. 2018 sprejel sklep o začetku postopka javnega naročanja za oddajo javnega naročila storitev tiskanja po postopku s pogajanjem brez predhodne objave na podlagi a) točke prvega odstavka 46. člena ZJN-3 z ocenjeno vrednostjo 220.000 EUR brez DDV. K oddaji ponudbe je povabil oba ponudnika iz predhodno neuspešno izvedenega postopka naročila male vrednosti. Javno naročilo je oddal ponudniku KRO, d.o.o., s katerim je zavod sklenil pogodbo za storitve tiskanja za obdobje od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2022 v skupni pogodbeni vrednosti 219.622 EUR brez DDV. Menimo, da zavod ni izpolnjeval pogojev za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave za storitve tiskanja na podlagi a) točke prvega odstavka 46. člena ZJN-3, saj sta bili ponudbi, ki ju je zavod prejel v predhodno neuspešnem postopku naročila male vrednosti, nedopustni zato, ker je njuna ponudbena vrednost presegala mejno vrednost za uporabo postopka naročila male vrednosti in zagotovljena sredstva zavoda. Postopek s pogajanjem brez predhodne objave na podlagi a) točke prvega odstavka 46. člena ZJN-3 se lahko uporabi le v primeru, ko naročnik prejme neustrezno ponudbo, kar pomeni ponudbo, ki ni relevantna za javno naročilo, ker brez bistvenih sprememb očitno ne ustreza potrebam in zahtevam naročnika, ki so določene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Promet na podlagi sklenjene pogodbe z družbo KRO, d.o.o. je v letu 2019 znašal 32.822 EUR, kar štejemo kot nepravilnost.

3.4.1.c Zavod je v letu 2019 pri svojem delu uporabljal podatkovni bazi IUS-INFO in FIND-INFO (v nadaljevanju: podatkovni bazi). IUS-INFO je podatkovna baza s slovensko in evropsko zakonodajo, sodno prakso, strokovno literaturo in drugimi pravnimi vsebinami, FIND-INFO pa je podatkovna baza zakonodaje, spletnih seminarjev, zgledov knjiženja in vzorcev pogodb na področju davčnega in finančnega poslovanja. Za pridobitev pravic do uporabe podatkovnih baz v letu 2019 je zavod v letih 2018 in 2019 izvedel naslednje enostavne postopke na podlagi pravilnika o javnem naročanju:

- za uporabo podatkovne baze IUS-INFO za 26 uporabnikov za obdobje od 1. 7. 2018 do 30. 6. 2019 z ocenjeno vrednostjo 19.990 EUR brez DDV je z izbranim izvajalcem LEXPERA d.o.o. dne 20. 6. 2018 sklenil pogodbo v vrednosti 19.920 EUR brez DDV;
- za uporabo podatkovne baze IUS-INFO za 26 uporabnikov za obdobje od 1. 7. 2019 do 30. 6. 2020 z ocenjeno vrednostjo 19.920 EUR brez DDV je z izbranim izvajalcem LEXPERA d.o.o. dne 21. 6. 2019 sklenil pogodbo v vrednosti 19.920 EUR brez DDV in
- za uporabo podatkovne baze FIND-INFO za 5 uporabnikov za obdobje od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2022 z ocenjeno vrednostjo 6.464 EUR brez DDV je z izbranim izvajalcem LEXPERA d.o.o. dne 22. 8. 2019 sklenil pogodbo v vrednosti 6.464 EUR brez DDV.

Menimo, da gre pri naročilu pravic do uporabe podatkovnih baz za istovrstno blago oziroma storitev, zato bi zavod moral pri izračunu ocenjene vrednosti upoštevati celotno vrednost pridobitve pravic do uporabe obeh podatkovnih baz. Ocenjena vrednost naročil za uporabo obeh podatkovnih baz, ki jih je zavod v letu 2019 uporabljal pri svojem delu, je bila višja od 20.000 EUR brez DDV, zato je zavod ravnal v nasprotju s četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročilih, da bi se izognil uporabi zakona razen, če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Zavod bi moral za naročilo uporabe podatkovnih baz uporabiti enega od postopkov, ki jih določa 39. člen ZJN-3. Promet z izvajalcem LEXPERA d.o.o. je v letu 2019 znašal 26.929 EUR, kar štejejo kot nepravilnost.

3.4.1.1 Zavarovalniške storitve

3.4.1.1.a Zavod je v decembru 2018 na portalu javnih naročil objavil Obvestilo o javnem naročilu za oddajo javnega naročila zavarovalniških storitev za obdobje 2019–2023 po odprtem postopku⁸⁸, javno naročilo je razdelil na 4 sklope. V razpisni dokumentaciji javnega naročila je zavod določil naslednje pogoje za sodelovanje v delu tehnične in strokovne sposobnosti:

- ponudnik mora imeti v krogu zavarovalnega kraja zavarovanja glede na sedež območne enote zavoda lastne cenilne centre z vsaj 1 usposobljenim škodnim cenilcem premoženjskih zavarovanj in vsaj 1 administratorja škod oziroma v krogu ne več kot 30 km od zavarovalnega kraja zavarovanja glede na sedež območne enote zavoda lastne cenilne centre z vsaj 3 usposobljenimi cenilci premoženjskih zavarovanj in vsaj 1 administratorja škod (velja le za sklop 1 in sklop 2);
- ponudnik mora imeti vzpostavljen informacijski sistem za izmenjavo podatkov o škodnih dogodkih, spremljanje incidentov in izplačanih odškodnin po strankah in
- ponudnik mora imeti zagotovljeno pozavarovanje tistega dela v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po tabelah maksimalnega kritja presega lastne deleže v izravnavanju nevarnosti, za celotno razpisano zavarovalno obdobje ali za vsako zavarovano ali koledarsko leto posebej.

Zavod je 3 sklope javnega naročila zavarovalniških storitev oddal ponudniku Zavarovalnica Sava, d.d. in z njim sklenil zavarovalno pogodbo v skupni vrednosti 681.412 EUR vključno z davkom od prometa zavarovalnih poslov. Ponudnik Zavarovalnica Sava, d.d. v ponudbi ni predložil nobenih dokazil oziroma drugih dokumentov, s katerimi bi izkazoval izpolnjevanje pogojev v delu tehnične in strokovne usposobljenosti. Zavod v postopku izbire izvajalca zavarovalnih storitev ni preveril, ali ponudnik Zavarovalnica Sava, d.d. izpolnjuje zahteve glede tehnične in strokovne usposobljenosti, oziroma ni preveril, ali je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v razpisni dokumentaciji javnega naročila, s čimer je ravnal v nasprotju z a) točko prvega odstavka in drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, ki določata, da naročnik odda javno naročilo na podlagi meril po tem, ko preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, ter preveri obstoj in vsebino podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo. Zavod je v letu 2019 z izvajalcem zavarovalniških storitev Zavarovalnico Sava, d.d. ustvaril promet v znesku 141.812 EUR z davkom od prometa zavarovalnih poslov, kar štejejo kot nepravilnost.

⁸⁸ JN008648/2018.

Pojasnilo zavoda

Zavod je z izbranim ponudnikom zavarovalniških storitev Zavarovalnico Sava, d.d. že sodeloval, saj je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 3. 2019 pri istem ponudniku naročal zavarovalniške storitve. V tem obdobju zavod ni imel težav s ponudnikom glede izvajanja pogodbenih obveznosti, saj je bil izvajalec strokoven, odziven in zanesljiv, zato zavod v postopku izbire izvajalca za izvedbo javnega naročila za zavarovalniške storitve 2019–2023 ni dodatno preverjal tehnične in strokovne sposobnosti ponudnika, s katerim je v preteklosti že uspešno sodeloval. Zavod je ocenil, da gre za enega največjih izvajalcev zavarovalniških storitev v Republiki Sloveniji in v njegovo tehnično in strokovno usposobljenost ni dvomil.

Pretekle izkušnje zavoda s pogodbenim izvajalcem niso ustrezno zagotovilo, da je ponudnik izpolnjeval zahteve iz razpisne dokumentacije v delu tehnične in strokovne usposobljenosti, saj se lahko pogoji poslovanja pri izvajalcu spreminjajo. Zavod bi moral, skladno z javnoinaročniškimi predpisi, pred oddajo javnega naročila na zanesljiv način preveriti, ali ponudnik izpolnjuje zahteve glede tehnične in strokovne usposobljenosti, ki jih je zavod določil v razpisni dokumentaciji.

3.4.1.2 Storitve čiščenja in dobava sanitarno higienskega materiala

3.4.1.2.a Zavod v 5 naročilnic za storitve čiščenja za potrebe OE Ljubljana, katerih vrednost je presegala 10.000 EUR brez DDV, ni vključil protikorupcijske klavzule, kar ni bilo v skladu z drugim odstavkom 14. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije⁸⁹, po katerem morajo organi in organizacije javnega sektorja v pogodbe v vrednosti nad 10.000 EUR brez DDV, ki jih sklepajo s ponudniki, prodajalci blaga, storitev ali z izvajalci del, vključiti protikorupcijsko klavzulo.

Ukrep zavoda

Zavod je dopolnil aplikacijo ZZS Javna naročila, tako da se ob kreiranju naročilnice v vrednosti več kot 10.000 EUR brez DDV v naročilnico avtomatično vključi protikorupcijska klavzula.

3.4.1.2.b Zavod je od 1. 10. 2017 do 31. 7. 2019 za potrebe OE Kranj storitve čiščenja naročal:

- v obdobju od 1. 10. 2017 do 28. 2. 2018 na podlagi izvedenih enostavnih postopkov po Navodilu o javnem naročanju, za kar je izvajalcu RORA d.o.o. izdal 5 naročilnic v skupni ocenjeni vrednosti 31.474 EUR brez DDV,
- v obdobju od 1. 3. 2018 do 30. 6. 2019 na podlagi pogodbe o izvajanju storitev čiščenja z izvajalcem RORA d.o.o. s pogodbeno vrednostjo 53.842,65 EUR z DDV⁹⁰, v kateri je določil, da jo sklepa na podlagi postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti, in
- v obdobju od 1. 7. 2019 do 31. 7. 2019 na podlagi izvedenega enostavnega postopka po pravilniku o javnem naročanju, za kar je izvajalcu RORA d.o.o. izdal naročilnico z ocenjeno vrednostjo 4.999 EUR brez DDV.

Menimo, da zavod za izvedbo postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti, na podlagi katerega je sklenil pogodbo z izvajalcem RORA d.o.o., na podlagi katere je v obdobju, na

⁸⁹ Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo.

⁹⁰ 44.133,32 EUR brez DDV.

katero se nanaša revizija, naročal storitve čiščenja za potrebe OE Kranj do 30. 6. 2019, ni izpolnjeval pogoja nastopa skrajne nujnosti, kot ga določa č) točka prvega odstavka 46. člena ZJN-3. Zavod je namreč pred sklenitvijo pogodbe za izvedbo javnega naročila storitev čiščenja po postopku s pogajanjem brez predhodne objave od 1. 10. 2017 do 28. 2. 2018 (5 mesecev) istemu izvajalcu izdal 5 naročilnic na podlagi enostavnega postopka po Navodilu o javnem naročanju. Zavod je za julij 2019 za storitev čiščenja izvajalcu RORA d.o.o. izdal naročilnico, katere ocenjena vrednost je bila sicer nižja od 20.000 EUR brez DDV, skupna ocenjena vrednost naročila za storitev čiščenja za potrebe tako OE Kranj in drugih OE zavoda pa je bila višja od 20.000 EUR brez DDV, zato bi moral zavod za izbiro izvajalca storitev čiščenja uporabiti ustrezen postopek iz 39. člena ZJN-3. Zavod je z izvajalcem RORA d.o.o. v letu 2019 na podlagi pogodbe o izvedbi javnega naročila po postopku s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti in izdane naročilnice za julij 2019 ustvaril promet v znesku 29.697 EUR, kar štejemo kot nepravilnost.

Pojasnilo zavoda

Zavod je v letu 2016 izvedel javno naročilo za storitve čiščenja. Z izvajalcem storitev čiščenja KRPAN SERVIS d.o.o. je sklenil pogodbo o izvedbi javnega naročila za storitev čiščenja za potrebe OE Kranj za obdobje 3 let od 1. 3. 2017 do 29. 2. 2020. Izvajalec storitev čiščenja KRPAN SERVIS d.o.o. na OE Kranj je z dne 1. 9. 2017 odpovedal pogodbo o izvajanju javnega naročila storitev čiščenja in s 1. 10. 2017 prenehal izvajati storitve čiščenja. Zavod je moral nemudoma zagotoviti čiščenje z novim izvajalcem čiščenja. Zavod je javno naročilo za storitve čiščenja, vključno za potrebe OE Kranj, objavil na portalu javnih naročil dne 27. 2. 2019. Pogodbo z izbranim izvajalcem čiščenja za OE Kranj je sklenil v juliju 2019 z začetkom veljavnosti od 1. 8. 2019 dalje.

Menimo, da zavod za izvedbo postopka s pogajanjem brez predhodne objave ni izpolnjeval pogoja skrajne nujnosti, kot to predvideva č) točka prvega odstavka 46. člena ZJN-3, saj je po odpovedi pogodbe s strani izvajalca storitev čiščenja v letu 2017 in pred sklenitvijo pogodbe z izvajalcem RORA d.o.o. 5 mesecev storitve čiščenja naročal na podlagi izvedenega enostavnega postopka z naročilnico, za tem pa 16 mesecev naročal storitve čiščenja po pogodbi z izvajalcem RORA d.o.o., ki je bila sklenjena po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Zavod bi moral takoj po odpovedi izvajalca storitev čiščenja (1. 9. 2017) izvesti postopek s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti, saj so bili samo takrat podani pogoji za uporabo tega postopka, poleg tega menimo, da namen postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz naslova skrajne nujnosti ni sklepanje pogodb za daljše časovno obdobje – v tem primeru kar za 16 mesecev.

3.4.1.2.c Na podlagi 11. člena pravilnika o javnem naročanju se enostavni postopek z naročilnico, ki velja za naročila blaga ali storitev, ki so enaka ali višja od 5.000 EUR in nižja od 20.000 EUR brez DDV, naročila gradenj, ki so enaka ali višja od 10.000 EUR in nižja od 40.000 EUR brez DDV, in naročila posebnih storitev, ki so enaka ali višja od 5.000 EUR in nižja od 750.000 EUR brez DDV, evidentira v aplikaciji zavoda za javna naročila z vnosom treh dokumentov, ki si sledijo v naslednjem redu: zahtevek za izdajo naročilnice, naročilnica in dejanska vrednost enostavnega postopka z naročilnico. Zahtevek za izdajo naročilnice kreira in ustrezno izpolni predlagatelj, ki ga nato pošlje v potrditev pristojnim osebam (odgovorni osebi, ki je generalni direktor ali direktor OE, v kateri je zaposlen predlagatelj na prvi stopnji, in vodi javnega naročanja na drugi stopnji). Zavod ni ravnal v skladu z 11. členom pravilnika o javnem naročanju, ker je v najmanj 6 primerih izdal naročilnico za storitve čiščenja in dobavo sanitarno-higienskega materiala, še preden je odgovorna oseba odobrila zahtevek za izdajo naročilnice.

3.4.1.2.d Zavod je v februarju 2019 na portalu javnih naročil objavil Obvestilo o javnem naročilu⁹¹ ter za čiščenje poslovnih prostorov izvedel javno naročilo storitev po odprtem postopku in ga razdelil na 6 sklopov. V razpisni dokumentaciji javnega naročila je za merilo določil ekonomsko najugodnejšo ponudbo. Poleg merila ponujena skupna vrednost za sklop in število ustreznih referenčnih poslov je določil tudi merilo – število oseb, ki bodo opravljale storitve čiščenja in so na dan oddaje ponudbe zaposlene pri gospodarskem subjektu, ki bo izvajal storitve, na podlagi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom oziroma z ustrezno krajšim delovnim časom, če gre za varovane kategorije delavcev, ki imajo z odločbo odmerjen krajši delovni čas (merilo številka 2). Merilo številka 2 je ovrednotil od 0 do 20 točk. Zavod je pri merilu številka 2 določil, da bo pred sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila ponudnika z najugodnejšo in dopustno ponudbo pozval, da v roku 2 delovnih dni predloži dokazila o teh delavcih (pogodba o zaposlitvi, ustrezni obrazec M in podobno). Zavod je najugodnejša ponudnika TOSA INU d.o.o. in CLEANING, d.o.o., ki sta oddala dopustni ponudbi, pred sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila pozval k predložitvi dokazil o zaposlitvi delavcev za nedoločen čas, kakor je to predvidel pri merilu številka 2. Ponudnik TOSA INU d.o.o. je kot dokazilo o izpolnjevanju merila številka 2 predložil obrazce M-1 – prijava delavcev v obvezno socialno zavarovanje, ponudnik CLEANING, d.o.o. pa je kot dokazilo o izpolnjevanju merila številka 2 predložil pogodbe o zaposlitvi z delavci za nedoločen čas. Zavod je predložena dokazila ocenil kot ustrezna in ponudnikoma dodelil ustrezno število točk za merilo številka 2 ter s ponudnikoma sklenil pogodbi o izvedbi javnega naročila za storitve čiščenja. Zavod ni izkazal, da je preveril obstoj delovnega razmerja v letu 2019 v času oddaje ponudbe, saj predložitev pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas oziroma obrazci M-1 – prijava delavcev v obvezno socialno zavarovanje še ne zagotavljajo, da so bili delavci v času oddaje ponudbe še vedno zaposleni pri ponudniku. Menimo, da dokazila, ki sta jih predložila ponudnika, ne izkazujejo izpolnjevanja merila, da so bile osebe, ki bodo opravljale storitve, na dan oddaje ponudbe zaposlene pri najugodnejšem ponudniku. Zavod ni uspel izkazati, da je preveril, da so bile osebe, ki bodo opravljale storitve čiščenja, zaposlene pri obeh ponudnikih na dan oddaje ponudbe, zato nismo mogli preveriti, da je naročnik ustrezno točkoval ponudbi ponudnikov pri merilu številka 2 in posledično ponudnika izbral kot najugodnejša. Zavod je ravnal v nasprotju z a) točko prvega odstavka 89. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik odda javno naročilo na podlagi meril po tem, ko preveri, da je ponudba skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o naročilu ter dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Zavod tudi ni ravnal v skladu z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, saj pred oddajo javnega naročila ni preveril obstoja in vsebine podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe ponudnikov, ki se jim je odločil oddati javno naročilo, saj predložena dokazila (pogodba o zaposlitvi in obrazec M1) ne omogočajo preveritve izpolnjevanja pogoja, da mora biti oseba, ki bo opravljala čiščenje, zaposlena pri ponudniku za nedoločen čas v času oddaje ponudbe. Zavod je s ponudnikoma TOSA INU d.o.o. in CLEANING, d.o.o. v letu 2019 ustvaril promet v znesku 218.773 EUR, kar štejemo kot nepravilnost.

3.4.1.2.e Po prvem odstavku 58. člena ZJN-3 mora naročnik najpozneje 30 dni po sklenitvi pogodbe o izvedbi javnega naročila ali okvirnega sporazuma, ki sledi odločitvi o oddaji javnega naročila ali sklenitvi okvirnega sporazuma, poslati v objavo obvestilo o oddaji javnega naročila z rezultati postopka javnega naročila. Zavod je v februarju 2019 na portalu javnih naročil objavil Obvestilo o

⁹¹ JN001131/2019.

javnem naročilu⁹² ter za čiščenje poslovnih prostorov izvedel javno naročilo storitev po odprtem postopku in ga razdelil na 6 sklopov. Zavod je 29. 4. 2019 sprejel odločitev o oddaji javnega naročila in 28. 5. 2019 z izbranim ponudnikom CLEANING, d.o.o. in 30. 5. 2019 z izbranim ponudnikom TOSA INU d.o.o. sklenil pogodbi o izvedbi javnega naročila, obvestilo o oddaji javnega naročila z rezultati postopka javnega naročila pa je na portalu javnih naročil objavil 19. 7. 2019, s čimer je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 58. člena ZJN-3.

3.4.2 Investicijski odhodki

Prvi odstavek 21. člena ZJN-3 določa, da se ZJN-3 uporablja za javna naročila, katerih ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od naslednjih mejnih vrednosti na splošnem področju: 20.000 EUR za javno naročilo blaga ali storitev ali projektni natečaj; 40.000 EUR za javno naročilo gradenj in 750.000 EUR za javno naročilo storitev, ki jih določata Priloga XIV Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES⁹³ in Priloga XVII Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštних storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES⁹⁴, razen storitev, ki so zajete s kodo CPV 79713000. Skladno s četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3 naročnik metode, ki se uporabi za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila, ne sme izbrati z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognili uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Če se lahko zaradi predlagane izvedbe gradenj ali storitev ali zaradi predlagane pridobitve podobnega blaga javno naročilo odda v ločenih sklopih, se upošteva skupna ocenjena vrednost vseh teh sklopov. V kolikor je skupna ocenjena vrednost vseh sklopov enaka mejni vrednosti iz prvega odstavka 21. člena ZJN-3 ali višja od nje, naročnik za oddajo vsakega posameznega sklopa uporabi ZJN-3, če je skupna ocenjena vrednost vseh sklopov enaka mejni vrednosti iz drugega odstavka 22. člena ZJN-3 ali višja od nje, naročnik za oddajo vsakega posameznega sklopa upošteva določbe ZJN-3, ki veljajo za javna naročila, katerih ocenjena vrednost je enaka ali višja od vrednosti iz drugega odstavka 22. člena ZJN-3.

3.4.2.a Zavod je 27. 6. 2019 izdal sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila male vrednosti za nakup energijsko učinkovitih osebnih računalnikov, zaslonov, tiskalnikov in projektorjev. Javno naročilo je razdelil na sklope, pri čemer je bila ocenjena vrednost javnega naročila male vrednosti 172.000 EUR brez DDV, ocenjena vrednost sklopa energijsko učinkovitih tiskalnikov je znašala 15.000 EUR brez DDV. Obvestilo o naročilu male vrednosti je objavil na portalu javnih naročil dne 3. 7. 2019⁹⁵. Zavod je sklop javnega naročila za dobavo energijsko učinkovitih tiskalnikov oddal dobavitelju MK Trgovina d.o.o. in z njim sklenil pogodbo o dobavi v vrednosti 22.296 EUR z DDV. Na podlagi pravilnika o javnem naročanju je zavod 18. 9. 2019 izdal sklep o začetku enostavnega postopka s pogodbo za nakup digitalnih fotokopirnih naprav z ocenjeno vrednostjo 18.500 EUR brez DDV.

⁹² JN001131/2019.

⁹³ UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65.

⁹⁴ UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243.

⁹⁵ JN004659/2019.

Menimo, da nakup energijsko učinkovitih tiskalnikov in digitalnih fotokopirnih naprav predstavlja pridobitev podobnega blaga, ki se lahko odda v ločenih sklopih, zato bi moral zavod pri določitvi ocenjene vrednosti ravnati v skladu z devetim odstavkom 24. člena ZJN-3 in pri določitvi ocenjene vrednosti upoštevati skupno vrednost energijsko učinkovitih tiskalnikov in digitalnih fotokopirnih naprav. Zavod je z dobaviteljem KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o. sklenil pogodbo o nakupu digitalnih fotokopirnih naprav v vrednosti 22.315 EUR z DDV. Zavod je ravnal v nasprotju z določbo četrtega in devetega odstavka 24. člena ZJN-3 v povezavi z a) točko prvega odstavka 21. člena ZJN-3, ker je javno naročilo delil in se zaradi nižje vrednosti s tem izognil uporabi ZJN-3. Ker je bila skupna ocenjena vrednost nakupa energijsko učinkovitih tiskalnikov in digitalnih fotokopirnih naprav višja od 20.000 EUR brez DDV, bi moral zavod tudi za nakup digitalnih fotokopirnih naprav uporabiti enega od postopkov iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3 oziroma v postopek oddaje javnega naročila male vrednosti za nakup energijsko učinkovitih osebnih računalnikov, zaslonov, tiskalnikov in projektorjev vključiti tudi nakup digitalnih fotokopirnih naprav. Promet na podlagi sklenjene pogodbe z dobaviteljem KONICA MINOLTA SLOVENIJA, d.o.o. je v letu 2019 znašal 22.315 EUR, kar štejeemo kot nepravilnost.

3.4.2.b Zavod je v juniju 2018 na portalu javnih naročil objavil obvestilo o javnem naročilu za oddajo naročila po odprtem postopku za prenovo in preureditev 3. nadstropja poslovne stavbe zavoda na lokaciji Miklošičeva cesta 24 v Ljubljani⁹⁶. Zavod je v razpisni dokumentaciji javnega naročila določil pogoj za sodelovanje, da mora ponudnik s predložitvijo referenc izkazati, da je kvalitetno, v roku in skladno s pogodbenimi določili izvedel vsaj 2 rekonstrukciji ali adaptaciji nestanovanjskih stavb CC SI 12, od tega vsaj 1 rekonstrukcijo ali adaptacijo za poslovne in upravne stavbe na ravni razreda CC SI 1220. Zavod je v razpisni dokumentaciji določil, da se vrsta objekta presoja po Enotni klasifikaciji vrst objektov⁹⁷. Zavod je do roka za oddajo ponudb prejel 3 ponudbe. Zavod je glede na postavljeno merilo razvrstil prejete ponudbe in za najbolje uvrščeno ponudbo ponudnika ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o. preveril skladnost ponudbe z zahtevami in pogoji iz razpisne dokumentacije. Ponudnik ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o. je za izpolnjevanje pogoja o usposobljenosti predložil 3 reference: referenco za rekonstrukcijo objekta kulturnega doma Šmarje pri Jelšah, katerega del so tudi prostori uprave (vrsta objekta po klasifikaciji CC SI 12610); referenco za prenovo zahodnega dela Vurnikove stavbe Klinike Golnik (vrsta objekta po klasifikaciji CC SI 12640) in referenco za izgradnjo in dokončanje vrtca Rovte (vrsta objekta po klasifikaciji CC SI 12630). Menimo, da nobena od referenc, ki jih je predložil ponudnik ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o., ni izpolnjevala pogoja, ki ga je določil zavod v razpisni dokumentaciji javnega naročila, saj nobena od stavb ne ustreza objektu s klasifikacijo CC SI 1220 na ravni razreda (poslovne in upravne stavbe). Menimo, da ponudba ponudnika ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o. ni bila dopustna, saj ni izpolnjevala pogojev za sodelovanje. Ker zavod nedopustne ponudbe ponudnika ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o. ni izločil in je ponudniku oddal javno naročilo ter z njim sklenil gradbeno pogodbo v vrednosti 1.067.072,41 EUR z DDV, je ravnal v nasprotju z a) točko prvega odstavka 89. člena ZJN-3 v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3, ki določa, da je ponudba dopustna, če med drugim izpolnjuje pogoje za sodelovanje. Zavod je s ponudnikom ADAPTACIJE – VZDRŽEVANJE d.o.o. na podlagi gradbene pogodbe v letu 2019 ustvaril promet v znesku 602.053 EUR.

⁹⁶ JN004138/2018.

⁹⁷ Iz Uredbe o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena (Uradni list RS, št. 109/11 in 61/17-GZ).

Pojasnilo zavoda

Zavod je pojasnil, da je izdajatelj reference za rekonstrukcijo objekta kulturnega doma občina Šmarje pri Jelšah potrdil, da so dela adaptacije in rekonstrukcije kulturnega doma zajemala tudi adaptacije in rekonstrukcijo uprave in pisarn kulturnega doma, zato je zavod referenčno potrdilo ponudnika štel za ustrezno in ponudbo ocenil kot dopustno.

Kulturni dom Šmarje pri Jelšah, katerega obnovo je izvedel izbrani ponudnik in z njo uveljavljal izpolnjevanje pogoja za sodelovanje, je vpisan v evidenco občinske javne infrastrukture na področju kulture, ki jo vodi Ministrstvo za kulturo na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo⁹⁸. Stavbe za kulturo in razvedrilo, kamor se po klasifikaciji vrst objektov uvršča kulturni dom, sodijo pod klasifikacijo vrst objektov v razredu CC SI 1261. Objekt kulturnega doma ne sodi v razred CC SI 1220, kot ga določa enotna klasifikacija vrst objektov.

3.4.3 Opravljanje storitev na podlagi pogodb civilnega prava

Zavod je v letu 2019 izkazal 1.065.682 EUR izplačil po podjemnih pogodbah. Plačila po podjemnih pogodbah so se nanašala na plačilo storitev:

- **imenovanih zdravnikov**, ki na podlagi 81. člena ZZVZZ odločajo o taksativno določenih pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v postopkih za uveljavitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja⁹⁹; imenovani zdravnik izda odločbo, za postopek uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja pa se subsidiarno uporabljajo določbe ZUP¹⁰⁰;
- **zdravnikov – članov zdravstvene komisije**, ki na podlagi 82. člena ZZVZZ odločajo o pritožbah zavarovane osebe ali delodajalca na odločbo imenovanega zdravnika; zdravstveno komisijo sestavljata 2 zdravnika in 1 univerzitetni diplomirani pravnik; komisija v postopku odločanja o pritožbi uporablja določbe ZUP, če z ZZVZZ ni določeno drugače;
- **izvedencev**, ki na podlagi 258. člena pravil OZZ podajo izvedensko mnenje na zahtevo uradne osebe zavoda, ki odloča na podlagi 84. člena ZZVZZ ali v primeru izjemnih odobritev na podlagi tretjega odstavka 259. člena pravil OZZ; skladno s 84. členom ZZVZZ odloča o pravici do nadomestila, povračila potnih stroškov, pridobitvi, spremembi ali izgubi lastnosti zavarovane osebe, pravici proste izbire zdravnika in drugih pravicah iz tega zakona ter drugih zahtevah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na I. stopnji OE zavoda, na II. stopnji pa Direkcija zavoda; kadar uradna oseba, ki vodi postopke v zvezi z uveljavljanjem pravic in drugih zahtev iz obveznega zavarovanja, nima določenega strokovnega znanja, lahko zaradi ugotavljanja ali presoje dejstva, ki je pomembno za rešitev zadeve, pridobi mnenje, ki ga poda imenovani zdravnik, član zdravstvene komisije ali drug zdravnik zavoda; izvedenec oziroma izvedenska

⁹⁸ Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg.

⁹⁹ Odloča o začasni nezmožnosti za delo iz bolezenskih razlogov za delo nad 30 dni, o zahtevi zavarovanca ali delodajalca za presojo ocene izbranega osebnega zdravnika o začasni nezmožnosti za delo do 30 dni, o napotitvi na zdraviliško zdravljenje, upravičenosti zahteve po medicinsko-tehničnem pripomočku pred iztekom trajnostne dobe in o pravici do zahtevnejših medicinskih pripomočkov, o začasni zadržanosti od dela v primeru kršitev iz 35. člena tega zakona, na zahtevo zavarovane osebe poda pisno mnenje o upravičenosti izdaje zdravniškega potrdila, v primeru da je onemogočen prihod na sodišče ali sodelovanje v procesnem dejanju in drugo.

¹⁰⁰ 85. člen ZZVZZ.

komisija oblikuje strokovna mnenja, ocene oziroma ugotovitve o zdravstvenem stanju zavarovane osebe, možnostih njegovega izboljšanja, postopkih zdravljenja ali rehabilitacije ter o drugih storitvah; izvedenec ali izvedenska komisija morata svoje mnenje podati tako, da se na tej podlagi lahko odloči o pravici;

- **zobozdravnikov**, ki potrjujejo predloge načrtov zobno-protetične rehabilitacije iz 188. člena pravil OZZ, in
- **finančno-medicinskih nadzorov**, ki jih izvajajo zdravniki, ki na podlagi 77. člena ZZVZZ izvajajo nadzor nad izpolnjevanjem pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev, nadzor nad izdajanjem in zaračunavanjem zdravil in medicinskih pripomočkov ter nad načini in postopki uresničevanja zdravstvenega zavarovanja v skladu z ZZVZZ in statutom zavoda.

Zavod je pogodbe civilnega prava z zdravniki in zobozdravniki za opravljanje njihovih storitev v letu 2019 sklenil na podlagi 2 izvedenih enostavnih postopkov naročanja posebnih in socialnih storitev po pravilniku o javnem naročanju, in sicer:

- enostavni postopek "Storitve izdajanja izvedenskih mnenj, odločanje v postopku za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja in reševanje zobno-protetičnih predlogov" z ocenjeno vrednostjo 530.000 EUR brez DDV in
- enostavni postopek "Izvajanje finančno-medicinskih nadzorov in storitve odločanja v postopku za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja" z ocenjeno vrednostjo 720.000 EUR brez DDV.¹⁰¹

Prvi odstavek 97. člena ZJN-3 določa, da se javna naročila socialnih in drugih posebnih storitev, razen storitev, ki so zajete s kodo CPV 79713000-5, oddajo v skladu s četrtem poglavjem ZJN-3, če je vrednost teh javnih naročil enaka ali višja od mejne vrednosti iz 21. člena ZJN-3 (750.000 EUR). Naročnik lahko odda javna naročila iz četrtega poglavja tudi po drugem ustreznem postopku iz 39. člena ZJN-3. Če naročnik odda javna naročila iz četrtega poglavja ZJN-3 po drugem postopku, upošteva vse določbe ZJN-3, ki veljajo za izbrani postopek. Drugi odstavek 97. člena ZJN-3 določa, da če se odda javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev v skladu s četrtem poglavjem ZJN-3, naročnik upošteva načela javnega naročanja, določbe ZJN-3 glede opredelitve predmeta javnega naročila oziroma tehničnih specifikacij ter pravila za objavo obvestil ter potrebo po zagotavljanju kakovosti, stalnosti, dostopnosti, cenovne dostopnosti, razpoložljivosti in celovitosti storitev, posebne potrebe različnih skupin uporabnikov, vključno s prikrajšanimi in ranljivimi skupinami, sodelovanje in krepitev vloge uporabnikov ter inovativnost. Poleg tega lahko naročnik določi, da izbira izvajalca storitev temelji na ponudbi, ki predstavlja najboljše razmerje med ceno in kakovostjo, ob upoštevanju kriterijev kakovosti in trajnosti socialnih storitev. 98. člen ZJN-3 določa, da naročnik, ki namerava oddati javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev, svojo namero sporoči na enega od naslednjih načinov, razen če bi se lahko za oddajo javnega naročila teh storitev uporabil postopek s pogajanjem brez predhodne objave:

- z obvestilom o javnem naročilu;

¹⁰¹ Sklepa o začetku postopka oddaje javnega naročila posebnih in socialnih storitev sta bila izdana istočasno, dne 13. 12. 2018.

- s predhodnim informativnim besedilom ali na infrastrukturnem področju s periodičnim informativnim obvestilom, ki se stalno objavljata; predhodno informativno obvestilo ali periodično informativno obvestilo se morata izrecno nanašati na vrste storitev, ki bodo predmet oddanih javnih naročil; v obvestilih je treba navesti, da bodo javna naročila oddana brez poznejše objave, vsebovati pa morata tudi poziv zainteresiranim gospodarskim subjektom, naj pisno izrazijo interes;
- na infrastrukturnem področju z obvestilom o vzpostavitvi kvalifikacijskega sistema, ki se stalno objavlja.

Naročnik, ki je oddal javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev, rezultate postopka javnega naročanja objavi z obvestilom o oddaji javnega naročila. Ta obvestila lahko pošilja tudi po četrtletjih. V tem primeru pošlje zbrana obvestila v 30 dneh po koncu vsakega četrtletja (drugi odstavek 98. člena ZJN-3). Obvestila iz 98. člena ZJN-3 imajo obliko standardnega obrazca in se objavijo v skladu z 52. členom ZJN-3.

3.4.3.a Zavod je na podlagi 2 enostavnih postopkov naročanja storitev pri zdravnikih in zobozdravnikih sklenil 105 pogodb civilnega prava v skupni pogodbeni vrednosti 1.351.900 EUR. Skupna ocenjena vrednost obeh enostavnih postopkov za sklenitev pogodb civilnega prava je znašala 1.250.000 EUR brez DDV, pri tem je zavod znotraj ocenjene vrednosti določil ocenjeno vrednost storitev finančno-medicinskih nadzorov (142.000 EUR), ni pa ločeno izkazal ocenjene vrednosti storitev odločanja v postopku uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja in storitev izdajanja izvedeniških (strokovnih) mnenj zdravnikov in zobozdravnikov, ki potrjujejo predloge načrtov zobno-protetične rehabilitacije, tako da bi bila razvidna ocenjena vrednost za posamezno vrsto navedenih storitev (znana je bila le ocenjena vrednost storitev zobozdravnikov, ki potrjujejo predloge načrtov zobno-protetične rehabilitacije (94.500 EUR) ter skupna ocenjena vrednost obeh navedenih storitev za zdravnike, ki je znašala 1.013.500 EUR). Zavod bi moral, skladno s prvim odstavkom in z a) točko desetega odstavka 24. člena ZJN-3, ocenjeno vrednost javnega naročila za posamezno skupino istovrstnih storitev izračunati na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, upoštevaje spremembe količine ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu, in za obdobje, za katero se sklepa pogodbe, ter posamezno skupino storitev oddati v skladu s četrtem poglavjem ZJN-3, v kolikor bi ocenjena vrednost posamezne istovrstne skupine storitev presegla mejno vrednost iz zakona. Ker zavod ni ločeno izračunal ocenjene vrednosti storitve imenovanih zdravnikov in članov zdravstvenih komisij in ocenjene vrednosti storitev zdravnikov in zobozdravnikov, ki za zavod opravljajo izvedeniške in podobne storitve, ni mogel preveriti, ali je treba za posamezno skupino istovrstnih storitev izvesti javno naročilo skladno z določbami IV. poglavja ZJN-3, zato je vse storitve oddal na podlagi izvedenih evidenčnih postopkov.

Ukrep zavoda

Zavod je za naročanje posebnih in socialnih storitev pri zdravnikih in sklepanje pogodb civilnega prava z njimi za leto 2020 na portalu javnih naročil objavil obvestilo o naročilu¹⁰².

¹⁰² JN007461/2019.

3.5 Odjave iz OZZ

Zavod izvaja naloge prijavno-odjavne službe za obvezna socialna zavarovanja¹⁰³. Naloge zavoda na tem področju ureja Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja¹⁰⁴ (v nadaljevanju: ZMEPIZ-1), ki v tretjem odstavku 7. člena določa, da prijave v zavarovanje, odjave iz zavarovanja in prijave sprememb podatkov med zavarovanjem za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje sprejema prijavno-odjavna služba zavoda. Zavod posreduje podatke iz prijav v zavarovanje, odjav iz zavarovanja in prijav spremembe podatkov med zavarovanjem ZPIZ v elektronski obliki, podpisane s kvalificiranim digitalnim potrdilom informacijskega sistema zavoda, ter papirne obrazce v nekaterih z ZMEPIZ-1 določenih primerih¹⁰⁵. V devetem odstavku 7. člena v povezavi s 109. členom ZMEPIZ-1 je določeno, da najkasneje od 1. 1. 2016 dalje zavezanci za vlaganje prijav, ki so poslovni subjekti, vlagajo prijave, odjave in spremembe za vsa obvezna socialna zavarovanja v elektronski obliki prek državnega portala za podjetja in podjetnike (portal e-VEM). Prijava podatkov za obvezna socialna zavarovanja se vloga na obrazcih, ki jih določa 2. člen Pravilnika o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti¹⁰⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o obrazcih), in sicer se prijava podatkov o zavarovanju vloga na obrazcu M-1, odjava iz zavarovanja na obrazcu M-2 in sprememba podatkov o zavarovanju na obrazcu M-3. V letu 2019 je zavod obravnaval skupno 1.218.273 vlog, kar je 3 % več kot leto poprej, pri čemer so upoštevane samo vloge, ki so jih obravnavali zaposleni zavoda, ki opravljajo naloge prijavno-odjavne službe¹⁰⁷. Zavod je sicer v letu 2019 obravnaval skupno (referenti in avtomatsko) 675.827 obrazcev M-1 (prijava), 661.354 obrazcev M-2 (odjava) in 109.296 obrazcev M-3 (sprememba).

Zavarovane osebe po ZZVZZ so zavarovanci in njihovi družinski člani¹⁰⁸. Pravila OZZ v 6. členu določajo, da pridobi oseba lastnost zavarovane osebe v OZZ z dnem, ko so pri njej izpolnjeni pogoji za vključitev v OZZ glede na ZZVZZ in pravila OZZ, in jo izgubi z dnem, ko za takšno zavarovanje ne izpolnjuje pogojev. Zavarovano osebo, glede na 11. člen pravil OZZ, v OZZ prijavi zavezanec. Prvi odstavek 15. člena pravil OZZ določa, da je zavezanec dolžan zavodu sporočiti spremembe podatkov o zavarovani osebi in odjaviti iz OZZ zavarovane osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev. Odjavo iz OZZ in prijavo sprememb so zavezanci dolžni posredovati zavodu najpozneje v 8 dneh po nastopu novih okoliščin.

¹⁰³ Pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti.

¹⁰⁴ Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14.

¹⁰⁵ Fizične osebe, ki niso poslovni subjekti, lahko vlagajo prijave, odjave in spremembe prijav v zavarovanja tudi v pisni obliki na predpisanih obrazcih (osmi odstavek 7. člena ZMEPIZ-1).

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 55/19, 57/19 – popr. in 68/19.

¹⁰⁷ Upoštevani niso obrazci M, ki se evidentirajo avtomatsko, kar pomeni, da vlogo obdela program.

¹⁰⁸ 14. člen ZZVZZ.

Zavod je pojasnil, da je v sodelovanju z DRUŠTVOM DELAVSKA SVETOVALNICA, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Varuhom človekovih pravic Republike Slovenije¹⁰⁹ sprejel poslovno odločitev, da v primeru, kadar zavezanec zamudi 8-dnevni rok za odjavo iz OZZ iz naslova delovnega razmerja in zavarovanec nima urejenega obveznega zavarovanja iz drugega naslova, to osebo obvesti o odjavi iz OZZ iz naslova delovnega razmerja. Obvestila zavarovancem o odjavi iz obveznih socialnih zavarovanj, ki je bila podana z zamudo, zavod pošilja z navadno pošto samo osebam, ki imajo urejeno prebivališče v Republiki Sloveniji. V letu 2019 je bilo izdanih 12.502 tovrstnih obvestil¹¹⁰.

Način dela na področju urejanja obveznih socialnih zavarovanj ureja Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju urejanja obveznih socialnih zavarovanj¹¹¹ (v nadaljevanju: organizacijsko navodilo).

3.5.1.a Na podlagi 6. člena organizacijskega navodila strokovni delavec, ki prejme obrazec v obravnavo, najprej preveri, ali je obrazec izpolnjen pravilno in popolno v skladu z navodili za njegovo izpolnjevanje in so mu tudi priložena potrebna dokazila, ki se ne vodijo v uradnih evidencah. Pravilnost podatkov, vpisanih v obrazec, preveri na podlagi dokazil, ki jih zavezanec za prijavo priloži obrazcu, ali z vpogledom oziroma pridobitvijo podatka iz uradne evidence. Če obrazec, ki je prejet po pošti, ni popoln, strokovni delavec pisno pozove zavezanca za prijavo k dopolnitvi. Obrazec, ki je prejet prek sistema e-VEM in je nepopoln, strokovni delavec vrne v dopolnitev ali ga zavrne prek sistema e-VEM. Pri vrnitvi obrazca v dopolnitev ali njegovi zavrnitvi pripiše tudi razloge. Ugotovili smo, da zavod pri odjavi zavarovancev iz OZZ v primeru iz vzorca ni ravnal v skladu z določili organizacijskega navodila, ker strokovni delavec prijavno-odjavne službe pri odjavi zavarovanca iz OZZ ni preveril pravilnosti in popolnosti podatkov, navedenih v obrazcu, na podlagi priloženih dokazil. Obrazcu M-2 sta bila priložena 2 dokumenta, in sicer: sporazumna odpoved delavca, iz katere izhaja, da delavec daje odpoved z dnem 14. 7. 2019 zaradi zapletov z delovnim dovoljenjem, ter odločba¹¹² ZRSZ, iz katere izhaja, da se delavcu z 21. 3. 2019 razveljavi delovno dovoljenje. Zavarovanec je bil iz obveznega zdravstvenega zavarovanja odjavljen z dnem 14. 7. 2019. Zavarovanec je bil v obdobju od 21. 3. 2019 do 14. 7. 2019 prijavljen v OZZ, kljub temu da ni imel veljavnega delovnega dovoljenja in posledično veljavne pogodbe o zaposlitvi.

Pojasnilo zavoda

Odjava je bila narejena izključno na podlagi dokumenta delavca o sporazumni odpovedi. Odjavi je bila res priložena tudi odločba ZRSZ, pri čemer pa enotno dovoljenje takrat še ni bilo razveljavljeno (vsaj tako izhaja iz dnevnika podatkov zavarovanca, dostopnih v Centralnem registru prebivalstva (v nadaljevanju: CRP). Za zavarovanca je imel zavod do dne 22. 1. 2020 iz CRP generalni status 1,

¹⁰⁹ Na podlagi pobude za zaščito pravic delavcev, ki sta jih zavodu podala DRUŠTVO DELAVSKA SVETOVALNICA in Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je bil 19. in 20. 12. 2018 organiziran sestanek direktorjev zavoda za namene izvedbe pobud za zaščito pravic delavcev. Iz Zapisnika 7. kolegija direktorjev zavoda izhaja, da je zavod 5. 12. 2018 pričel z uporabo nove računalniške rešitve. Računalniško rešitev je zavod načrtoval v Poslovnem planu zavoda za leto 2018 (št. 0100-4/2017-DI/1 z dne 3. 1. 2018), o implementaciji izvedene rešitve pa je zavod poročal v Poročilu o uresničevanju poslovnega plana zavoda za leto 2018 (št. 0100-4/2017-DI/5, marec 2019).

¹¹⁰ V letu 2018 je bilo izdanih 12.500 obvestil.

¹¹¹ Št. 0072-10/2017-DI/1 z dne 24. 5. 2017.

¹¹² Št. 11150-9475/2018-12 z dne 21. 3. 2019.

kar pomeni, da je imel dovoljenje za prebivanje. Šele dne 22. 1. 2020 je ZZZS iz CRP dobil generalni status 0, kar pomeni, da nima več dovoljenja za prebivanje.

Neodvisno od vpisov v CPR menimo, da bi moral zavod pri odjavi upoštevati odjavi priloženo odločbo ZRSZ, iz katere nedvoumno izhaja datum prenehanja veljavnosti delovnega dovoljenja. ZDR-1 v drugem odstavku 119. člena določa, da pogodba o zaposlitvi, ki jo sklene tujec ali oseba brez državljanstva, preneha veljati po samem zakonu z dnem prenehanja veljavnosti enotnega dovoljenja, kot ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, in dovoljenja za sezonsko delo, kot ga določa zakon, ki ureja zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev.

3.6 Oddajanje stvarnega premoženja v najem

V letu 2019 je zavod realiziral 340.535 EUR prihodkov od najemnim, od tega 296.686 EUR prihodkov od najemnin za poslovne prostore.

3.6.1.a V letu 2019 je zavod zaračunal 35.198 EUR najemnine za poslovne prostore na naslovu Zagrebška cesta 87a, Maribor, ki jih je oddal ZDRAVSTVENEMU DOMU DR. ADOLFA DROLCA MARIBOR (v nadaljevanju: zdravstveni dom Maribor) v najem za izvajanje zdravstvene dejavnosti (tako imenovana Zdravstvena postaja Tezno) z najemno pogodbo iz leta 1995¹¹³. Najemna pogodba je bila sklenjena za nedoločen čas za poslovne prostore v izmeri 862 m², dvorišče in parkirišče. Pogodbeni stranki sta sklenili več aneksov k najemni pogodbi¹¹⁴, s katerimi sta spremenili (povečali ali zmanjšali) površino poslovnih prostorov, ki jih je zavod oddal v najem zdravstvenemu domu Maribor. Iz aneksa št. 5 izhaja, da je zavod oddal zdravstvenemu domu Maribor v najem poslovne prostore v izmeri 574 m². Od 1. 1. 2012 dalje je najemnina znašala 5,11 EUR za m². Ugotovili smo, da zavod v letu 2019 ni spremljal izvajanja najemne pogodbe in preverjal, koliko od razpoložljivih poslovnih prostorov zavoda na naslovu Zagrebška cesta 87a, Maribor je zdravstveni dom Maribor dejansko uporabljal za izvajanje zdravstvene dejavnosti. V letu 2019 je zavod zaračunaval zdravstvenemu domu Maribor najemnino za 574 m², iz priloge 1 k predlogu pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij glede koriščenja nepremičninskega kompleksa Zagrebška cesta 84a, Maribor in novih meritev ter načrta prostorov, ki jih je izdelalo geodetsko podjetje, pa izhaja, da je zdravstveni dom Maribor do aprila 2019 uporabljal 901,8 m², od aprila naprej pa 949,2 m², kar je 327,8 m² oziroma 375,2 m² več, kot mu je zavod skladno z aneksom št. 5 zaračunaval v letu 2019. Če bi zdravstveni dom Maribor za dodatno uporabljene prostore plačeval najemnino v enaki višini, kot je bila določena s sklenjeno pogodbo med zavodom in zdravstvenim domom Maribor (od 1. 1. 2012 dalje 5,11 EUR za m²), bi najemnina za dodatnih 327,8 m² oziroma 375,2 m² poslovnih prostorov za leto 2019 znašala 22.282 EUR.

¹¹³ Št. 9100-019/05-DIR z dne 5. 9. 1995.

¹¹⁴ Dne 28. 6. 1996 je bil sklenjen aneks št. 1 (povečanje oddane površine s 1. 5. 1996 na 1.116 m²), dne 13. 3. 2001 aneks št. 2 (zmanjšanje oddane površine s 1. 1. 2000 na 1.041 m²), dne 17. 2. 2012 aneks št. 3 (zmanjšanje oddane površine s 1. 1. 2012 zaradi ukinitve izvajanja zobozdravstvene dejavnosti na 817 m²), dne 12. 6. 2012 aneks št. 4 (zmanjšanje oddane površine s 1. 6. 2012 zaradi ukinitve izvajanja dejavnosti na področju pediatrije in šolske medicine na 494 m²) in dne 15. 10. 2014 aneks št. 5 (preimenovanje Ptuijske ceste v Zagrebško cesto, Zdravstvena postaja Tezno, povečanje oddane površine s 1. 9. 2014 za delovanje referenčne ambulate splošne medicine na 574 m²).

Ukrep zavoda

Zavod in zdravstveni dom Maribor sta 9. 8. 2021 sklenila Najemno pogodbo za najem nepremičninskega kompleksa na naslovu Zagrebška cesta 84a, Maribor za obdobje 5 let (od 1. 8. 2021 do 31. 7. 2026) in Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij, na podlagi katere bo zdravstveni dom Maribor zavodu do 31. 12. 2021 plačal nadomestilo za koriščenje prostorov brez pisne najemne pogodbe do sklenitve najemne pogodbe.

4. Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze **Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije** za leto 2019, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, ter pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2019. Računovodski izkazi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije vključujejo bilanco stanja na dan 31. 12. 2019, izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz računa finančnih terjatev in naložb ter izkaz računa financiranja za tedaj končano leto.

4.1 Mnenje o računovodskih izkazih

Pozitivno mnenje

Menimo, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na dan 31. 12. 2019 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

4.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja

Mnenje s pridržkom

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2019 ni posloval v skladu s predpisi in internimi akti v naslednjih primerih:

- v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju je javno uslužbenko napredoval v plačni razred pred iztekom triletnega napredovalnega obdobja in ji zato izplačal za 1.655 EUR višjo plačo; javnega uslužbenca je uvrstil v višji plačni razred od izhodiščnega plačnega razreda brez navedbe utemeljenih razlogov; javnima uslužbencema je izplačal delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 555 EUR, čeprav generalni direktor ni sprejel odločitve o plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za posamezen mesec pred izplačilom plače za posamezen mesec; 8 javnim uslužbencem je izplačal preveč dodatka za stalno pripravljenost; zaposlenim je določil dodatek za dvojezičnost v višini 6 % osnovne plače javnega uslužbenca, čeprav je bila zahtevana le osnovna raven znanja jezika narodne manjšine – točke 3.2.1.a, 3.2.1.b, 3.2.2.a, 3.2.3.a in 3.2.4.a;
- javnim uslužbencem, ki v mesecu sklenitve delovnega razmerja niso bili zaposleni cel mesec, je določil in izplačal sorazmerni del regresa za letni dopust v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih – točka 3.2.5.a;

- odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja, do nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini je izdajal več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi in so bila izdana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku – točki 3.3.1.1.a in 3.3.1.2.a;
- v pogodbah o izvajanju programa zdravstvenih storitev ni določil zmogljivosti, potrebnih za izvajanje dogovorjenega programa, v končnem obračunu za leto 2019 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2019 ter izvajalcem priznal prenizko ceno za opravljene storitve ter več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2019, in neupravičeno priznal preiskave in opravljene storitve, zato je izvajalcem plačal za 3.959 EUR premalo in 2.343 EUR preveč – točke 3.3.3.1.a, 3.3.3.1.b, 3.3.3.1.c, 3.3.3.1.d in 3.3.3.1.e;
- ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v upravnem postopku, ampak je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, kar ni v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – točka 3.3.3.2.a;
- pri nabavi materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti najmanj 1.081.893 EUR ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju – točke 3.4.1.a, 3.4.1.b, 3.4.1.c, 3.4.1.1.a, 3.4.1.2.b, 3.4.1.2.d, 3.4.1.2.e, 3.4.2.a in 3.4.2.b;
- pri oddaji storitev izvedenskih mnenj ni določil ocenjene vrednosti za posamezne skupine istovrstnih storitev v skladu z Zakonom o javnem naročanju – točka 3.4.3.a.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2019 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, priporočeno;
2. Marjanu Sušlju, priporočeno;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
4. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si